Poštarina plaćena u gotovu.

Riječ Božja

GODINA 10 | Siječanj-Veljača 1939 | SVESKA 1

U ime franjevaca

izdavaju O. PETAR VLAŠIĆ i O. PETAR GRABIĆ

Izlazi svakog drugog mjeseca. — PREDPLATA: Din 100 GODIŠNJE. UPRAVA U ZAGREBU, FRANJ. SAMOSTAN GOSPE LURDSKE (Vrbanićeva 13). Ovamo se šalju sve pretplate i reklamacije. —Rukopisi se šalju na Nadbiskupski Duhovni Sud u BEOGRADU (Jov. Ristića 20).

SADRŽAJ:

Colombo-Semenčić
Nedjeljne i blagdanje propovijedi:

Str.

1 Na Novu godinu: Tajna obrezovanja 1
2 Na Bogojavljenje: Vjera mudraca 5
3 Nedj. I po Bogojavljenju: Svetkovanje blagdana . . 9
4 Nedj. II po Bogojavlj.: Prvo čudo 14
5 Nedj. III po Bogoj.: Ljudsko trpljenje 17
6 Nedj. IV po Bogoj.: Isus i oluja 22
7 Nedj. Sedamdesetnica: Zašto ljudi odbijaju poziv B. 25
8 Nedj. Šezdesetnica: Sjeme i tlo 30
9 Nedj. Pedesetnica: Prst Božji 36
10 Nedj. I Korizmena: Jaganjac svlada zmaja 40
11 *Nedjeljne egzorte za školsku decu* (O. Tinodi) . . 45

NA DANE BL. DJ. MARIJE:

12 Na svijećnicu (O. Borić) 59
13 Gospa Lurdska (I. Petković) 65

NA DANE SVETACA (O. Vlašić):

14 Sv. Anastazija Muč. 71
15 Sv. Sebastijan Muč. 75
16 Sv. Agneza Djev. i Muč. 79
17 Sv. Trifun Muč. 84

18 Sv. Agata Djev. i Muč. 87
19 Sv. Doroteja Djev. i Muč. 90

PRIGODNE:

20 Na Papin dan (O. Ban) 94
21 Prigodom Klečanja (J. Mijat) 97
22 Misijske propovijedi (P. Matijević) 106
Bibliografija 119

Nekoja mišljenja

o novom djelu o. Vlašića:

U gradovima Apokalipse

Prva autorova knjiga putopisa »U svetoj zemlji« naišla je na jednodušno priznanje i kao knjiga dragocjenog duhovnog (biblijskog) štiva i kao knjiga prave beletrističke vrijednosti. To isto se mora reći i za ovu drugu autorovu knjigu: »U gradovima Apokalipse«. Jer ova je druga knjiga samo proširenje ili bolje reći dopunsko usavršenje prve knjige. Pisac je izvan svake sumnje naš već dugo godina priznati biblijski stručnjak. O biblijskoj strani dakle knjige t. j. o uspjelosti njezinoj kao dragocjenog priručnika za biblijsko duhovno štivo suvišna je svaka riječ. No na mjestu je, da se istakne beletristička uspjelost knjige koja joj daje lakoću i ugodnost čitanja tako, da knjiga postaje sama od sebe poučna za vrlo široki krug čitatelja.

Knjiga se može dati u ruke kao umjetnički poklon bez straha da će kod bilo koga pobuditi dosadu za predmet o kojemu govori. Ona osvaja odmah na prvi pogled. Naklada »Dobra štampa« dala je knjizi uspio estetski izgled, vrlo dobar papir i bogatu ilustraciju slikama gotovo svih mjesta kojima pisac vodi čitatelje. Mi knjigu toplo preporučujemo i svećenstvu i svjetovnjaštvu.

»Katolički List«

O. Petar Vlašić našoj je katoličkoj javnosti već vrlo dobro poznat. Autor mnogih propovjedničkih djela, liturgijski i svetopisamski pisac, ogledao se je još pred 10 godina i na novu za sebe dotada području, na području putopisno-povijesnog lite-

RIJEČ BOŽJA

GODINA 10 | Siječanj 1939 | SVESKA 1

Colombo - O. Metod Semenčić:

Nedjeljne i blagdanje propovijedi

Nova godina

Tajna obrezovanja Gospodinova

Eto nas u ime Isusovo u novoj godini. I svake nam godine ovo ime izlazi iz srca čuvstvom žive ljubavi jer je ono puno obećanja i nade. Isus naime znači Otkupitelj, a djelo Njegova otkupljenja počima odmah kod Njegova rođenja. Jer iza kako nam je poklonio prve svoje suze kod svoga rođenja u tamnoj Betlemskoj špilji, danas nam poklanja prve kapi svoje presv. Krvi. Iza kako se je navršilo osam dana iza rođenja, Isus primi znak obrezovanja na svojem neokaljanom tijelu možda u onoj istoj špiljici, gdje se je rodio, ili u kojoj Betlemskoj kućici, u prisutnosti nekolicine svjedoka. Obrezovanje je bio mučan i krvavi obred, i to ga je Bog naredio Abrahamu za sve sinove Izraelove kao znak saveza između Boga i Njegova naroda, zatim kao znak grijeha i kao znak vjere u obećanoga Mesiju. Tomu se obredu danas podvrže Isus, pa promatrajmo taj obred, koji je:

1 tajna poniznosti;
2 tajna boli;
3 tajna ljubavi.

1 OBREZOVANJE TAJNA PONIZNOSTI.

Na Božić smo se veselili Božjemu Djetešcu. Ono Djetešce što plače u štalici, ono Djetešce što su ga odbili iz svake kuće nije prosto dijete. Ono je Sin Božji, koji je o-

stavio svoj nebeski prijesto, gdje je bio beskonačno sretan i blažen. Danas u svom obrezovanju pokazao se još poniznijim podlažući se naredbi Mojsijevog zakona, na što ni najmanje nije bio dužan.

Koja razlika među nama i Isusom! On je postao poslušan, da zadovolji za naš neposluh, da zadovolji za naš nemar; htio je biti ponižen, da zadovolji za našu oholost i naš ponos; htio je biti pun krvavih rana, da ispravi naše zle želje, našu putenost.

2. OBREZOVANJE JE TAJNA BOLI.

Kad se nosi dijete na krštenje, u našim je obiteljima tada dan veselja i radosti. I kad se novo krštenik nosi iz crkve kući, majka ga dočeka neizrecivom radošću i dariva ga vrućim poljupcima. Tako je bio i kod Židova obred obrezovanja, koji je prestavljao naš krst. Ali za Isusa je bilo obrezovanje krst krvi i boli.

Isus je žrtva. Kroz duge se je vjekove prolijevala na žrtvenicima krv zemaljskih žrtava, a to su bile prvine stoke. Ali ta krv životinja nije mogla ublažiti Gospodina, nije mu mogla dati dovoljno časti, jer je ona bila samo slika novozavjetne žrtve, Isusa Krista, koji se je imao prikazati nebeskome Ocu.

Isus je žrtva i kao takav On nam na obrezovanju dariva svoje tijelo i svoju krv, kao prvi znak žrtve.

Na večer jedanaestoga januara g. 1935. ležaše na samrtnoj postelji Karlo Matthey, delegat za biskupiju Milansku i čekaše svoju smrt. Bio je miran i viđao mu se blaženi posmijeh na ustima, te je gledao da utješi one, koji su bili uza nj. Budući nije mogao već govoriti, napiše na komadu papira: »Svima se zahvaljujem za sve«. Zadnji njegov čin bio je poljubac što ga je upravio Papi i Katoličkoj Akciji a zadnje mu riječi bijahu: »Suscipe, suscipe, — Primi, primi« što ih je opetovao tako spokojno i mirno, da su se svi divili i čudili. A ostavljao je iza sebe mladu ženu i dvoje dječice. On je dakle tako umro, jer je trpio s Isusom i za Isusa.

Uočimo u ovaj prvi dan godine sve one boli i nevolje, što će nam ih poslati Gospodin, pa ih primimo od ruke Gospodnje i prikažimo ih Njemu u znak zahvale i priznanja, što je Isus za nas trpio. Jer ako gledamo sveto Djetešce kako ono trpi, i mi ćemo oćutjeti jakost te ustrpljivo primimo boli te ih veselo trpimo pače da ih i ljubimo.

3 OBREZOVANJE JE TAJNA LJUBAVI

U našim se obiteljima često zbivaju ugodni prizori. Čestoput se koja presretna majka razgovara sa svojim čedom, kad mu se razriješi jezik, i nikad se ne umori, da mu iskaže svoju ljubav, pa ga ne rijetko zapita: Zlato moje, ljubiš li me? Koliko me ljubiš? A mališ koji ne smaže još toliko riječi, da joj odgovori, raskrili ručice i veli joj: Mamo, vidiš, ja te ljubim toliko, toliko. Te iste riječi opetuje i Djetešce Isus svima zajedno i svakome napose iz one Betlemske štalice: Ljubio sam te toliko, da sam se za tebe ponizio i da sam se podvrgao bolima na obrezovanju. A kad bude u muževnoj dobi, raskriliti će svoje ruke na križu, pa će tako raskriljenih ruku i probodenim srcem vikati svemu svijetu: Tako sam te ljubio!

Prvi je dokaz Njegove ljubavi kod obrezovanja Njegova duboka poniznost. Kad se je Josip Pravedni pokazao braći odjeven u grimiz i zlato, nitko ga od njih ne prepozna; on je za njih bio stranac, pa su ga se morali bojati. Ali kad im se je bacio u naručaj miješajući svoje suze s njihovima, onda su ga prepoznali i zavoljeli.

Isus nas ljubi i hoće da ga ljubimo. Za to je ostavio svoju slavu, svoju moć, svoje dostojanstvo i uzeo je naše slabosti, naše patnje, pače i naše grijehe, te nam je postao bratom, slab i malen kao što smo i mi. Pa tko od nas kad ga vidi tako ponižena, kad čuje njegov plač i njegove boli ne će poljubiti Njegove presv. ruke i ne će uskliknuti: Isuse moj, ljubim Te?

Dokaz Njegove ljubavi kod obrezovanja je također i Njegova bol, jer je bitna oznaka ljubavi da čovjek znade trpjeti radi ljubljene osobe. Novine su donijele pred nedavno heroizam jedne majke u Kalabriji. Njezino se je dijete igralo pod slamnatom sjenicom. Kad al odjednom sjenica se nađe iznenada sva u plamenu. Majka videći to, baci se u vatru, da spasi svoje djetešce. Traži ga, zove ga sva izvan sebe, dok se naokolo nje diže veliki plamen. Njezino se je

dijete spasilo i ono se je mirno igralo na obližnjoj livadi. Ali uz to majka padne na zemlju sva u plamenu. Jedva su je izvukli onesviješćenu i sutradan umre u bolnici tužna majka, dok je uz nju plakalo dijete, koje zapravo nije znalo o čemu se radi. Eh, da je ono moglo razumjeti majčinu žrtvu, bilo bi se bez sumnje bacilo na koljena uz umiruću majku, pa bi joj bilo reklo iz svega srca: Hvala ti, majko, ti si me toliko ljubila!

Za nas se je pak žrtvovao ne naša majka, nego sam Gospodin Bog, koji je postao Djetešcem, te se je za nas žrtvovao već od prvih dana svoga života. Bio dovoljan samo jedan znak, jedna riječ, jedan kucaj srca, jedan korak, da nas spasi. Pa zašto tolika krv kod Djetešca od osam dana? Odgovor je na to ovaj: *Ljubio me je!*

ZAKLJUČAK.

Jutros ste počeli primati čestitke sa strane znanaca i prijatelja, koji vam žele sve najbolje u novoj godini. Pa zašto da vam samo ja svećenik govorim o samozataji, o poniznosti, o požrtvovnosti? Zato i ja vam čestitam i želim vam svima sretnu novu godinu.

Prvi pak uvjet sreće je mir. Ali pravi ćemo mir naći jedino u poniznosti, koja sve prima, koja čini da upoznamo naše ništavilo, pa da se bacimo u naručaj Isusov, i tu ćemo naći sveti i čvrsti mir, jer je to mir božanski, mir vječni.

Drugi uvjet sreće je mirno pouzdanje, da naša današnja radost ne će doći na manje, a tu će nam pomoći opet Isus Krist, koji će moći promijeniti sve drače što nas čekaju u ovoj godini u ruže nade i nagrade.

Treći i najveći uvjet sreće jest ljubav. Ljubiti drugoga i znati da nas drugi ljubi. No to je na zemlji sve kratkotrajno, i zato nas ne može zadovoljiti ništa na ovome svijetu, jer sve prolazi, svega nestaje. Jedini koji ostaje i u vremenu i u vječnosti, to je Isus. Zato ljubiti Njega prava je i jedina sreća, jer koji ljube Isusa, toga će i On vazda ljubiti i usrećivati. Amen.

Na blagdan Bogojavljenja

Vjera sv. mudraca

Današnja je stvetkovina *velika,* te spada među glavne svetkovine u godini. Velika je zato, jer se novorođeno Djetešce danas javlja Mudracima s Istoka, a po njima svemu svijetu. Velika i neobična zvijezda pokaže se na Istoku i tri mudraca, tri učena i ugledna muža, vide u njoj znak budućega Mesije, kao što je to mnogo vjekova prije bio prorekao Prorok. I premda je židovska bahatost bila isključila od Mesijina kraljestva pogane, Bog eto i njih zove k sebi u svoje kraljestvo.

Današnja je svetkovina *naša* svetkovina, jer i mi smo potekli od pogana, pa se današnji dan sjećamo, kako je Gospodin i nas pozvao k svojoj vjeri. Razlika je od onda i sada ta, da su onda samo tri mudraca išli za zvijezdom vjere, a danas je slijedi skoro četiri stotine milijuna.

Današnja je svetkovina svetkovina *svjetlosti i vjere,* a toga nam obojega fali danas više nego ikada. Jer današnji je naraštaj neuk i površan u vjerskim pitanjima, budući je zaokupljen oko mehanizma i materijalizma; zato zaboravlja vrhunaravne stvari i milijuni gladne i zavedene mase dižu gore stisnutu desnicu i viču: »Ne ćemo više ni Boga ni gospodara!« Koja razlika od današnjega naraštaja i svetih Mudraca! Pozabavimo se danas ovim svetim glasonošima vjere, i divimo se njihovoj vjeri, i to:

1 vjeri u zvijezdu;
2 vjeri u sv. Pismo;
3 vjeri u svećenike;
4 vjeri u sakrivenoga Mesiju.

1 VJERA U ZVIJEZDU.

Mudraci vide na nebu neobičnu zvijezdu, pa se spreme na put, i idu za zvijezdom, koja im kazuje smjer u Jerusolim. Oni je slušaju, i pođu u Jerusolim. Traže kralja Iruda, i pitaju ga, gdje se je rodio Isus: Jer vidjesmo njegovu zvijezdu na istoku (Mt. II, 2). Mudraci su u tuđoj, dalekoj zemlji, da-

leko od Palestine, i vide na nebu nepoznatu im zvijezdu, i po njoj naslućuju, da se je rodio Kralj Židovski. Njihov nam se zaključak čini na prvi mah malo čudnovatim, ta šta ga ima zvijezda s rođenjem jednoga kralja? A oni tako misle, a to zato, jer su tako davno prije napisali Proroci, a osobito zato, što ih je tako rasvjetlila milost Božja, koja im je prosvjetlila pamet, i oni su u zvijezdi upoznali volju Božju, što ih šalje k novorođenom Mesiji; a uz to im je potakla i volju, da se dadu na daleki i tegotni put, i da se izvrgnu kojekakvim pogiblima, ne znajući, dali će se već ikada vratiti u svoju domaju. Oni su dakle ljudi *puni vjere*. I drugi su njihovi zemljaci vidjeli sigurno onu zvijezdu, ali joj nisu davali nikakve važnosti, nisu za nju marili, nije ih bila rasvjetlila milost Božja, jer se ne bi bili po svoj prilici njome okoristili.

Svaki čovjek, dakle i mi imamo također svoju zvijezdu, koja bi nas imala odvesti ka Gospodinu Bogu. Ta zvijezda su razni dnevni događaji, kojima je isprepleten naš život. Mi svagdano nailazimo na križeve, na suprotivštine, na nevolju, na razne neugodnosti; često nas pohodi bolest, gdjekad se ušulja u kuću i smrt. Sve su to sredstva, kojima se služi Božja desnica, da nas privuče k Bogu. I kad bismo imali vjeru sv. mudraca, razumjeli bismo bez dvojbe, da samo jedno vrijedi na svijetu, a to je, da vršimo uvijek i svagdje volju nebeskoga Oca, koji sve znade i sve uređuje, i koji nas neizmjerno ljubi. Da bismo dakle imali više vjere, mi bismo se pouzdali u Boga, i ljubili bismo Njegovu očinsku desnicu.

Osim toga i nutarnja nadahnuća što ih čovjek ćuti, i to su zvijezda, koja nam kazuje put k Bogu. Čestokrat naime ćutimo nešto, što nam veli i šapće, da smo učinili veliku pogrešku, što smo uradili ono nečasno djelo ili što se nismo poveli za onom kreposnom osobom. Takvih nadahnuća ćutimo u crkvi, kod sv. mise, kod sprovoda, kad slušamo propovijed, kad čitamo koju pobožnu knjigu. Kad počinimo koji teški grijeh, ćutimo opet silno grizodušje, nezadovoljstvo i žalost, te bismo najvolili, da nas nema na ovome svijetu! Sve je to glas Božji, koji nam na taj način svjetli, da se prenemo oda sna. Pa nemojmo te glasove ušutkati niti ugušiti pa ni onda, ako bi trebalo nešto i pretrpjeti, ako bi valjalo nešto i žrtvovati. Jer kad nas Bog zove i potiče, znate

i sami, kako bi to bilo strašno i sudbonosno, ako bismo se Njemu oglušili ili ako bismo Mu čak rekli: »Ne marim za tebe; ne ću te slušati!«

2 VJERA U SV. PISMO.

Čim su mudraci prispjeli u Jerusolim iščezne zvijezda ispred njihovih očiju. Ali oni se ne izgubiše, jer Sv. Pismo govori jasno i Mesiji, a u Jerusolimu su čuvari i tumači Sv. Pisma, i to su svećenici. Mudraci se dakle obratiše preko Iruda na svećenike: »Gdje je Kralj Židovski što se rodio?« A oni im odgovoriše bez otezanja: *u Betlemu*. I da učvrste svoju izjavu, navode im svjedočanstvo proroka Mikeje. Mudraci vjeruju, ne pitaju dalje. Pismo je jasno, i ne može varati, zato se bez straha upute prema Betlemu. Takvu su vjeru imali oni u Sv. Pismo!

A sada vas pitam, vjerujete li vi Sv. Pismu? Dajete li riječima sv. Evanđelja onu važnost, što je zaslužuju riječi neprevarljivog Boga? Da ih možda često ne cijenite više nego kao jednostavne lijepe i mudre rečenice slične riječima, svjetskih mudraca? Eh, predragi! Kad bi nekoji kršćani zbilja vjerovati Sv. Pismu poput svetih triju mudraca, onda bi stalno drukčije živjeli; onda bi prema vjeri uredili svoj život; onda bi svaki dan obavljali redovito sve svoje molitve jutrom i večerom, prije i poslije jela; onda bi nedjeljom i blagdanom pobožno slušali sv. misu, i pristupili bi na sakramente barem jednom na godinu. Ali svega toga ogromna većina kršćana ne čini, znak je dakle da nemaju nikakve vjere.

3 VJERA U SAKRIVENOGA MESIJU

Mudraci su blizu svoga cilja. Upute se put Betlema, da se mogu pokloniti novorođenomu Kralju. Zvijezda im pokaže kuću, gdje se nalazi Djetešce, a kad je svršila svoju zadaću, nestane je pred očima Mudraca, Gospodin je pozove na svoje mjesto.

U određenoj kućici Mudraci ne nađu nego siromaštvo, bijedu i poniženstvo. Tu vide oca, drvodjelca, kojemu su ruke pune žuljeva; Majka je milo stvorenje puno poniznosti i čednosti; u svojim rukama drži Djetešce, koje je također po-

sve siromašno. Slušaju oni majku, gledaju Djetešce, pa padaju preda Nj ničice na koljena, da Mu se poklone. U ovom Djetetu prepoznaju oni Vječnoga i svemožnoga Boga, pa Mu kao Bogu darivaju tamjan; u Njemu vide također sveopćega Kralja, pa Ga darivaju zlatom; vide napokon čovjeka koji je podložan patnji i smrti, pa Ga darivaju mirom.

Mudraci nisu bili samo učeni, nego i moćni, pa se po njima po prvi put u povijesti svijeta klanjaju moć, jakost i veličina pred slabošću, poniženjem i siromaštvom. Ganutljiv je to prizor, i on nam daje nagoviještati, da će se tijekom vjekova još mnogo puta ova ista stvar ponavljati, jer je Ono Djetešce donijelo sobom siromaštvo i poniženstvo, pa će se ljudi u to zaljubiti.

Kao što su Mudraci ispovjedili svoju vjeru u skrivenoga Mesiju, moramo je i mi očitovati u Krista Isusa. Krist je naime prisutan među nama, ali se skriva na razne načine. On se skriva u nevinoj dječici, skriva se u siromasima i bijednima, te smatra dobro ili zlo što ga njima učinimo, kao da smo to učinili Njemu samomu.

Pascal, veliki francuski učenjak, bio je na umoru, i njegova je najveća žalost bila, što ne može primiti svoga Isusa u sv. Pričesti, jer je bolovao na želucu, koji mu nije mogao ništa primati. Stoga zamoli svoju okolinu, neka ga odvedu u bolnicu, da može ondje motriti trpećeg Isusa u bolesnicima. Molbu su mu odbili. Zaklinjao je zatim svoje suzama na oku neka dovedu uz njegovu postelju koga toga siromaha, što ga nađu na putu, da može u njemu grliti samoga. Isusa. Ali i to mu odbiše. Na to Pascal sakrije svoje lice pod plahte, i gorko poče plakati. Njegovi su mislili, da je sve ono njegovo držanje posljedica besvjestice, dok je on bio u istinu pri zdravoj pameti, a njegove su riječi bile izraz velike vjere, što ju je imao ovaj velikan. Jest Isus se krije u osobama siromaha i patnika, kako je to jasno rekao u evandelju.

ZAKLJUČAK.

Isus je skrio svoje Božanstvo pred Mudracima u Betlemu; On se skriva također za osobama siromaha i bijednika. No više nego igdje Isus skriva i svoje Božanstvo i svoje

presveto Čovječanstvo u onoj bijeloj Hostiji na našim oltarima, gdje je On stvarno i osobno nazočan. On se je tu sasvim skrio i ponizio. Ali što se Isus više ponizuje, to mora da bude življa naša vjera, to gorljivije i neprekidnije mora da je naše vjerovanje. Zato kad se god nalazimo u crkvi, bilo da slušamo misu ili drugu crkvenu funkciju, bilo da pristupamo sv. Pričesti, vjerujmo da se nalazimo pred Bogom živim, pa se povedimo za primjerom sv. Mudraca, te se duboko i ponizno klanjajmo svome Stvoritelju i Bogu svomu. Amen.

Nedjelja I po Bogojavljenju

Svetkovanje blagdana

Događaj, što nam ga stavlja pred oči današnje sv. evandelje iz života Isusova, vrlo je poučan, jer božansko Dijete, komu je bilo dvanaest godina, izlazi prvom iz kućne tišine, iz svoga Nazareta, te ide u Jerusalem, da počasti Gospodnju svetkovinu.

Znamo dobro, da su se Židovi morali skupiti svake subote na službu Božju u sinagogu, pa je to sigurno radila i sv. obitelj, koja se je kod toga presretnom smatrala. Ali Židovi su morali — i to odrasli — tri put na godinu o najvećim svetkovinama: Vazma, Pedesetnice i Šatora, otići i u Jerusalem, da se zahvale Bogu u hramu za sva dobročinstva, što ih je On učinio kroz vjekove židovskome narodu. Kad je dakle Isusu bilo dvanaest godina pođe i On prvi put s roditeljima u Jerusalem. Što se je sve tom prigodom zbilo: kako su Ga naime bili izgubili, tražili, kako su Ga treći dan našli u hramu i što im je Isus rekao, to su nam sve stvari već dobro poznate, pa ih ne treba ponavljati. Nego radije svrnimo pozornost na drugo: I za nas kršćane ima određenih dana, a to su nedjelje i ostali blagdani zapovjedani, koje valja kršćanin katolik da dolično časti, jer ti dani pripadaju

1 Bogu;

2 duši.

1 NEDJELJA JE DAN GOSPODNJI.

Gospodin je u šest dana stvarao svijet, a sedmi je dan otpočinuo. Zato je dao ljudima, neka rade kroz šest dana za sebe, za svoje tjelesne potrebe, a sedmi je dan pridržao za sebe, i hoće da taj dan ljudi posvete Njemu i svojim duševnim potrebama. Vidite po tom, kako je Gospodin Bog prema nama blagodaran!

Promislite samo dobra i darežljiva vladara, koji je bio uzajmio u sedam navrata lijepe svote novaca nekomu siromahu. No budući je čovjek onaj bio puki siromah, velikodušni mu vladar oprosti prvih šest zajmova, a samo sedmi zaište od njega. Dužnik i ako siromah mogao je a i morao vratiti dug ne samo po pravici, nego također i radi zahvalnosti. Ali nezahvalnik pridrži sebi i onu sedmu svotu i ne samo što je nije htio vratiti, nego je stao još i grditi svoga dobročinitelja.

Taj velikodušni darovatelj nije nitko drugi nego Gospodin Bog, a nezahvalni siromah je čovjek.

Budući je toliko toga stvorio Gospodin baš za čovjeka, mogao je pridržati za sebe i sve dane u sedmici, a da se zato ne bismo smjeli srditi. No to ipak nije učinio, nego je za sebe pridržao samo jedan dan u sedmici, a šest ih je poklonio čovjeku, da radi bilo u polju, u fabrikama; da se bavi trgovinom, industrijom pa da tako zaslužuje svagdašnji krušac. Pa tko od ljudi može i pomisliti, da ne opsluži Božju volju, Božji zakon?

Nedjelja je dakle određena, da se klanjamo Bogu *Stvoritelju* i da je upotrebimo na čast Božju.

No nedjelja pripada i *Bogu Otkupitelju*, jer je ona znameniti dan u povijesti ljudskog otkupljenja. I zbilja, u nedjelju u ranu zoru, još prije nego ograne sunce, uskrsnu Spasitelj; taj isti dan na večer ukaže se učenicima, koji su stali u dvorani zajedno od straha pred Židovima, pa ih razveseli i osokoli. U nedjelju kad je sunce bilo već dobro poskočilo, sađe i Duh Sveti nad apostole.

Sve su ovo prevažne zgode, pak je zato sv. Crkva naredila, da kršćani svetkuju nedjelju mjesto subote. Stoga se svake nedjelje moramo sa zahvalnošću sjećati Isusa Krista,

Spasitelja našega, moramo sudjelovati njegovoj božanskoj Žrtvi, kojom je On proslavio nebeskoga Oca i nas spasio.

Jest, kršćanin mora slušati svake nedjelje i zapovjedanoga blagdana sv. misu, jer inače ne bismo slavili Gospodina. Tako su radili uvijek pravi kršćani tamo od apostola do dana današnjega.

Kamo sreće, kad bi i današnji kršćanski svijet častio nedjelju, i kad bi taj dan potpuno posvetio Bogu slušajući pobožno čitavu sv. misu i pristupajući na sv. Pričest! Ali da! nedjelja se je, taj dan Gospodnji i pobožnosti prometnula danas u dan grijeha, razuzdanosti, raskalašenosti, u dan športa i zabave. I zbilja danas se na nedjelju i blagdane upriličuju sve moguće utakmice i nogometi; nedjeljom se ljudi penju na brdine, u pećine; idu na more, na izlete, pa se natječu u svemu a najviše u grijehu. Priznojeni čovjek radi šest dana, mora da skrbi za imanje i prehranu obitelji, radi u tvornicama, dućanima, sjedi za stolovima punim kojekakvih kartušina; muči se tijelo i duh, pa mu treba odmora. Ali svaka stvar ima svoje vrijeme, pa kao što je vrijeme kad valja biti u uredu, dućanu, kad valja raditi rukama i nogama; mora ga biti i za odmor. Ali tim nije rečeno, da se taj odmor mora baš prirediti u nedjelju i blagdane; jer ako radimo šest dana za sebe i svoje tjelesne potrebe, moramo posvetiti jedan čitavi dan Bogu i duši, pa valja tim i računati.

Danas se nedjelja grdno obeščašćuje, jer se tada počini više grijeha nego kroz čitavu sedmicu, pa će Gospodin za to sigurno kazniti skvrnitelje nedjelje kao što je to činio i u starome Zavjetu sa skvrniteljima subote. Židovi su morali štovati subotu, pa im je bio zabranjen svaki rad, i tko se toga ne bi držao, kaznili bi ga smrću. Tako čitamo u četvrtoj knjizi Mojsijevoj, kako su Izraelci našli nekoga čovjeka, koji je na subotu kupio drva, a to je njima bilo strogo zabranjeno. Zato su ga doveli pred Mojsiju i Arona, koji ga staviše u zatvor ne znajući, što će s njime učiniti. A Gospodin reče Mojsiji, neka se onaj čovjek pogubi tako, da ga sav narod zaspe kamenjem (Num. XV, 32-35).

Kao što pak Bog kazni skvrnitelje subote, tako nagrađuje s druge strane štovatelje nedjelje. Bio je neki trgovac praktičan katolik, koji je doznao da neki postolar radi sva-

ke nedjelje, pa ga zato opomene. Ovaj se ispriča svojim siromaštvom, pa da mora uvijek raditi, ako se hoće prehraniti. »Nije čudo što si siromah — odvrati mu trgovac— siromah si baš zato što radiš i u nedjelju. Prestani nedjeljom raditi i štuj dan Gospodnji, pa ćeš vidjeti, da ćeš biti sretniji. Do šest mjeseci ja ću se opet k tebi navratiti, i dajem ti poštenu riječ, da ću ti nadoknaditi svu štetu, što je eventualno pretrpiš radi nedjeljnog počinka.« Postolar pristane na ponudu i održa svoje obećanje: častio je nedjelju i nije radio, nego je slušao sv. misu. Do pet mjeseci eto k njemu opet onoga trgovca i zapita ga, koliko mu mora dati radi pretrpljene štete. »Ništa, ništa — odgovori postolar — nedjelni mi počinak nije nanio nikakve štete, nego mi je pače koristio, jer pred pet mjeseci nisam uopće imao ništa, a sada ipak imam neku malenkost.«

2 NEDJELJA PRIPADA DUŠI.

Preko sedmice je čovjek zaokupljen materijalnim poslom, te mora dnevno svaki dan raditi, da smogne podmiriti tjelesne potrepštine; stoga nedjelja je dan, kada moramo raditi za dušu, za vječnost, za ono što je neprolazno, za život, koji ne će nikada imati svršetka, pa taj cio dan moramo posvetiti duševnim potrebama, želimo li sami sebi dobro.

Preko sedmice su nas možda uznemirivale i ražalostile strasti, opori ljudi i vrag pakleni i naša je duša podlegla raznim kušnjama, zato se moram u nedjelju duševno okrijepiti i pribaviti duši obilatu hranu vjere i svjetlo istine. Taj se dan moramo snabdjeti duhovnim jelom za čitavu sedmicu poput parobroda, koji na duljem putovanju skrene u razne luke, da se nakrca karbuna potrebitog za putovanje. Zato se preporuča da na nedjelju i blagdane čitamo duhovne knjige: Sv. Pismo; Živote svetaca, da slušamo propovijed i tumačenje katekizma.

Nedjelja je dan radosti i veselja; na to nas sjeća veseli zvuk zvona, lijepo pjevanje i krasni obredi u crkvi i svečano odijelo, što ga taj dan nosimo. Stoga i kršćanin se može slobodno poradovati i poveseliti na nedjelju, ali neka ne traži veselje onako i ondje, kako to čini svijet, jer svijet

traži veselje u grijehu, a grijeh mora da je daleko uvijek od nas, a osobito na nedjelju.

Budemo li na ovaj način postupali, tada sv. obredi, što smo ih vidjeli, i riječ Božja, koju smo čuli, i dobra djela, što smo ih učinili, i ona tjelesna razonoda, što smo je sebi priuštili sve će to ostaviti u našem srcu slatku i milu uspomenu; pa kada u ponedjeljak nastavimo svoj svakidašnji posao, osćutjeti ćemo se svježi i laki i spremni za svagdašnje svoje dnevne životne žrtve, dok tako od blagdana do blagdana ne stignemo jednom do vječne svetkovine u raju!

Sretnih li kršćana, koji ovako misle i rade! No na žalost reklo bi se, da je nestalo onih sretnih vremena, kad je kršćanski puk cijenio i štovao nedjelju. Sada je nedjelja naime dan, kada se najmanje radi za dušu; ona je postala dan ispraznosti. Na nedjelju se, istina je, ljudi ljepše obuku, stave na sebe čisto i novo odijelo često sve po najnovijoj modi; ženske se osobe nacifraju, namažu raznim pomastima i praškom, ali sve to ne smjera na dušu, nego na tijelo; sve to rade, da ih ljudi gledaju, da im se smješkaju, da ih obožavaju. Nedjeljom ne smiju faliti kino pretstave, zabave, plesovi pa i u korizmi, pa u takvim okolnostima nema dakako govora niti o duhovnoj sabranosti, niti o molitvi, niti o prepoldašnjoj službi Božjoj, a često niti o samoj misi. Biva još i gore; nedjelja je postala dan grijeha, jer se tada premnogi opiju, pa u pijanstvu psuju, kunu, svašta brbljaju i svakojako se i nedostojno vladaju. Nedjelja se dakle posvećuje vragu i grijehu a ne Bogu i duši, pa uzalud zvone zvona taj dan češće i duže pozivljajući vjernike u crkvu, jer ova je ne rijetko dosta prazna!

Bog je ljubomoran radi časti svoje i svojih svetaca, pa često kazni one, koji ne časte Njegove blagdane. U Turinu se uvijek slavio svečano blagdan sv. Maksima, biskupa onoga grada. Neki težak taj dan bez prave potrebe i bez crkvene dozvole upreže pod kola par volova i hajde u polje voziti sijeno. Ali ga ubrzo stigne kazna Božja: sijeno po nesreći zahvati vatra pa izgori u tren oka i sijeno i volovi, i nesretni seljak morao je okajati svoj grijeh.

ZAKLJUČAK.

Nedjelja je dan Gospodnji, pa se taj dan valja uzdržati od posla. Kad je otac sv. Terezije od Djeteta Isusa otvorio svoj dućan u Alensonu, strogo je poštovao nedjelju, pa je držao dućan zatvoren. A ipak on je imao zlatariju, pa bi ga okolnost bila mogla i ispričati. Na to su ga nagovarali i prijatelji, koji su mu spočitavali, što taj dan drži zatvoren svoj dućan, jer baš tada dolaze seljaci u grad, da si kupe potrebite nakite osobito za udaju. No starac odgovarao, da voli privući na sebe Božji blagoslov, nego li zgrtati nedjeljom novac. I zbilja, Božji je blagoslov sišao na njegovu kuću, i nju će spominjati sva vremena, jer je ona dala Crkvi Božjoj veliku sveticu sv. Terezu. A sigurno nije niti materijalno ništa štetovao nego je pače bio on bogati trgovac.

Stoga i vi poštujte nedjelju i blagdane; ne idite za zemaljskim dobrima, nego tražite najprije kraljestvo Božje i pravdu Njegovu i sve će vam se drugo nadodati. Amen.

Nedjelja II po Bogojavljenju

Prvo čudo i njegovo značenje

Bio je pir u Kani, mjestu udaljenom od Nazareta jedno tri sata. Jedan od mladoženja morao je biti u rodstvu sa svetom obitelju, jer je bila pozvana i Marija, a bio je pozvan također Isus, koji dođe s nekoliko svojih učenika.

I dok su blagovali, pofali im vina valjda zato što nisu učinili dobre račune, ili što je nenadano došao Isus sa svojih pet šest učenika. Marija se prva dosjeti toj smetnji, zato se prigne k Sinu i pošapće mu na uho: Nemaju vina. A Isus je odgovorio: Što ja imam s tobom ženo? Još nije došao moj čas.

Srce majčino prodre dublje, nego li govore riječi sinove. Zato Marija nije bila uvjerena, da joj je Sin odbio molbu, pa reče slugama: Štogod vam reče, učinite. I namigne im, neka napune vode šest kamenica, što su stajale izvan sobe,

a služile su za pranje, i svaka je od njih mogla držati oko sto litara vode.

I sva se ona voda pretvori u vino. Kad je stola ravnatelj okusio vino, začudi se ne malo radi njegove kvalitete ne znajući, otkuda takovo vino, pa reče: »Svaki čovjek iznosi najprije dobro vino, a kad se ponapiju, onda slabije, a ti si čuvao dobro vino do sada«.

Ovo je prvo čudo, što ga učini Isus i zato su povjerovali u Isusa Njegovi prisutni učenici. Jer kad voda postane vinom u jedan čas, a da nitko zato ne moli, da nitko ne kreće rukama, da nitko negovori ni riječi, da nitko ne zapovijeda, nego samo odlučnom voljom, valja priznati, da stojimo ne pred čovjekom, nego pred Bogom.

Ova pretvorba vode u vino u Kani Galilejskoj je, predznak drugih i viših pretvorba. Jer Isus, koji je pretvorio vodu u vino on će također ženidbeni ugovor znati da podigne na sakramenat, a ljude će podići na čast sinova Božjih. Promatrajmo:

1 Ženidba podignuta na čast sakramenta;

2 Čovjek podignut na čast božansku.

1 ŽENIDBA JE SAKRAMENAT.

Sv. Franjo Saleški imao je od nekoliko dana u svojoj kući jednoga prijatelja. I svake večeri iza kako bi se malko porazgovorili, svetac bi odveo svoga gosta u sobu. Ovaj se je tomu opirao, što mu posvećuje toliku skrb. Na to mu reče biskup:

— Prijatelju, vi niste oženjen?

— Ne još.

— Eh onda imate pravo, što mi se protivite; sada ću postupati s vama s više povjerljivosti i s manje obzira«.

Svetac je dakle bio mnijenja, da se oženjenoj osobi mora posvećivati više časti i pažnje. A zašto? Radi sakramenta sv. ženidbe, koji daje supruzima osobite milosti, da se ljube međusobno vrhunaravnim načinom, da radaju i odgajaju djecu za raj i da ravnodušno podnose sve poteškoće, što ih nosi sobom njihovo zvanje.

Baš zato da posveti ženidbu, Isus je htio prisustvovati piru u Kani. Pa kao što je uzeo pranje, da označi, kako se na

krstu pere istočni grijeh, i kako se čovjeku daje posvetna milost, tako je uzeo i međusobnu i vječnu obvezu supruga, kojom se daruje jedan drugomu, da označi svoj vez sa Crkvom, i da im dade milost, neka se nerazrješivo međusobno ljube, kao što se ljube On i Njegova Crkva. Ženidba je dakle veliki sakramenat u Kristu i u Crkvi.

Budući je ženidba sakramenat, i to sakramenat živih, koji valja primiti u milosti Božjoj, valja se na nj pripraviti pravom nakanom, valja prstupiti na nj čistom savješću i u njoj ustrajati do smrti po volji Božjoj.

2 ČOVJEK PODIGNUT NA ČAST BOŽANSKU.

Isus koji je na piru u Kani pretvorio hladnu vodu u ukusno, jako i plemenito vino, postavši čovjekom slavio je tajinstvene zaruke svoga Božanstva s nevoljnim čovječanstvom, pa je u času svoga začeća podigao nas bjedne i nevoljne Adamove sinove na čast i dostojanstvo sinova Božjih. Mi smo dakle kao grane divlje masline otkinuti sa staroga i nevaljanoga stabla, pa smo ucjepljeni u božansku maslinu Isusa; zato sada upijamo sok s Njegova života, i dok smo s Njim sjedinjeni, možemo rađati plodove dostojne Presvetoga Trojstva.

Ali svaki cijep ima dvostruku ranu: jedna je na deblu, koja mora primiti grančicu, a druga je na grančici, koju valja odsjeći s divljega panja. Tako je i u našem slučaju. Krist, glavno i plemenito deblo, primio je svoju ranu na Kalvariji. Mi smo pak grančice, koje valja prikloniti u pitomo deblo Isusa, pa zato moramo i mi zadavati s dana na dan sebi rane, da se odstranimo od želja i griješnih djela ovoga vijeka, pa da živimo samo željama i djelima kao prava djeca Božja.

Kad je narod Izraelski prolazio pustinjom u obećanu zemlju, došao je i do krajeva divljih i okrutnih pogana Edoncita, pa je Mojsija poslao poslanike k njihovu kralju neka mu reku ovo: Ti znaš sve nevolje, koje nas snađoše... Molimo te, da nam dopustiš da pređemo kroz zemlju tvoju. Ne ćemo ići preko polja ni preko vinograda; ne ćemo piti vode iz studenaca tvojih, nego ćemo ići putem carskim ne svraćajući se ni na desno ni na lijevo, dok ne pređemo

međe tvoje. I mi smo poput Izraelaca oslobođeni od ropstva ne misirskoga, nego vražjega, te smo postali sjena Božja i putujemo kao takovi u obećani nam Raj, na tome putovanju moramo i mi prolaziti krajevima poganskim i pogibeljnim našim dušama. Zato ne dajmo se začarati vinogradima ovoga svijeta, jer su puni kobnih obmama; nemojmo utažiti našu žeđ sa srećom u vodama okaljanim razbludnošću, ponosom i škrtošću. Idimo najprije glavnim putem Božjih zapovijedi, a da se ne svraćamo ni desno ni lijevo, nego idimo ravno do sretnoga i vječnoga kraljestva nebeskoga Oca, gdje nam je pripravljeno jedno mjesto u vječnoj ljubavi.

ZAKLJUČAK.

»Svaki čovjek iznosi najprije dobro vino, a kad se ponapiju, onda slabije, a ti si čuvao dobro do sada«, rekao ravnatelj stola mladoženji.

Sljedbenici ovoga svijeta čine baš ovako: oni odabiru dobro vino za ovaj svijet, jer hoće da sada uživaju do mile volje, a za drugi svijet ostavljaju slabije vino, ne misle na ono što će ih jednom stići iza života, što ga sprovedu u zabavama i griješnom veselju osobito kroz lude dane mesopusta.

Mi smo kršćani katolici, mi smo sljedbenici Božanskoga Zaručnika Isusa. Zato da Mu se zahvalimo za divne promjene, što ih je uradio za našu ljubav, odaberimo za ovaj svijet gorko vino mrtvenja, pa sprovodimo život u pokori, samozataji, pžrtvovnosti, jer će nam Gospodin za drugi vječni svijet sačuvati najbolje vino vječnog uživanja. Amen.

Nedjelja III po Bogojavljenju

Ljudsko trpljenje

Današnje nam sv. evanđelje govori o dvjema čudesima, što ih je učinio božanski Spasitelj; kako je naime ozdravio

gubavca i stotnikova slugu. Oba su ova čuda učinjena nad onima, koji su bolovali, koji su dakle trpjeli. A sv. Crkva stavlja nam pred oči te događaje baš u ovo doba godine, kada kršćanski svijet ne traži drugo nego ide za pokladnim ludorijama, i traži ponajviše tjelesno i osjetno uživanje. Zaustavimo se mišlju kod oba ova čuda, pa promatrajmo:

1 Zašto moramo trpjeti;
2 gdje ćemo u patnjama naći pomoć.

1 ZAŠTO MORAMO TRPJETI.

Kad bismo pameću preletjeli preko širokoga svijeta, uvjerili bismo se, da je na svijetu kud i kamo više patnja nego uživanja, pa da ovaj svijet zbilja nije drugo, nego prava suzna dolina. Pitanje je samo, zašto nam Gospodin šalje patnje i nevolje. Bog nam šalje razne nevolje

1) *Kao kaznu za naše grijehe.* Kad je Bog u raju zemaljskome dao Adamu zabranu, da ne tiče u stablo na sred raja, zagrozio mu se je smrću: *u koji god dan uzjedeš s njega, smrću ćeš umrijeti* (Gen. 2 17). Smrt je dakle kazna za prvi počinjeni grijeh i klicu smrti svaki od nas donese sobom iz majčine utrobe. No i mi također počinjamo svaki čas po koji grijeh pa i ne bio on smrtni nego laki, ali i laki je grijeh neposluh prema Bogu, i laki je grijeh uvreda Božja, pa zato zaslužuje svoju kaznu. Tu nam kaznu valja podnijeti ili svojevoljnom pokorom i trpljenjem na ovome svijetu ili pak na drugom svijetu. Budući pak malo je ljudi relativno, koji bi odabrali svojevoljnu pokoru, zato im šalje Gospodin razne vremenite nevolje, da ih kazni za počinjene grijehe.

Tako je učinio s Davidom, Ovaj je bio počinio preljub, radi toga je životom nastradao Urija. To je bio dvostruki grijeh, što ga je počinio neoprezni kralj. On se je radi toga i pokajao iza godine dana, i počeo je činiti pokoru, ali i Bog mu je slao tolike nevolje i neugodnosti i to sve radi onoga preljuba.

2) S druge strane nevolje su ovoga svijeta u rukama Božjim *sredstvo, da se čovjek obrati.* Gubavac u današnjem sv. evanđelju bio je bolestan na tijelu; nevoljna ga guba mučila i podgrizala, da mu je življenje bilo nesnosno. Tko zna koliko je već godina bolovao, i koliko bi se još bio mučio, da se nije namjerio na dobroga Isusa.

Kao što je ovaj bijednik bolovao na tijelu, tako ih ogromna većina boluje na duši. Grijeh je nesretna prava duševna guba, koja malo po malo počne zahvaćati čovjeka od prvih dana njegove mladosti, pa ga drži često sve do smrti.

Da ga od te duševne gube izliječi Gospodin Bog pohodi grješnika jednom ili drugom nevoljom dok se poput rasipnoga sina ne osvijesti i ne počme vapiti: Bože, milostiv budi meni grješniku.

Manase, kralj židovski sablazni svoj narod, jer je ostavio pravoga Boga i počeo štovati krive bogove i bavio se pače vračanjem. Gospodin mu pošlje svoje proroke, da ga opomenu, no nesretni kralj postade okrutan, te nekoje od njih dade pogubiti, između njih i proroka Izaiju. Toga radi Gospodin ga kazni zbog njegove bezbožnosti i predade ga u ruke Asiraca, koji ga okovana bace u tamnicu. Tu u tami i okovima uđe u se, upozna ruku Gospodnju i poče činiti pokoru. Gospodin mu zbilja oprosti, opet ga povrati na njegov prijestol, te je sada popravio počinjene sablazni, jer je uništio idole, uveo štovanje pravoga Boga i u svemu prednjačio svome narodu.

3) Napokon Bog šalje na pravednike razne nevolje, jer ih oni ustrpljivo podnose pokoravajući se volji Božjoj uvjereni u njegovu pravdu i dobrotu, *pa tako svojim primjerom potiču i druge da ustrpljivo podnose svoje križeve.* Tobija nam je rječiti primjer u tome. Bio je on ugledna roda i dobro je živio, pa je u progonstvu pomagao i tješio svoje sunarodnjake tako, da je malo po malo ostao i sam bez životnih srestava. Uz to ga Gospodin pohodi sljepoćom; no on uza sve to nije se odrekao svoje darežljivosti i dobrote, pa mu se je za to i njegova žena rugala i zadirkivala ga. Sve je to Tobija podnosio bez uvrede Božje, pa kad se je Gospodinu napokon svidjelo, da ga nagradi za njegove patnje, pouči ga anđeo Rafael, da ga je sve ono zlo dostiglo, jer je bio drag Gospodinu Bogu. On je dakle trpio, jer je bio drag Bogu, i svojim odanim trpljenjem živim nam je primjerom, kako moramo i mi trpjeti, i biti će, dok bude svijeta, vazda primjerom dobrim dušama, kako im se je vladati u nevoljama ovoga života.

2 GDJE ĆEMO NAĆI UTJEHU U NEVOLJI.

Čovjek je čovjek, pak u redovitim okolnostima, ne ljubi patnje: malo ih je, koji će sa sv. Franom zvati smrt svojom sestricom, koji će govoriti sa sv. Terezom Avilskom: daj mi, Gospodine, ili da trpim ili da umrem; ili sa sv. Marijom Pacijskom: Daj mi, Gospodine, ne da umrem, nego da što više trpim! Čovjek obično zazire od patnja i želi da ih se riješi. No pitanje je, kako da se u nevolji pomognemo, komu da se uteknemo?

Čestokrat nam u nevolji ne mogu pomoći niti ljekarije niti svi liječnici. A onda? Najprije i vazda valja da se utječemo molitvom Gospodinu Bogu. Na to nas upućuje i gubavac današnjeg sv. evanđelja. On boluje, boluje od grdne gube, koja iznakazi čovjeka. Ovaj gubavac je sigurno potražio pomoći i kod drugih i kod liječnika a možda i kod vračara, ali mu nisu mogli pomoći. No on je čuo sigurno o čudesima, što ih je činio nad bolesnicima Isus iz Nazareta, pa je želio da dođe do Njega, pa da ga zaprosi za milost. I kad je Isus sišao s gore, iđaše za njim veliko mnoštvo. Gubavac uhvati tu prigodu, stane ondje, kuda je povorka imala proći, i kad mu se približi Spasitelj, poče Mu se klanjati pun poniznosti i vapiti: *»Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti«*. A božanski je Spasitelj bio pun milosrđa prema svima napose prema onima, koji su trpjeli, zato uvaži gubavčevu prošnju, dotače ga se i u čas ozdravi.

Eto nam načina, kako da i mi nađemo pomoći i lijeka u našim nevoljama i križevima. Moramo se prije uticati Gospodinu živom vjerom i molitvom. Moramo vjerovati u moć i dobrotu Isusovu, pa ćemo dobiti utjehu. Isus traži od nas živu vjeru, jer vjerom ispovijedamo Njegovo božanstvo. I kad su se god nevoljni njemu utjecali, uvijek je tražio od njih vjeru. Tako je postupao kad mu je onaj otac doveo sina u komu je bio nijemi duh, komu je rekao: ako možeš vjerovati, sve je moguće onome, koji vjeruje (Mk. 9, 23). Vjeri je pripisivao uspjeh ozdravljenja i kod žene, što je bolovala dvanaest godina: Uzdaj se, kćeri, vjera te je tvoja izliječila (Mt. 9, 22) i kod slijepca iz Jeriha: Idi, vjera tvoja pomože ti (Mk. 9, 52). Stoga i mi kad prosimo, budimo puni

vjere. Kad bismo dakle kolebali i bili nestalni u vjeri, sigurno ne bismo ništa niti postigli.

S vjerom moramo spojiti i *molitvu*, jer kako će nam Gospodin dati nešto ako ga ne molimo? On nam i neumoljen daje zrak, vodu, sunce, vjetar, kišu, toplinu ali za sve drugo valja nam se moliti. Kad je apostole poticao na molitvu naučio ih je onu divnu molitvu »Oče naš« i rekao im je: Molite i dat će vam se i spočitnuo im je, da nisu do sada ništa molili u njegovo ime. Valja dakle vjerovati i moliti, pa da vidite kako će se ispuniti naše želje.

ZAKLJUČAK.

Sv. Josip Cottolengo odlikovao se je već od ranog djetinstva svojom darežljivošću prema siromasima. Kad je išao u školu, naišao bi svaki dan na siromašnu djecu, koja su prosila komadić kruha. To bi tako ganulo njegovo nježno srce, da bi često plakao i govorio: »O jadne djece, kako trpe glad i studen! Oh, kad bih mogao ja pomoći svima, kako bi to rado učinio«. Mali Josip je ipak našao sredstvo da im pomogne: otac bi mu darovao svako toliko koji novčić, to bi činila i majka i tetka, pa bi dječak to razdijelio svojim siromašnim prijateljima. I ta je ljubav prema siromasima godinama sve više rasla, i tako je osvojila njegovo srce, da nije mirovao, dok nije u Turinu sagradio kuću Božje Providnosti, u kojoj su siromašni slojevi naroda primali badava sve bolničke okrepe. I danas je ta kuća takav mah zauzela da može u njoj naći mjesta dvanaest hiljada bolesnika.

Nama neće biti moguće učiniti toliko, ali činimo što možemo: kako bismo željeli, da drugi pomogne nama u našim nevoljama, pomozimo i mi drugima, pa ako ne možemo uvijek djelom, ne uskratimo im barem nikad prijazno lice ni prijaznu riječ, jer će doći čas, kad će i nama doviknuti vječni sudac: što ste god učinili jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili (Mt. 25, 40). Amen.

Nedjelja IV po Bogojavljenju

Isus i oluja

Isus je radio čitav dan po svome običaju: govorio je narodu, učio ga, tješio, činio čudesa, i tako se je dakako umorio. Sunce bilo već na zapadu, a Spasitelj se nalazio na morskoj obali, i veli učenicima, neka pođu na drugu obalu jezera. Ukrca se dakle u lađu i otisnu s kraja, dok su Ga slijedile i druge lađe, te Učitelj sav umoran od napora zaspe. Ali kad su bili već dobro odmakli od kraja, nešto zabljeska i odjednom nasta huka i buka vjetra i mora, te se je lađa počela dizati i spuštati, budući je bila krcata ljudi, a valovi su bili veliki, bila je pogibelj da se potope. Apostoli i ako vješti mornari napuniše se straha, zato probude Učitelja veleći: *Gospodine, izbavi nas, propadosmo.* Isus se probudi, digne se i upravi, i spočitne apostolima, što se boje i što su malovjerni, kad je On uz njih. Na to zapovijedi vjetrovima i moru i postade velika tišina. Videći to ostali ljudi, koji su bili u istoj lađi počeli su se strašiti ne da se utope, nego zato, što su vidjeli, da se nalaze pred Nazarencem, koji ima božansku moć i jakost, te su počeli govoriti: Tko je ovaj, da ga slušaju vjetrovi i more?

Ovaj događaj, što nam ga stavlja pred oči sv. Crkva, sjeća nas na neprestanu oluju, što snalazi bilo čitavu Crkvu Božju, bilo pojedine kršćane. No kako je onda pomogao Isus apostole, tako pomaže i danas i Crkvu svoju i pojedine. Da se o svemu tomu uvjerimo, promotrimo:

1 oluje sv. Crkve i Isus;

2 oluje duševne i Isus.

1 OLUJE SV. CRKVE I ISUS.

Lađa na genezaretskom jezeru na kojoj se nalazi Isus, apostoli i ostali ljudi, a na njoj upravlja kormilom Petar, slika je katoličke Crkve. Pa kako je navalila oluja na lađu što se nalazila na sred jezera, tako navaljuju razne oluje i na sv. Crkvu sad većom sad manjom žestinom, ali je neprestano šibaju tako, da je nikada ne puštaju u miru. No kao što Petrovu ladicu ne mogahu progutati morski valovi, jer ju je štitio

Isus, tako ne će sigurno uništiti sve neprijateljske oluje niti katoličke Crkve, jer joj je Gospodin obećao pomoć: *I vrata paklena ne će nadvladati.* I zbilja ako prođemo mišlju časkom sva razdoblja sv. Crkve do dana današnjega, uvjeriti ćemo se ob ovoj istini.

U naše dane sve se roti protiv Crkve, protiv Boga i protiv Krista, i kad vidimo što se sve zbiva na svijetu, čini nam se da je Bog ostavio ovu zemlju, čini se da Isus spava. Jest Krist kao da spava i ne znamo dali će se brzo probuditi ili kasno, ali budimo uvjereni, da će se stalno probuditi, i da ne će dopustiti, da vrata paklena svladaju Crkvu, pa će svi napori vraga i njegovih ortaka ostati uzaludni, te se i njima mogu primjeniti riječi Gamalijelove: Prođite se ovih ljudi (Crkve) i ostavite ih, jer ako je od ljudi ova osnova ili djelo propast će, ako li je od Boga, ne ćete ga moći uništiti (Djel. 5, 38). A da je Crkva djelo Božje, to dokazuju sva dosadašnja progonstva, jer i ako je uvijek i neprestano progone, ona uvijek ustaje jaka i preporođena, pa što negdje izgubi, to i brojčano i kvalitativno drugdje bolje nadoknadi.

2 ISUS I DUŠEVNE OLUJE.

Naš život nije drugo nego kraće ili dulje putovanje po moru ovoga svijeta, pri čemu što se više udaljujemo od obale ovoga vremena to se bolje približujemo obalama vječnosti. Ovo naše putovanje bilo je s početka mirno i sretno kao i ono apostola na jezeru genezaretskome. I doista tko se od nas ne sjeća rado sretnih godina svoga djetinstva, kad nam je majka i igra bila sve najmilije na ovome svijetu? Oh, koliko milih i dragih uspomena ne krije ono nevino doba, kojih se lijepo sjećamo u odmaklim i sijedim već godinama!

Ali netom čovjek prebrdi djetinstvo i stupi u mladenačku dobu, nadođu nutarnje pobune, te mladića, djevojku zaokupe razne misli, želje, strasti, koje počmu drmati mladež obojega spola, i uznemirivati njihove mlade dane. U muževno pak doba nadođu k tomu razne skrbi, brige, razočaranja tako, da čovjek dođe do zdvojnosti! Ono mirno djetinje doba priliči mirnoj morskoj pučini, dok se mladost i muževno doba može prispodobiti uzburkanome moru, jer kako se morem gone valovi prouzročeni od vjetra, tako je i

život odrasle osobe više ili manje mučen od duševnih oluja. Ispovijesti sv. Augustina odraz su ne samo Augustinove mladosti nego također i mladosti ogromne većine ljudi.

Mnoge se duše nalaze u ovakvim olujama, i mnogi su pustili, da ih vjetar izbaci izvan spasonosne lađe. Oh koliki i koliki prolaze godine i godine u grijehu, te nemaju snage već da mu se opru, nemaju nade da će se popraviti. U njihovom srcu tvrdim snom spava Isus njihova djetinstva, koga su oni gledali u čistim djetinjskim danima, koga su oni očekivali u sretnim božićnim noćima s nadom, da će im donijeti svoje darove u onoj svetoj noći. Hoće li se on za njih ikada probuditi? Hoće li se probuditi iza tolikih godina sprovedenih u grijehu? A da se ne bi već nikada probudio, onda bi jadnici svi propali sa svim svojim pohotama.

Kad su kineski razbojnici navalili na selo Fiordaprile, misijonar je morao pobjeći, te su razbojnici uklonili svaki znak kršćanstva, jer je crkvu njihov harambaša preudesio sebi za stan. Nestalo je dakle i crkve i misijonara, te je iza nekoliko desetaka godina selo postalo opet pogansko. Od svih kršćanskih uspomena sačuvala se samo ta, da bi se prolazeć mimo jedne kuće svaki časkom zaustavio, naklonuo glavu prema određenoj točki na kući i nastavili put. Svi su to činili, a nitko nije znao zašto tako rade.

Jednoga dana prođe selom novi misijonar, i opazi zgradu, koja je uza sve svoje preinake odavala da je negda bila kršćanska crkva. Zato je dao oprezno otući žbuku s one točke zida, prema kojoj su se svi običavali nakloniti. I kad je odstranio žbuku, pokaže se slika Isusa, koji se smiješi i drži raskriljene ruke kao da će koga zagrliti.

Ovaj me slučaj sjeća na nešto drugo. Strasti i pohote to su duševni razbojnici. Ako ove napadnu i zaposjednu selo naše duše; ako grijeh istjera Boga iz našeg srca, onda nestane svakoga svetoga znaka, koji bi odavao da smo bili djeca Božja. No uza sve to, mi smo ipak kad i kad davali izraza vjeri našega djetinstva. Svaki naime grješnik ćuti u svom srcu gdjekad neku želju za sretnim prošlim danima, kad je njegova duša plivala u moru sreće i zadovoljstva: više puta ćuti neko nadahnuće, koje ga potiče, neka se vrati k Bogu svoga djetinstva. To je znak, da se je onaj Isus, koji već odavna spava u njihovu srcu, kad i kada znade probuditi.

Oh kako bi bili sretni, kad bi se takvi bijednici obratili k Njemu pobožnom molitvom i kad bi Ga probudili tako, da bi čuli Njegovu prisutnost! Tada bi ih minula sigurno svaka oluja.

ZAKLJUČAK.

Kad je Isus ušao u lađicu, govori sv. Marko, da je s Petrovom lađom bilo i drugih, koje su na jezeru slijedile lađu, na kojoj bijaše Isus. Što se je zbilo s ovim lađama, ne znamo ništa iz sv. Evanđelja. Dok je vladala tišina na jezeru, biti će po svoj prilici išle uz Isusovu lađu, ali kad je zahujila oluja, onda će ga biti ostavile, pa moguće da se je kojoj od njih dogodila nesreća, da se je potopila.

Tako vam je, predragi, i s nama: dok budemo uz Isusa, dok budemo Njemu vjerni, mi ćemo sigurno ćutjeti oluje, napasti naime i poteškoće i križeve, ali na kraju konca ne će nitko propasti, jer će ga pomoći Isus, i On će ga spasiti. To imajte na pameti, kad vas snađu razne neugodnosti i poteškoće. I apostoli su bili s Isusom, pa i njih zahvati vjetar i valovi, te su se počeli valjati po moru u pogibli da se potope. No utopili se nijesu, jer su zazvali Isusa: »*Gospodine, izbavi nas, propadosmo*«. Kao što su činili apostoli činimo i mi u sličnim slučajevima: vapimo k Isusu, zovimo ga žarkom molitvom i On će učiniti kraj našim patnjama, ali kad bude Njega volja. Dočim oni, koji se za vrijeme napasti vraćaju natrag k uživanju, jer se boje žrtava, oni se odalečuju od Isusa, pa će naći sigurnu duševnu smrt i vječnu propast, od koje neka nas očuva milosrdni Gospodin! Amen.

Nedjelja Sedamdesetnica

Zašto ljudi odbijaju Božji poziv

Približavalo se proljeće i već je započeo rad u vinogradima, stoga Spasitelj upotrebi ovu prigodu i reče današnju evanđeosku priču, kako je gospodar izašao, da nađe radnike za vinograd. Zato uze ih na radnju pogodivši se s njima za dinar, što je u ono vrijeme bila dobra nadnica.

Radnja se je morala požuriti, jer je i vrijeme već poodmaklo, budući su se pupi već bili pokazali, a još je trebalo rezati i vezati lozu. Gospodar iziđe i po drugi put oko devete ure, pa uze nove radnike; no ni to nije bilo još dovoljno; iziđe i treći put o podne i četvrti put o trećoj po podne i koliko ih je god našao, svima je govorio: Idite i vi u moj vinograd, i što bude pravo, dat ću vam. No gospodaru je bilo do toga da onaj dan svrši sve, pa pođe na gradska vrata po druge radnike, premda je još bilo samo jedan sat sunca, pa nađe nekoje, koji su se sunčali i reče im: Što stojite ovdje vas dan besposleni? Nitko nas ne najmi — odgovoriše mu. A on će im: Idite i vi u moj vinograd. Nato dođe i večer, pa je valjalo radnicima isplatiti nadnicu. I počе od zadnjih, te je i njima dao plaću kao i prvima. No ovi počmu mrmljati na domaćina velеći: Ovi posljednji radili su jednu uru, pa si ih izjednačio s nama, koji smo podnosili tegobu dnevnu i žegu.

Gospodar vinograda zove na radnju sve koje nađe, bili oni koji mu drago, i zove ih u svako vrijeme. Taj gospodar jest Gospodin Bog, a vinograd je sv. Crkva, u njoj je svakomu kršćaninu opredijeljen posao oko vlastite duše. No kako su se izvinjavali evanđeoski radnici onomu gospodaru, tako se i sada izvinjavaju pozvanici, kad ih Bog zove da rade oko posvećenja svojih duša, a svi se izgovori svađaju na dvoje, jer se ljudi tuže:

1 na socijalne prilike;
2 na vlastiti temperamenat.

1 SOCIJALNE PRILIKE.

Kad se radi o tome da netko vrši svoje kršćanske dužnosti i da pazi malo više na dušu, obično se ljudi izgovaraju svojim zanatom, svojom obitelju i svojom okolicom. No sve te isprike ne vrijede pred Bogom ništa, jer su se mnogi i premnogi posvetili u istim onim okolnostima.

Ne vrijedi dakle izgovor o poslu, zanimanju ili zanatu. Bogataš n. pr. msli, da mu je bogastvo nenatkriliva poteškoća za kršćanski život, jer mu ono nalaže nešto, što se protivi evanđelju, i bez čega bogataš ne može biti. Siromah naprotiv zavida bogatašu jer da on može poći u raj

samo ako hoće, budući ima novaca, pa može tako dijeliti milostinju; može davati sv. mise; njima je lako da pođu u crkvu kada ih je volja, jer se nemaju brigati, kako će prehraniti obitelj. Šegrt, sluga baca krvnju na gospodare, što ne može posvetiti nedjelju i blagdane; što mora u petak jesti meso, što nije ispunio vazmenu dužnost sv. pričesti. Radnik pak baca svu krivnju na veliki posao, koji ga priječi u molitvi i u slušanju sv. mise; tuži se na kućne nedaće, što živi u grijehu tolike godine. »Lako je govoriti svećenicima, ali kad bi oni bili u mojoj koži«. Tako mudruju mnogi od njih. Majka okružena drobnom djecom misli, da se je samo u samostanu moguće spasiti, dok ona mora kleti, budući je djeca ne će da slušaju. Tako i slično govore obično ljudi.

No da preletimo živote svetaca, uvjerili bismo se, kako ih je bilo svake dobe spola i stališa, pa i ako su živjeli možda i u gorim protivštinama ipak su služili Bogu svim srcem i postali su sveci. Sv. Ivan govori u svome Otkrivenju, kako se čovjek može spasiti u svakom zanimanju. Jednoga dana bio je Ivan ushićen, te je vidio u raju ogromno mnoštvo Božjih odabranika, koji su imali na čelu slavni pečat svoga otkupljenja, pa nabraja jedno po jedno svih dvanaest plemena Izraelovih i kod svakoga nabroji veliko mnoštvo spasenih. Od koljena Levijeva, a to je bilo svećeničko koljeno izbroji dvanaest hiljada spasenih. A koliko ih je izbrojio od kraljevskoga koljena Judina? Opet dvanaest hiljada. Isto ih toliko nabroji od koljena Efraimova, a ti su bili trgovci i zanatlije. (Apok. 7) Svetac je dakle nabrojio vrlo veliko mnoštvo spasenih i od plemena svećeničkoga i od kraljevskoga koljena kao i od radnika i trgovaca, dakle od pučana. To je dakle znak, da se čovjek može spasiti u svakomu staliшu. I zbilja, uz Abrahama, koji je bio veliki bogataš i posjedovao veliko imanje sjedi u raju i prosjak Lazar, koji nije imao ni koricu suha kruha; uz Samuela, koji je bio sudac i knez u Izraelu sjedi i Abel, koji je bio pastir i ratar.

Ne vrijedi isprika niti onih, koji bacaju svu krivnju svoje pospanosti u kršćanskom životu na obiteljske razmirice. Pripovijeda se o nekome mladom redovniku, da je bio vrlo žestoke ćudi, te je bila dovoljna samo jedna riječ ili jedna kretnja, da bi on odmah planuo od ljutine, i počeo bi vrijeđati kojekakvim riječima lijevo i desno, i na to bi

ga ostavila svaka želja za molitvom. Zato odluči da će poći u samoću, gdje ne će biti žive duše, koja bi ga uznemirila, pa da će tako postati svetac. Tako i učini. No kad se je jednoga dana vraćao u svoju špilju noseći u posudi vode, položi to na zemlju, pa mu se to sve prevali i razbije. Opet mu uzavre krv, uze zdjelicu i ljutito je baci na tlo, ali kad mu prođe ljutina, reče sam sebi: »Eto i u pustinji me uhvati ljutitost; zato nije mojoj srditosti kriva okolina, nego ja sam; nisam smio ostaviti samostan nego sam se imao okaniti moje pogreške«. Povrati se dakle opet u samostan, te se je stao krotiti i podnositi razne temperamente redovnika boreći se protiv svojoj glavnoj mani. Na taj način se je malo po malo tako popravio, da je postao dobar monah te je uživao mir u srcu.

Povijest ovoga monaha morala bi opametiti tolike roditelje, koji bacaju svu krivnju svoga duševnoga nemira na djecu; morala bi dovesti u sebe muževe, koji se tuže na žene, i žene koje se tuže na muževe, jer su sve njihove ispričke ništetne bez prave podloge. »Da nemam onoga sina; da mi je snaha bolja; da mi nije svekrva grintava; da mi žena nije previše jezičava; da me ne prati ova bolest, ova mizerija i bijeda...« Tako mnogi govore i sanjaju o položaju, što ga ne će nikada dobiti, pa tako propuštaju rad oko svoje duše, a ne znaju, da je volja Božja, da se moraju spasiti baš u onom položaju, u onim okolnostima i nikako drukčije.

Sv. Monika je imala muža poganina i k tomu pijanca, pa joj sigurno nije bio uvijek dobar. Ipak ona ga je trpjela, za nj se molila Bogu, pa ga je obratila svojom dobrotom na pravu vjeru, a sama je pak postala sveticom.

Ne valja svu krivnju bacati niti na pokvarenost, što vlada u svijetu. Čovjek se ne posvećuje jedino u samostanima i pustinjama daleko od svijeta, nego se i sada može posvetiti kao i negda usred carskih odaja, kao što su se posvetili sv. Elizabeta, sv. Ljudevit kralj francuski, sv. Henrik, kralj njemački, sv. Stjepan, kralj ugarski, sv. Eduard, kralj engleski. I sada se može posvetiti i pod vojničkom kapom, kao što su se posvetili: sv. Sebastijan, sv. Mauricije, sv. Martin i drugi. I sada se mogu posvetiti i biti na uzor drugima i profesori kao Kontardo Ferrini, Kosta Vojnović, i liječnici kao sv. Kuzma i Damijan; Necchi, Moscati i dr. Ne valja dakle bacati krivnju na nikoga nego na svoju pospanost i strah od požrtvovnosti.

2 VLASTITI TEMPERAMENAT.

Drugi se opet vade svojim temperamentom, što ne će da rade za dušu, pa vele: valjalo bi biti svecem; valjalo bi ne čuti ono, što ja čujem cio dan; trebalo bi da je čovjek od drva, i slično. No ni to im ne valja, jer su i sveci bili kao i mi: i oni su ćutili razne griješne pobude, ali se nisu dali, da ih zavedu; i oni su bili od mesa i kosti pa je i u njima kolala krv, ali su pazili, da se ne ražeste.

Što je ćutio apostol Pavao, ako ne iste napasti i tjelesne uzrujanosti, kad je pisao: Vidim drugi zakon u udovima svojim, koji se opire zakonu uma mojega i zarobljava me pod zakon grijeha, koji je u udovima mojima. Ja nesretan čovjek! Tko će me izbaviti od ovoga smrtnoga tijela? (Rim. 7, 23).

Nemojte misliti, da su sveci imali osobite milosti od Boga, pa da im je zato bila osigurana duhovna pobjeda nad vragom, svijetom i svojim strastima. Ne, ne; oni su imali doduše posebnih milosti, ali ni nama ne fale dovoljne milosti, da kršćanski živimo i da se Bogu posvetimo. I sveci su ćutili i ter kakve poteškoće, ali su se svagdano borili protiv svojih strasti, pa su pobijedili.

Sv. Franjo Saleški bio je kao mladić jako koleričan i srdit, ali se je za rana počeo boriti proti toj strasti tako, da je postao jedan od najblažih ljudi i savršen uzor blagosti i tišine. A kojim se je srestvom služio? Molio je, borio se protiv sebe i osobito držao se ovoga pravila: Ne ću po mogućnosti nikada otvoriti usta, kad se osjetim ljutit, i ne ću trpjeti da se srdžba nastani u meni.

ZAKLJUČAK.

Priča današnjega sv. evanđelja sadrži u sebi utjehu i opomenu: Utjeha je to, što nas Bog pozivlje k sebi u svoju službu, na svoju nagradu, pa bila i tmurna naša prošlost. Stoga vidimo, kako je razbojnika na križu dopao raj baš u

zadnji čas njegova života, kad je već visio na križu. A kako se je on posvetio u zadnjem času, tako su i mnogi drugi u odmakloj već dobi posve se predali Gospodinu u službu. Tako je n. pr. bl. Sebastijan franjevac, i ako je uvijek bio bogobojazan, ipak tek u sedamdesetoj godini života prigrlio red. stališ i u njemu služio Bogu još skoro kojih trideset godina. Zato i mi, ako smo sve i do sada slabo i griješno živjeli, počnimo sada odlučno služiti Bogu, pak nas ne će minuti rajska slava.

Opomena pak u evanđeoskoj priči stoji u tome, što nitko ne zna, ako odbije sada Božji poziv, dali će ga Gospodin još ponovno zvati. A kad bi nas smrt našla besposlene, a da nismo ništa zaslužili za raj, da bi nas ona pograbila, kad se i ne nadamo, u smrtnome grijehu, što bi tada od nas bilo?

Neki Perzijski kralj pozove jednom tri najveća filozofa u svojem kraljestvu, pa ih zapita, što oni smatraju najoštrijim na svijetu. Prvi odgovori: »Najgroznija je stvar razboliti se«. Drugi reče: »Najstrašnije je to kad čovjek postane star«, a treći je malo poduže razmišljao i reče: »Najstrašnije je kad se čovjek nađe na samrtnom času i promisli, da je sav život potrošio u bedastoćama i sitnicama«.

Jest, predragi, to je zbilja grozno; zato živimo dostojno našega zvanja, da nam ne bude na smrti savijest spočitavala što slično. Amen.

Nedjelja Šezdesetnica

Sjeme i tlo

Sijač neki pođe da zasije svoju njivu, i dok je sijao sjeme, jedan dio pade uz put, i nešto su ga ljudi pogazili, nešto ptice pozobale. Drugo pade na kamenito tlo, pa iznikne, ali se brzo osuši, jer nije imalo vlage. Treće pak pade među trnje i šikarje, pa ga je ovo zagušilo prije nego li je moglo učiniti klasje. Jedan dio pade napokon na dobru zemlju, i budući je imalo sve uslove opstanka, dođe do roda, te na

mjestima dade trideset po sto roda, na mjestima šezdeset, a na najboljoj poziciji čak i sto po sto.

To je priča današnjega sv. evanđelja, koju nam je sam Gospodin protumačio. Kad su Ga naime pitali Njegovi najintimniji učenici, što znači ova priča, reče: *Sjeme je riječ Božja*, a zemlja to su različita srca, koja tu riječ slušaju. Promozgajmo pobožno malo dublje tumačenje božanskoga Učitelja, pa se pozabavimo časkom njime i razglabajmo u dvije točke:

1 sjeme je riječ Božja;
2 zemlja su ljudska srca.

1 SJEME, RIJEČ BOŽJA.

Isus Krist je htio na dva načina ostati među nama ljudima na ovoj zemlji. Prije svega ustanovio je presv. oltarski sakramenat, u kojem se pod prilikama kruha i vina nalazi i krije Isus Krist pravi Bog i pravi Čovjek, i tako će stati na zemlji, dok bude vijeka i svijeta: Evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta (Mt. 28, 20). Osim toga Isus je dao nalog apostolima, neka propovijedaju Njegovu nauku po svem svijetu, pa ih u tome pomaže, zato je među ljudima također po svojoj riječi, po propovijedanju svojih apostola, svojih svećenika. Zato kao što vjerujemo, da je pod prilikama kruha i vina Isus Krist pravi Bog i pravi čovjek, koji se je jednom rodio u Betlemu, za nas trpio i umro, a sada je slavan u raju: tako moramo vjerovati da ustima svećenika govori sam Bog, jer oni propovijedaju svojim načinom da i svojim naporom, ali ne propovijedaju svoju nauku, nego nauku Isusovu, riječ Njegovu.

Toga radi kao što smo dužni čvrsto vjerovati u Isusa, tako moramo oživiti svoju vjeru i u riječ njegovu, moramo mu vjerovati i onda kada nam govori preko svećenika. Apostolu Pavlu govorio je Isus sam. Kad je naime Saul išao u Damask, da što više kršćana sveže i dovede u Jerusalem, mislio je u glavi, kako će se veselo vratiti k svećeničkim starješinama i dovesti im obilati plijen. No kad je bio već blizu Damaska, ukaže mu se Isus, da ga dovede na pravi put, da ga obrati. Prestraši se Saul i pita, tko je neznanac, što mu se ukaže, a Isus će mu: Ja sam Isus, koga ti progo-

niš (Djel. IX, 5). Po tom Pavao sav prestrašen reče drhćući: »Gospodine, šta hoćeš da činim?« »Ustani i uđi u grad, pa će ti se ondje kazati, što ti treba činiti.«

Isus se je dakle ukazao Savlu i s njim govori: mogao ga je dakle sam poučiti sve istine, budući ga je udostojao tako velikog čuda. Ali nije to učinio, nego se je htio poslužiti svećeničkom osobom, htio je da ga poduči u vjerskim istinama Ananija a to zato, neka svima bude očito, kako Bog časti svećenika, i kakvu im ulogu opredjeljuje, budući je apostol Pavao ta odabrana posuda, koji će propovijedati više od svih ostalih apostola, crpao svoje vjersko znanje također iz ustiju svećenika Ananije.

To je baš prema odredbi Božjoj. Isus je naime rekao jednom zgodom apostolima: Tko vas sluša, mene sluša (Lk. 10, 16). O tome je bio uvjeren i Saul, zato je i on slušao Ananiju na isti način, kako bi bio poslušao i Isusa, kako bi bio vjerovao Isusu.

Prekrasan primjer vjere i želje da primi riječ Božju pruža nam onaj Etiopljanin, dvoranin Kandake; kraljice Etiopske, koji bijaše nad svim riznicama njezinim. Bio je on došao u Jerusalem, da se pomoli Gospodinu u hramu, pa se je vraćao u Etiopiju putem, što vodi u Gazu. I dok je sjedio na kolima, čitao je sv. Pismo. U to mu se približi đakon Filip, koji mu se pridruži po Božjoj naredbi i zapita ga, dali razumije što čita. »A kako bih mogao, ako me tko ne uputi? (Djel. VIII, 31) odgovori ovaj, i zamoli Filipa, neka dođe na kola, pa neka mu protumači Pismo. A čitao je baš Izaiju i to ono mjesto, koje veli: Vodi se kao janje na klanje. I ne otvara svojih usta kao ovca, što je nijema pred onima, koji je strigu. Na to upita Etiopljanin Filipa: Molim te, za koga ovo govori prorok? Za sebe ili za koga drugoga?

Na to Filip poče od ove peripoke sv. Pisma, i stade mu tumačiti sva proročanstva, što su se odnosila na Isusa, te ga poduči u poglavitim istinama sv. vjere. I dok su tako išli dođu do jedne vode pa reče Etiopljanin: Evo vode, što brani meni, da se krstim? A Filip odgovori: Ako vjeruješ od svega srca, možeš! On odgovori: Vjerujem, da je Isus Krist Sin Božji. Na to zapovjedi da stanu kola i siđoše oba na vodu, Filip i dvoranin, i krsti ga! A kad iziđoše iz vode, Duh

Gospodnji uze Filipa, i više ga ne vidje dvoranin; nego radujući se otide putem svojim.

Dvoranin je sigurno bio čovjek pametan, nije bio neupućen u vjerske stvari, bojao se Boga: ipak je trebovao žive riječi Božjega svećenika, da se može obratiti. I da je on u svojoj oholosti slučajno prezreo riječ Filipovu, ne bi se bio možda nikada obratio. Ali on je pun vjere slušao njegovo razlaganje.

I mi slušamo riječ Božju, slušamo je i više puta negoli ju je čuo ovaj dvoranin. A koju korist crpimo od toga? Ako se uza sve propovijedi ne možemo poboljšati, ako se ne opaža nikakva popravka, znak je, da nema u nama one vjere što ju je imao apostol Pavao, ni one želje što ju je iskazao dvoranin kraljice Kandake, nego da mi slušamo propovijedi kao prostu riječ ljudsku, ili kako bismo slušali i čitali romane i novele.

2 ZEMLJA SU LJUDSKA SRCA,

Riječ je Božja divno i možno sjeme. Gospodin je svojom riječju stvorio nebo i zemlju; ukrasio je nebo zvijezdama a zemlju gorama, dolinama, morem, rijekama, stablima i životinjama. Bog je svojom riječju dao vid slijepima, zdravlje bolesnima, život mrtvima; svojom je riječju obraćao grješnike. Ako dakle ta riječ ne proizvodi sada željena ploda u ljudima, krivnja je na tlu, koje je prima, krivnja na srcima, na koja pada. Isus je označio četiri vrsti srdaca, na koja pada riječ Božja.

Prva je vrst onih ljudi, koji imaju tvrda srca poput kamena, te ne može doprijeti do njih sjeme sv. evanđelja, jer ako i čuju nešto dobra, dolazi sotona, pa im poput ptice izvadi iz srca svaku uspomenu na ono, što su slušali. Ima naime dosta vjernika, koji slušaju riječ Božju samo na jedno uho, a na drugo puste da izađe, i tako kod njih ne može ostati ništa, ničesa se ne mogu sjećati. Takva čeljad naliči bolesniku, koji boluje na želucu, pa ne može zadržati hrane u sebi. Ali koji ne može zadržati hrane, ne može primati niti njezinih sokova, ne može po tom biti jak, mora nastradati. I kršćanin koji ne može zadržati u srcu riječ Božju, nego pusti da brzo izvitri u njemu, ne može se odupirati svojim

duševnim neprijateljima, osobito svojim strastima, pa će ga oni upropastiti.

Čitamo u sv. Pismu (Danijel II i III), kako je kralj Babilonski imao san, koji ga je silno uznemirio, premda nije znao njegovo značenje. Zato pozove k sebi sve mudrace svoga kraljestva, neka mu protumače san, i budući nisu znali, svih je poubijao. Tada pozove proroka Danijela, koji mu ga rastumači. Sve se je to zbivalo u snu, pa kad se je Nabukodonozor iz sna probudio, nestane sanja, i on zaboravi sve tako, da se nije mogao ničesa sjećati.

I mnogi slušatelji slušaju riječ Božju, ali kao u snu, pa im ona ne može ništa koristiti. Čuju oni svećenika, gdje govori o vječnim istinama; govori im o Bogu, grijehu, sudu, paklu, dok to slušaju, gane se njihovo srce, i napuni se pače straha, ali to traje samo onaj čas, dok slušaju ili najdalje dok su u crkvi; netom izađu van izvitri iz njihove pameti sve također, što ih je bilo ganulo.

Druga vrsta ljudi je onih, što ih prestavlja plitka zemlja, gdje sjeme može doduše izniknuti, ali ne može baciti duboko žile, jer nema gdje, zato ga brzo uništi suša. To su vam oni slušatelji, koji slušaju i na njih djeluje propovijed, te odluče, da će po njoj udesiti svoj život. I zbilja dok ne ćute nikakvih poteškoća, nikakvih napora, nikakvih žrtava, sve je dobro. Ali netom dođe prva poteškoća, netom moraju doprinijeti koju žrtvu za dobru stvar, netom im se netko počme izrugavati, ostave oni i svoje obećanje i svoje odluke, i ne mare za nikakve propovijedi, pa se opet vrate na stazu, gdje su i prije bili. Eh, kraljestvo Božje silu trpi, valja ga na silu oteti, ali kojemu se ne će ni borbe ni žrtve ni naprezanja, ne će naći niti spasa svoje duše, jer ne zaslužuje Božjeg milosrđa, budući odbija njegove pozive.

Treću vrst ljudi označuje zemljište obraslo trnjem i dračjem. To su ljudi koji kad čuju propovijed, htjeli bi se obratiti, ali ih zaokuplju brige za obitelj, imanje, blago i raskoš, pa nemaju vremena ni volje, da se bave ozbiljnim i duhovnim stvarima.

Kad je Pavao bio utamničenik u Cezareji, predstavi ga rimski prokurator Fest kralju Agripi i njegovoj sestri Bereniki, i velika se sala napuni sve odličnih osoba civilnh i

vojničkih. Na to poče Pavao tako živo govoriti o Bogu, o Isusu koji je za nas trpio umro i napokon uskrsnuo, o pravednosti i o čistoći, što je Bog traži od nas, želimo li se spasiti, da je kralj uskliknuo: Još malo, pa ćeš me nagovoriti da budem kršćanin (Djel. XXVI, 28). A Pavao njemu: Želim od Boga da bi ne samo ti, nego i svi, koji me slušaju, danas bili ovakovi, kao i ja što sam. Ali kad je Agripa to čuo, otide on i svi ostali s njim i nitko se nije obratio, jer im je srce bilo podložno kojekakvim strastima i požudama, pa ih nisu htjeli suzbijati.

ZAKLJUČAK.

Sv. Antun Pad. je kroz korizmu svaki dan propovijedao u Padovi, i što je više govorio, to su ga ljudi radije slušali. Na čete su dolazili slušatelji da ga slušaju sa svih strana, te bi se uputili iz kuće čak po noći, samo da dobiju mjesta. Više puta bi ga slušalo i trideset hiljada ljudi, i svi su ga čuli i bez megafona. No nisu samo u velikom broju dolazili da ga čuju, nego su što je glavno i radili prema njegovim riječima, te bi ga poslije propovijedi i najveći grješnici klečeći molili, da ih ispovjedi; najveći neprijatelji bi se tom zgodom pomirili i izljubili, lihvari bi popravili krivo stečeno, a javne grješnice postale bi svete pokornice. Jednom ga je slušalo dvanaest hljada ljudi, među kojima je bilo dosta javnih grješnika i ovi su tako plakali i jecali, da je svetac morao više puta prestati; tukli su se u prsa, te bi jedni klicali: Isuse, sine Davidov, smiluj se!, a drugi bi se tukli i jadikovali: Jao meni, zaslužio sam pakao, dok bi treći opet vikali: Nikada već, Isuse, nikada već ne ću griješiti! Njihova su srca bila ono dobro i plodovito tlo, u kojem je riječ Božja učinila prava čudesa.

Ako hoćemo da i u nama riječ Božja bude plodna, slušajmo je pozorno, dobrom željom, pa ćemo je tako zadržati u sebi; ako li je pak na taj način primimo, onda će i u nama donijeti ona stostruki plod. Amen.

Nedjelja Petdesetnica

Prst Božji u bolovima

Bilo je proljeće 29. godine po Kristu, i sva je priroda pjevala u divnom zelenilu, kad je Spasitelj prolazio Jordanskom dolinom u Jerusalem. On je znao, što ga čeka u kraljevskom gradu, pa je bio ozbiljan, zato su i učenici bili neveseli sluteći nešto neugodno.

Isus je bio već više puta rekao apostolima, kako će On spasiti svijet, ali ne mačem ni oružjem, nego poniznošću, trpljenjem i nesebičnom ljubavlju, ali oni to nisu mogli razumjeti. A sada Ga dijeli još malo dana od smrti, zato im očito i jasno govori o svojoj muki: »Evo idemo u Jerusalem, i sve će se izvršiti, što su proroci pisali za Sina čovječjega. Jer će Ga predati neznabošcima, i narugat će mu se i ružit će ga i popljuvat će ga, i pošto Ga bičuju, ubit će Ga, i treći će dan uskrsnuti.« Ove su ih riječi ražalostile, ali ih svejedno nisu razumjeli: nisu ih razumjeli Ivan i Jakov, nije ih razumio ni Petar, a najmanje Juda, koji je slijedio Isusa ne iz ljubavi nego iz škrtosti i egoizma, kako se to vidi iz svega njegova vladanja.

I danas je bol nešto, što ljudi ne mogu nikako razumjeti, zato i luduju toliko napose danas i dva pače i više susljednih dana; i tim pokazuju da su veći slijepci od onoga slijepca, što mu je Isus u današnjem sv. evanđelju darovao vid. U tom pogledu ima tri vrsti modernih slijepaca, a to su:

1 oni koji uopće neće da znadu za bilo koji križ;
2 oni koji ga časkom nose pak ga brzo ostavljaju;
3 oni koji u času kušnja popuštaju svojim strastima.

1 SLIJEPCI KOJI NEĆE DA ZNADU ZA BILO KOJI KRIŽ.

U modernome svijetu ima sva sila duša, što ih muči bolest i druge nevolje. One bi mogle ozdraviti, samo da se posluže sredstvom, da prigrle ustrpljivo svoj križ, što im ga Providnost nudi, ali ne će, straše se trnove krune, zgražaju se na rane, ne podnose poniženja. A ipak spas leži samo u krvi, to znači samo u žrtvi, a ljudi to ne će da shvate, ne će da to vide, jer su duševno slijepi.

Ima ih koji su u svomu srcu namjesto križa Isusova podigli hram Veneri, božici putenosti i nečiste ljubavi i Bahu, bogu pijanstva i neumjerenosti. Ti viču Kristu: »Ne ćemo da ti kraljuješ nad nama, jer ti nosiš križ i određuješ korizmu, a to se nama ne sviđa; mi hoćemo Veneru, hoćemo Baha, jer nam oni dopuštaju svako uživanje i veselje osobito kroz ove dane.« I zbilja, da nam je pokupiti sve govore što ih je čuti i u kućama, u kavanama, na željeznicama, parobrodima; da nam je pokupiti sve novine u dućanim, izlozima i po putevima, uvjerili bismo se, da je veliko mnoštvo novih pogana, koji ne znaju o ničemu drugom govoriti ni sanjati, nego samo o uživanju. Svuda se čuje govor samo o plesovima, o veselicama, o ljubakanju, o nečednostima. To su sve samo slijepi na oba oka; oni piju a ne vide vječni otrov! Slijepi su, a ne znaju da su takvi, a kad bi i znali ne bi htjeli ozdraviti.

2 SLIJEPCI KOJI ČASKOM NOSE KRIŽ, ALI GA BRZO OSTAVLJAJU.

Druga je vrst onih, koji slijede Isusa, dok On nosi na svojim plećima križ; ali ako ga nasloni samo časkom na njihova pleća, onda ga ostavljaju i bježe. Koliko krat čovjek želi umaći križu, a ne može! Bolest mu prikuje uz postelju dragu osobu; moli se Bogu, neka joj udijeli zdravlje, a zdravlje je od nje daleko! Pokuca i smrt na vrata pa odnese ne staro i nesposobno za rad, nego ono što je u najboljem naponu života, onoga što hrani obitelj, onoga, koji bio sva radost čitave obitelji! Dođe i novčana potreba, valjalo bi se pokrpati, a kad tamo pritisne čovjeka još veća bijeda, jer ne može naći zarade, ne može naći namještenja, a toliko je za to molio i činio čak i devetnice. Kad ova i slična čeljad ne vidi uslišane svoje molitve, ne vidi ispunjene svoje želje, tad počme u očaju govoriti: »Ne ću više ni moliti ni u crkvu a još manje na ispovijed i pričest, jer sam se toliko molio za zdravlje, a kad tamo u kući nas je bilo i više bolesnih, pak je napokon bilo i smrti.

Ne ću u crkvu, jer sam upao u bijedu uza sve što sam pošten i mnogo se molio. Uzalud je i moliti; ja sam se i mo-

lio, pa je drugi došao na ono mjesto kao da sam ja baš najgori!« Tako i slično čuje se ne od jednoga. Ali koji tako govore, i oni su slijepi. Oni sliče Židovima, koji su vjerovali u Mesiju, ali su ga si pretstavljali ne kao onoga, koji će doći da nas oslobodi od sužanjstva vraga paklenoga, koji će rastrgati verige naših grijeha, da nas učini djecom Božjom i baštinicima kraljestva nebeskoga: nego su mislili da će On biti moćan knez, koji će obnoviti slavu kraljestva Davidova, koji će napuniti svoj narod svakim vremenitim dobrima, koji će istisnuti iz Palestine vlast rimsku, te će podići svoj prijesto. Takvoga su mišljenja bili i apostoli, zato su se međusobno i prepirali prije nego su primili Duha Svetoga, tko će od njih biti prvi u tome kraljestvu. To je i potaklo Ivana i Jakova, da preko svoje matere zatraže prva mjesta u Isusovu kraljestvu: Kaži, da ova moja dva sina sjednu jedan s desne tebi, a jedan s lijeve u kraljestvu tvomu (Mt. 20, 21).

3 SLIJEPCI KOJI U ČASU KUŠNJE POPUŠTAJU SVOJIM STRASTIMA.

Treća vrsta je onih osoba, koji u času kušnje izdaju i prodaju trpećega Mesiju. Takva su ona čeljad, koja idu u crkvu, koja obavljaju ako ćete i prve petke u mjesecu, i utorke na čast sv. Antuna. Ali kad se radi o kakvom nedozvoljenom dobitku, koji bi se mogao steći bez opasnosti i sramote, onda ih zaslijepi novac, i oni se ne znaju oprijeti strasti, što ih vabi na zlo, i oni će mirne duše učiniti nešto, što se kosi s dekalogom, te će se onamo moliti Bogu, i častiti će ga, a ovamo će oštetiti drugoga i pogaziti sedmu zapovijed Božju. Takvi su i oni, koji se ne znaju obuzdati, koji se ne znaju boriti protiv vlastitih strasti. Zato ako im šune na um koja nečista misao, koja griješna želja, ako uoče laskavi predmet, tada ne znaju zadržati svoje strasti, nego se zabavljaju i mislima i željom nedozvoljenim, podaju se dvoličnim riječima i još nedopuštenijim djelima, te ovamo jedan poljubac utisnu u sliku ili raspelo, a onamo gaze šestu zapovijed. I to je slijepa čeljad, jer ne vide drugo nego novac, ne znaju drugo nego se podavati griješnome uživanju, pa izdaju svoga Spasitelja i od kršćana im ne ostaje drugo nego samo ime.

Kamo sreće kad bi ovakvi nesretnici imali pred očima Boga i Njegovu pravednost, jer mnogi ne bi oplakivali svoju griješnu neobuzdanost. Neki pametan otac opazi, da mu sin naginje jako na nečistoću, zato ga povede u bolnicu i to u odjeljenje gdje su bolovali oni koji su radi nečistih grijeha sada plaćali. Kad je mladić vidio one bijednike, većinom mladu čeljad u cvijetu mladosti, koji su izgledali kao da su već nastupili staračke godine, te su ležali blijedi, izmučeni, nervozni i puni neugodnog zadaha, što je izlazio iz njihovih rana, ostane sav izvan sebe i prestrašen. Na to ga otac uzme za ruku i reče mu: »Hajde sada pa udovolji slobodno tvoju gadnu strast. Do malo ćeš se smatrati sretnim, što si došao ovamo i gdje ćeš umrijeti kao žrtva tvojih neurednosti, pa ćeš me prisiliti, da ću zahvaljivati Bogu, što si umro«. Ove riječi izrečene svečanim tonom, pogled onih nevoljnika i osobita milost Božja sve je to djelovalo na mladića, da se je znao u buduće čuvati od nečistoće premda se je posvetio vojničkome staležu, gdje su mu se drugovi izrugivali, ali on je radije podnosio njihovo ruganje, nego li da se podade nečistoći.

ZAKLJUČAK.

Poznato je dobro iz života sv. Venceslava, kako je on po noći, dok su drugi spavali, išao po tmini i snijegu po gradu, te bi obišao razne crkve. Išao je s njime samo jedan sluga, koji je koracao iza njega ali bila je takva studen, da se je jadnik tužio i jadikovao. Venceslav se obazre natrag i reče mu ljubeznim i sažalnim glasom: »Stavi tvoje noge na tragove moje«. Sluga posluša i ućuti da su tragovi kraljevih nogu topli, te skoro nije više ni ćutio studeni.

»Gospodine da progledam!« rekao je onaj evanđeoski slijepac; pa recimo i mi u našim patnjama: Daj, Gospodine, da vidim na tamnom i studenom putovanju boli i patnje tragove Tvojih probodenih nogu! Pa ako Gospodin udijeli našim duševnim očima ovaj vid, ne ćemo se strašiti muka, jer ćemo stavljati naše nesigurne noge na krvave tragove Njegovih božanskih nogu, pa ćemo ućutjeti neopisivu jakost i želju za patnjom. To je ućutio i onaj slijepac iz Jerihona, jer netom je dobro vidio pošao je za Isusom hvaleći Boga,

kako govori evanđelje. A kamo je išao Isus? Pošao je u Jerusalem da trpi i umre za nas. Amen.

Nedjelja I Korizmena

Jaganjac svlada zmaja

Već je nadošao čas, da Isus ostavi svoj skroman život i da započme svoj javni rad. I dok je Krstitelj na obali Jordanskoj krštavao narod krštenjem pokore, upoznao je u mladom tešljaru iz Nazareta Spasitelja svijeta, jer mu ga je očitovao glas s neba: »Ovo je Sin moj ljubezni«! (Mt. 3, 17).

Isusu je bilo tada oko trideset godina. On je znao, kakva ga borba čeka, poznavao je i svoga protivnika. Farizeji, sinedrij, vojnici, koji će ga uhvatiti i propeti nijesu nego oruđe: Njegov je neprijatelj vrag pakleni; jer Isus je istina, a vrag je otac laži; Isus je život, vrag je vječna smrt; Isus je Janje, koje uzima grijehe svijeta, a vrag je zmaj, koji unosi na svijet grijeh, zato on i jest neutaživi neprijatelj Njegov.

Isus će dakle započeti s vragom odlučnu bitku, no prije toga htjede se ovo božansko Janje sastati s paklenom zmijom; zato pođe u pustinju, gdje je u samoći, između divljih zvijeri prošao četrdeset dana u postu i molitvi; te napokon dopusti sotoni, da mu se približi. I ovaj dođe; nije bio siguran ali je sumnjao, da je Isus obećani Mesija, zato navali na Nj iskušenjima, da se uvjeri, je li zbilja tako. Ali je morao zasramljen pobjeći na riječ Isusovu: odlazi sotono, jer je pisano: Gospodinu Bogu svomu klanjaj se i njemu jedinom služi. Vrag otide i gle, anđeli pristupiše te su Mu služili.

Ove riječi sv. evanđelja napunjaju nas nadom i utjehom; i mi naime moramo podnositi neprestanu borbu s jakim neprijateljem, ali taj je neprijatelj svezan, pa može kao pas oko nas lajati, ali nam ne može naškoditi, ako mi ne ćemo. Imajući na pameti sve ovo promišljajmo na početku Korizme:

1 zašto Bog dopušta napasti;
2 kako ćemo ih svladati.

1 BOG DOPUŠTA NAPASTI.

Da čovjek trpi kojekakve pa i najgore napasti, nije se čuditi, jer ako je Sin Božji dopustio vragu, da Ga uznemiruje, kako ne će neprijatelj pakleni, da uznemiruje nas, bijedne stvorove.

I sveci Božji nisu bili pošteđeni od napasti, pače čitamo u životu raznih svetaca, kako su podnosili duge i teške napadaje. Sv. Katarina Sijenska imala je osobito jedamput dugu i strašnu kušnju: počele su joj se naime redati jedna za drugom ružne slike, što joj ih je u pameti pobuđivao đavao. Ona ih je dakako tjerala, koliko je samo mogla, ali koliko se je svetica naprezala, da ih otjera, toliko su one još više bjesnile, te joj je srce od straha prezalo; činilo joj se, da je okružuje blatna voda, i da je čitavu poklapa, samo se je volja neprestano protivila, i nije htjela na njih pristati.

Ta je kušnja potrajala više dana, dok je Gospodin napokon od nje ne izbavi svojom prisutnošću. I kad je Katarina ugledala svoga Isusa, reče mu: »Oh Gospodine, gdje si bio, dok sam se ja utapala u tmini i nečistoći?« »Kćerko moja, ja sam bio u tvojem srcu«. »A kako si mogao u njemu ostati — prihvati svetica — budući su ga bile obuzele zle napasti?« Na to je zapita Isus, dali je u onim burnim časovima ćutila radost i nasladu. »Strah i grozu — odgovori ona — strah i grozu zbog moje bijede, ali sam ćutila i silnu jakost, da me napast ne svlada; uz to sam ćutila najveću želju da Te ljubim kroz čitavu vječnost«. Na to joj reče Isus: To sam učinio ja, jer sam u tvome srcu pobudio onu grozu i onu žalost zbog gadnih napasti; ja sam bio u tvom srcu, te sam krijepio tvoju volju, da se opire; ja sam pročistio tvoju ljubav, da te učinim vrijednom veće i ljepše vječne nagrade«.

Ovaj događaj iz života ove svetice uči nas, da napasti po sebi nisu grijeh, i da su nam one korisne.

Napasti nisu grijeh, jer ih je ćutio i sam Spasitelj, koga je đavao napastovao trojakom napasti; jer su ih ćutjeli i sveci. Grijeh je samo onda, kada naša volja pristaje na napast, kad joj povladuje. Đavao može lajati oko nas — veli sv. Augustin — poput vezana psa, ali nas ne može ugristi, jer je vezan, pa ne može do nas.

Napasti su *korisne* mnogima, zato ih Bog i dopušta. Korisne su prije svega, jer čine, da se ponizimo. Kad je čovjek napastovan, vidi svoju bijedu i nevolju, pa se nema čime ponositi.

S druge strane napast nas jača u kreposti. I zbilja, kada se odlučno otimljemo napastima, jačamo se u protivnim dobrim činima, osobito u molitvi. »Ponovila sam djelo vjere kroz ovu godinu više nego kroz sav ostali svoj život« priznala je o sebi sv. Tereza od Djeteta Isusa u neko doba, kad je ćutjela mnogo napasti protiv vjere.

Napokon napastima možemo postići raj, samo ako se protiv njih junački borimo. Nije zasluga sačuvati se dobar, kad nam ide sve za rukom, nego je junaštvo znati se sačuvati od zla, kad nam ide sve naopako, kad nas muče mnoge napasti. Bog nam je mogao jednostavno darovati raj i bez naših zasluga, kao što ga dariva i malenoj djeci, koja umiru poslije krštenja još prije nego li dođu na razum; ali tada bismo ga dobili na laku ruku. Bog hoće da ga mi sami zaslužimo, jer to više odgovara našemu ljudskome dostojanstvu.

Napasti su nestalni časovi, kad se iskušava hrabrost i naša ljubav, pa se radi njih nadamo obilatoj nagradi. Zato je mogao punim pravom reći sv. Pavao: Dobar sam boj vojevao, trku svršio, vjeru održao, zato sada očekujem od Tebe, Gospodine vijenac slave prema tvojoj pravednosti (II Tim. 4 7).

2 SREDSTVA DA SVLADAMO NAPASTI.

Da možemo pobijediti napasnika, najsigurniji nam je onaj način, što nam ga daje Isus, pa je dobro da ga naučimo, pa da tako posvetimo Korizmu.

Samoća, to je prvi način, što nam ga daje Spasitelj. On je otišao u samoću pustinje. Tako radi i dobar kršćanin, koji preko korizme ljubi samoću i tišinu svoje obitelji, a ostavlja svjetovne zabave, kina, društva, kućne plesove. Koji se i u korizmi podaje ovakvim zabavama, znak je da je u njemu malo kršćanskoga duha.

Post je drugo sredstvo što nam ga pruža Isus, koji je postio punih četrdeset dana. Pravi kršćanin od srca obdržava crkveni zakon o postu i nemrsu. Sada je to tako raširen pojam, da zapravo nema prave poteškoće rekao bi niti za bolesnika, koji ne bi mogao uz malo dobre volje obuzdavati svoje grlo. Ima kršćana, koji kroz korizmu vrše ne samo zakon o postu i nemrsu, nego se čuvaju također svega što im je u tom pogledu suvišno, pak se uzdržavaju od pušenja, od pića, od voća, slatkiša i drugih sličnih poslastica. Nekoji idu još dalje, pak daju siromasima ono, što su zaštedjeli na svome grlu.

Molitva je također sredstvo, što nam ga daje Isus, kad veli: »Bdijte i molite se, da ne padnete u napast (Mt. 26, 41). On je sam neprestano molio, i Njegov boravak u pustinji nije bio drugo nego neprekidni razgovor sa svojim nebeskim Ocem; i tako je bio zaduben u molitvi, da u četrdeset dana nije ni osjetio glada. I dobar kršćanin rado se moli napose u Korizmi, te obavlja točno svoje jutarnje i večernje molitve; polazi na propovijedi i crkvene funkcije, osobito na korizmene petke ne propušta pobožnost križnoga puta, da se tako sjeća Isusove muke i smrti.

Sv. Filip Neri običavaše reći: »Neprijatelj se našega spasenja ničesa ne straši toliko, koliko molitve; zato najviše nastoji oko toga, da nam zapriječi molitvu«. Nekom razuzdanom mladiću, koji je inače želio da se popravi, ali je bio vrlo slab da svlada napasti, svjetova neka na dan izmoli sedam puta »Zdravo Kraljice«, i neka pri tome svaki put poljubi zemlju govoreći: »Sutra bih mogao biti mrtav!« I ova kratka molitva kao i uspomena na smrt toliko su djelovale na mladića, da je napokon postao dobar i izgledan kršćanin.

Sva su ova spomenuta srestva načini, kojima se kršćanin pripravlja na borbu. Ali kad nadođe čas borbe, ne smijemo se nimalo u njoj zaustavljati, nego se moramo napasti odmah oduprijeti pa i u malenim napastima.

Valja se oprijeti vragu i u malenim napastima. On je naime lukava zmija, pa se ušulja u naše srce najprije glavom. Ako ga ne pregaziš i ne zgnječiš mu glavu, on će se u nj ušuljati koliko je dug i širok i ne ćeš ga moći već istjerati. Tako je počeo i s Isusom. Najprije mu reče, neka kamenje pretvori u kruh. Pa to nije bilo veliko zlo, tim se nije nikomu nanosilo štete. Ali poslije nastavi sve većim i većim nasrtajima, dok nije zatražio, da mu se pokloni.

Najprije nam, na primjer pošapće, da malo zakasnimo na misu; eto ti glave zmijine; zgnječi je!, jer ako na to pristaneš, poslije će ti prišapnuti, da otideš od mise prije nego svrši, zatim da ne slušaš propovijed, potom da koji put propustiš misu, pa kad i to postigne, navesti će te da je obično zanemariš.

ZAKLJUČAK.

Ignacije Lojola postao je bio od malo vitez, pa da se oduži kralju na odlikovanju odluči, da će u njegovoj službi učiniti koje junačko djelo. Zgoda mu se pruži, kad su Francuzi opsijedali Pamplonu, jer ju je Ignacije branio, te je izdao vojnicima dnevnu zapovijed: »Ili pobijediti ili umrijeti«.

I mi smo postali Božji vitezovi u sakramentu sv. potvrde, i kao takvi moramo braniti tvrđavu naše duše, koju opsijedaju vrag pakleni i njegovi pomagači, opaki ljudi, koji nam prouzrokuju razne napasti i poteškoće. Zato i naša dnevna lozinka neka bude ona sv. Ignacija: »Ili pobijediti, ili umrijeti.« I nemojmo se strašiti, jer je božanski Jaganjac, u čijoj smo krvi spašeni, svladao zmaja paklenoga. Već je naš kapetan vidio sotonu, gdje pada s neba u pakao poput bljeska. Stoga ako se združimo s Njim i srcem i djelima, i mi ćemo biti dionici Njegove slavne pobjede, pa ćemo se radovati s apostolima i reći ćemo Isusu kao i oni: »Gospodine, i đavli nam se pokoravaju u ime Tvoje« (Lk. 10, 17). Amen.

O. Josip Tinodi franjevac u Sl. Požegi:

Kratke egzorte za školsku djecu

za sve nedjelje i blagdane

Na Mlado ljeto

Hvaljen Isus!

Dr. djeco! Naš je lijepi narodni pozdrav »Hvaljen Isus.« I vi se njim često služite u školi i izvan škole. Koliko puta ste ga prošle godine izgovorili? Da li su ga svaki put samo usta izgovorila ili je bilo srce i mozak kod toga? Da li ga je Anđeo Čuvar svaki put zlatnim slovima zapisao u svoju knjigu; ili je morao crnom tintom napisati ništicu?

1. Djeco, »Hvaljen Isus« treba uvijek *pobožno* izgovarati, i Isusu kazivati, jer to je *molitva*. Neka dobra majka ležala na samrti; bila je sasma vesela i Bogu odana. »Još mi jedno leži na srcu, reče svećeniku, kad sad dođem u nebo, kako ću ja, priprosto stvorenje, pozdraviti presv. Trojstvo, milu Majku Božju, anđele i Svete? Kako ću kazati?« Smješeći se svećenik joj reče: »Kad dođete u nebo pred prijestolje Božje, recite jednostavno: Hvaljen Isus, i vidjet ćete, cijelo će vam nebo radosno odvratiti: »Na vijeke«.

Od tad je neprestano ponavljala tiho: Hv. Is. kao da se vježbala za svoj prvi pozdrav u nebu. — Djeco, tako pobožno ga morate i vi izgovarati. U Isusu je blago mudrosti i znanja; zato s Njim moramo pametno razgovarati. Isus je izvor života i svetosti, On će vam dati pravu jakost. Isus je bogat za sve, koji Ga zazivaju, Njega ne možemo dosta hvaliti i slaviti.

2. Djeco, srdačno imate govoriti »Hvaljen Isus« i jedan drugom. *To je pozdrav*. Bilo je vrijeme, kad se uopće drugačije nije pozdravljalo, nego Hv. Is., tako da je to naš narodni hrvatski pozdrav. Svi drugi pozdravi jesu tudi i u sebi laž, na pr. ljubim ruke, sluga i t. d. Dà, ali onda su imali ljudi više vjere; mislili su, što mogu drugom boljeg željeti, nego da njegov život bude hvala i slava Isusa Krista. Pred stotinu i više godina umro je plemeniti grof Leopold Slolberg.

Prisutni liječnik je mislio: Čudo, ovo još nisam vidio; grof jedva čeka da umre i da se združi s Isusom Kristom. Grof je svako jutro već puno godina pozdravljao svoju ženu, djecu i služinčad sa Hv. I., isto tako se naveče od njih opraštao. I kad je umirući svoje posljednji put bodrio na dobro, opominjao, da ljube Isusa, posljednja mu je riječ bila: Hv. Is. U velikoj ljubavi do svoje djece nije im znao što boljeg kazati, nego da život njihov neka bude hvala i slava Isusu. — I vama mora biti na srcu, da vaše drugove i družice bude Isus imao rado. Zato o drugima uvijek govorite samo dobro i molite za njih. A to kaže pozdrav: Hv. Is., to jest tvoj život neka bude hvala i slava Isusa Krista!

3. Djeco, kažite i vašoj duši Hv. Is! To neka bude vaša dobra odluka!

Prije neko 50 god. dođe neki seljak k liječniku u gradu Bonu na Rajni. Liječnik odmah vidi, da ima raka na jeziku: Ja vam mogu pomoći jedino tako, da vam odrežem jezik! Seljak se odluči na operaciju. Kad je bilo sve pripravno reče liječnik: Više ne ćete nikad govoriti, sad recite što želite, to će biti vaša posljednja riječ!

Čovjek je malo mirno gledao preda se, onda reče: Hv. Is! Htio je reći: O da bi moj život bio sama hvala i slava Isusa Krista! Sve drugo je sporedna stvar. Onda su mu odrezali jezik. Tako, djeco, i vi kažite srcu svome: Moj život mora biti hvala i slava Isusa Krista. Lijepo je kad se o vama kaže: ova djeca ne znadu lagati; nikad ne diraju, što nije njihovo; nikad se ne svađaju i ne rugaju jedan drugome.

Navlastito dovikujem Hv. Is. onima, koji će se ove godine prvi put pričestiti. Jer djeca, koja će ići na sv. Pričest, a ne gore ljubavlju do Isusa, ne vrijede ništa. Lijepi »Hv. Is.« kažem onima, koji će ove godine školu ostaviti. Ti moraju biti vojnici Isusa Krista, držati visoko Njegovu zastavu! Vjerni Isusu do posljednjeg daha! Lijepi srdačni Hv. Is., kažem onima, koji će ove godine od vas umrijeti! Nikoji ne zna, da li se to njega ne tiče. Zato dobro iskoristite svoje vrijeme, bio vaš život dug ili kratak, neka cijeli bude hvala i slava Isusa Krista. Amen.

Na blagdan Bogojavljenja

Dr. djeco! Gledajte, kako je djetešce Isus dobilo visoke goste u posjete! Odlični, bogati ljudi iz daleke zemlje dođoše se pokloniti i svoje dare prikazati. I presretni, što su smjeli vidjeti zlatno Djetešce, vratiše se kući. Sigurno su putem mnogo govorili o malom Isusu i željeli, da su Ga bar smjeli sobom ponijeti u svoju domovinu, ili da bi im bilo pripušteno, da mnoge od svoje kuće dovedu k Isusu. S velikom čežnjom i nestrpljivošću su sigurno njihovi kod kuće čekali njihov povratak. Svaki dan su ih izgledali. Kako im je bilo na dalekom putu? Kamo ih je odvela zvijezda? Što su tamo našli? Tako su njihovi znanci pitali jedan drugoga. Jednog dana, evo ih! Opkolili ih sa svih strana i pitanjima nije bilo kraja, kako im je bilo i što su našli. O, nisu se mogli dosta napripovijedati o nebeskom Djetešcu, kako je ljubezna Njegova majka, kako se sv. Josip brine za Majku i Dijete. I uvijek ponovno su dolazili ljudi, i uvijek ponovno su morali pripovijedati, što su vidjeli i čuli. I mnogi je mislio: O da sam bar i ja išao, da upoznam to Djetešce, koje je došlo spasiti sve ljude!

Znate li, kako se meni pričinjaju tri kralja? To su bili *prvi misijonari*, vjerovjesnici, koje je Isus poslao u poganske zemlje. Zato je danas blagdan misija i rado bi vam nešto o tom pripovijedati.

1. Dr. djeco! *Isus je došao na svijet za sve ljude.* Kad su mudraci došli u Jeruzalem, pitali su: »Gdje je novorođeni kralj židovski?« Ne, ne, dobri ljudi, zvijezda vas nije dovela samo k židovskom kralju! To zlatno Djetešce, je i vaš kralj, kralj, kojemu sve živi, što je na zemlji!

Spasitelj je došao na svijet za sve ljude. Svima pruža svoje ručice, sve bi rado usrećiti! Zato je rekao svojim apostolima: »Idite po svem svijetu i naučavajte sve narode i krstite ih«. — S velikom revnosti odoše apostoli u svijet kao prvi misijonari. I koliko je misijonara odonda pošlo po svim djelovima zemlje! Jedan primjer!

Sv. Franjo Ksaverski još mlad ode u Indiju. Najprije je za se predobio djecu. Išao je ulicom sa zvončićem u ruci. To je vabilo djecu, pa ih se puno skupilo oko njega. Onda

im je propovijedao. Malo za tim dolazili i veliki ljudi. I njih je obratio. Onda bi otišao u drugi kraj. U jednom mjesecu je obratio 20.000 pogana.

Unatoč tome, što je već mnogo misijonara otišlo u poganske zemlje, još uvijek ima mnogo pogana, koji ne znadu ništa o Isusu, ima mnogo poganske djece, koja umiru bez krsta. U Indiji ima 340 milijuna ljudi, a samo 3½ mil. katolika. U Kini isto toliko, a katolika samo jedan mil. U Africi 160 mil., a katolika samo 2 mil. Koje čudo, da je Isus jednom rekao: »Imam još mnogo ovaca, koje nisu iz ovog ovčinjaka. I te mi valja dovesti, da čuju glas moj, da bude jedan ovčinjak i jedan pastir.« Ima već blizu 2.000 god. još nisu sve ovce zajedno. Svaki sat, svaki čas, umiru ljudi i djeca bez sv. krsta. Na tisuće djece u Kini nemilosrdne majke pobacaju u vodu, ili ostave na ulici, pa ih psi pojedu. Još je gore djeci, ako ih nađu pokvareni ljudi. Ti ih onda strašno iznakaze, da pobuđuju sućut dobrih ljudi, da njima prosjače i tako zasluže novaca. Kako je to žalosno! Čovjeku krvari srce, kad čuje takve pripovijesti.

2. Dr. djeco! *Sretna kršć. djeca treba da pomognu siromašnoj poganskoj djeci. Kako?* Dakako da bi bilo vrlo lijepo, kad bi koji od vas danas sutra kao misijonar svećenik, ili sestra misijonarka i smjela ići kao tri mudraca u poganske zemlje, da im pripovijeda o Isusu i da ih za nebo predobije. To bi bila velika milost i velika plaća u nebu.

Većina od vas to ne će moći. Ali jedno možete svi činiti. Možete moliti za siromašnu poganski djecu, da ih Bog privede k pravoj vjeri, da tolika djeca ne umru bez sv. krsta. Možete moliti za misijonare, da im dr. Bog dade jakosti i zdravlja, da mogu izdržati u svojem teškom zvanju, da njihove riječi padnu na dobro tlo, da ih baš mnogo obrate na pravu vjeru. A i inače možete pomagati dobrim djelima, naslastito milostinjom; ne morate baš svaki dinar za bonbone izdati. Možete kupiti marke, stanjol i druge stvari. Tako ćete se već zarana učiti biti plemenita srca, da ne postanete skupi, škrti.

Dr. djeco! Koliko veselje bilo za mudrace, kad su opazili čudnovatu zvijezdu. Koliko veselje istom, kad su vođeni tom zvijezdom, našli Djetešce Isusa! O pomozite svojim molitvama, milostinjom, da zvijezda prave vjere izađe siromašnoj

pog. djeci. Pomozite, da budu mnogi sa mudracima mogli kazati: »Vidjeli smo Njegovu zvijezdu i došli smo se pokloniti!« Vidite, tako svaki od vas može biti misijonar mali i načiniti mnogo dobra! Amen.

Nedjelja I po Bogojavljenju

Isus, Marija, Josip ili sv. Obitelj jesu nama uzor, od njih možemo mnogo naučiti, osobito djeca od malog Isusa. Kako je Isus štovao i slušao svoje roditelje, sasma drugačije nego mali Pero. — Pero je vidio kako za Novu Godinu obrtnici šalju tati račune. Mislio je, tako ću ja poslati račun mojoj mami. Sjede za stol i napiše:

Mama duguje sinu Peri: za nošenje stvari krojaču 5 d, za nošenje drva u kuhinju 10 d; za čišćenje cipela 5 d; što je uvijek bio dobar 20 d — svega 40 d. Sigurno biste vi mogli mami napisati veći račun nego Pero. Ali bojim se, da biste slabo uživali u novcima, što bi vam ih mama isplatila, malo bi se veselili kao i Pero. Majka pročita račun, ne reče ni riječi. Na veče nađe Pero na svojem tanjuru 40 d. Pero se zadovoljno nasmiješio i spremio novce u džep. Sad istom opazi na tanjuru komadić papira. Bio je račun mame Peri. Pero duguje svojoj mami: za stan od 10 god. — ništa; za hranu 10 g. — ništa; za odijelo 10 god. — ništa; za njega dok je bio bolestan — ništa; štoje uvijek bila Peri dobra mamica — ništa — svega ništa. — Pero pročita i ne reče ni riječi. Samo mu srce počelo jako udarati, sakrije lice u majčino krilo i oprezno stavi 40 d. u njezin džep.

Nu, imali još koji volju pisati mami račun? O mama je potrošila više tisuća din. na vas, koje je teško priskrbjela. Lakše biste izbrojili zvijezde na nebu, negoli ona dobra, što je vama majka načinila. I kad biste roditelje pitali, što to sve stoji, smiješeći bi odgovorili: ništa, mi smo to rado učinili, jer te ljubimo!

Ali dr. djeco, tolika dobra ne smijete primiti bez otštete, badava. Vratit ćete im dobro, ako ih nastojite razveseliti lijepim ponašanjem, poslušnošću, marljivošću u školi. — Možda mislite, da im ne ćete ostati dužni, da kad budu stari, da ćete ih na rukama nositi. Dà, ali da li ćete ih preživjeti?

lli će oni slomljeni brigama rano poći u grob? Zato ih ljubi, dok ih ljubiti možeš, doći će ura, kad ćeš na grobu stajati i plakati. — Dr. djeco! Otvoreno priznajte, vi roditeljima ne možete nikako naplatiti, to može samo dobri Bog; zato se za njih morate Bogu moliti. — Zahvalnoj djeci piše dragi Bog račun i sebe pravi njihovim dužnikom. Taj račun glasi: Bog duguje zahvalnoj djeci, jer je obećao, da će im dobro biti; imat će na zemlji dug život a u nebu vječni život.

Dr. djeco, želim vam, da si vi to zaslužite na vašim roditeljima, da bude Bog vaš dužnik, da vas naplati vremenitom i vječnom srećom.

Nedjelja II po Bogojavljenju

Kad je Mojsije izveo Izraelce iz Egipta, gdje su teško živjeli, dođu pod goru Sinaj. Tu su se pripravili, da čuju glas Božji. Treći dan ih probudi trublja, a gora Sinaj bila ogrnuta dimom i vatrom.

Spopadne ih veliki strah, kao bez daha slušali su Božje riječi. I kad je Bog svršio, svi u jedan glas povikaše: »Svi ćemo činiti, što je rekao Gospod«. Vidjeli su, kako ih Bog može strašno kazniti, ako ne budu držali Božje zapovijedi. Deset zap. nije samo za Izraelce, nego za sve ljude. Pa da ih ljudi ne zaborave, napisao ih je Bog ne samo na dvije kamenite ploče, nego i u srce svakoga čovjeka. U srcu svakog čovjeka, i u vašem, nalazi se jedan glas, koji govori prije grijeha — sasma tiho — ali jasno i razgovjetno, — odvraća od zla, a potiče na dobro, upozoruje na zapovijed Božju. I vi ste već taj glas čuli. Možda si bio u kuhinji, majka je baš izašla, na stolu leži šećer. Bio si sam, niko te nije mogao vidjeti, niko ništa opaziti, kako bi rado jednoga uzeo! Ali jedan glas u srcu počne jasno govoriti: Nemoj ukrasti, i ako nitko ne vidi, Bog te vidi i govori: ne ukradi!

Ako si učinio dobro, onda si sretan i zadovoljan, taj glas te hvali. Taj glas se zove savjest. Jao tebi, ako si zlo uradio, savjest ti neda mira, ni po danu ni po noći, i kad spavaš, ružno sanjaš. — Na kraju šume našli su radnici u rano jutro mrtvu djevojčicu. Nije se moglo doznati, tko je to načinio. Poslije mnogo godina, već se na to i zaboravilo — dođe na sud jedan čovjek i prijavi se, da je on ubio onu

djevojčicu. Svi su se čudili, što se dragovoljno prijavio, ali on reče:

Zla savjest mi nije nikad dala mira, mučila me danju i noću. Nisam mogao više izdržati, pa makar me objesite, radije ću umrijeti, nego dulje ove muke podnašati.

Tako je i Kaina mučila zla savjest, da se potucao po svijetu, nigdje nije mogao naći mira. — Zato, djeco, taj glas uvijek slušajte, uvijek ćete ga čuti, samo ako hoćete. Taj glas je Božji, dolazi od istoga Boga, koji je uz grom i vatru dao na Sinaju 10 zapovijedi.

Nedjelja III po Bogojavljenju

Vilim poslije brodoloma bi bačen od vjetrova na otok Lilipost, gdje su obitavali patuljci. Izmoren zaspi na obali. Dođu patuljci i gledaju gorostasa ne znajući da li im je pogibeljan ili nije. Zato dok je spavao, pokriju ga samim koncima, koji pričvrste za šiljke u zemlju. Kad se probudio, ne može ustati. Potrga nekoliko konaca vrlo lako, ali se osloboditi nije mogao, bilo ih je previše. — Konci, niti — malenkosti i svladali jakog čovjeka. — Malenkosti. Mnoga djeca ne paze na to ništa. Sve više se niti, to j. zle želje, ovijaju oko njihove duše, dok ih ne svladaju. — Gledajte *lažljivu* djevojčicu. Kad usta otvori, laže. Nemojte misliti, da se rodila kao lažljivka. Ispočetka je bila iskrena. Pocrvenila je, kad se ulovila u laži. Jedamput ju mala laž izbavila od batina. To je bio prvi konac oko njezine duše. Ali je sad znala, da joj laž može pomoći, pa je lagala ponovno i ponovno. Skoro je zaboravila, što je u školi čula o istinitosti. Tako se njezina duša neopazice pokrila samim nitima laži, da je postala potpuna lažljivka, da joj nitko ne može vjerovati. — I dječak, koji radi krađe stoji pred sudom za mladež, znao je dobro 7. zap. Božju. Ali ga jednom tanki konac, želja za bonbonima, prevarila. I to se više puta ponovilo. Skoro izgubi strah pred krađom, sad je već išao u mamin džep po dinare, pomalo i kroz prozor u tuđu kuću, da može ići u kino. S malim počeo, s velikima prestao. — Jedan surovi dječak, koji je drugoga s nožem ubo, ispočetka nije bio takav. Bio je okrutan sa životinjama, kukcima čupao noge, iz gnijezda uzimao mla-

de ptice, pa im zabijao čavle u trbuh. Veselio se, kad je mogao drugoga ozlojediti; manju djecu tukao i starijima se rugao. Tako su spleteni mnogi konci oko njegove duše, postao je okrutan i ubojica. — I ako jedna djevojčica ima uprljane sve bilježnice, sve knjige imadu magareća uha, sad već znamo, kako će danas sutra izgledati njezino kućanstvo.

Danas, dr. djeco, ne otidite iz crkve, a da se ne upitate: u kakve konce je svezana moja duša, da ih potrgam, dok ih još nema mnogo. Koja je najveća moja zla želja: da li lakomost za slatkim stvarima, laž, krađa, možda besramnost i psovka? Taj ću konac nastojati pokidati. — Učenik pita pustinjaka: Kako si to počeo, da živiš bez grijeha? Pustinjak mu pokaže 4 ciprese i reče: Iščupaj ovo drveće! Malu, jednogodišnju, iščupa bez muke. Za drugu je trebalo obje ruke. S trećom je imao puno posla, a četvrta se nije dala nikako. Tad mu pustinjak reče: Zla želja, strast, koja nije uhvatila korjena, lako se iščupa. Zato ne oklijevaj, jer ako se ukorjene, više ih ne ćeš moći iščupati.

Ili vrlo jasno, pamtite, djeco: Ko se svaki mjesec valjano ispovijeda i dostojno pričešćuje, kod toga zle želje ili sklonosti, ne će moći uhvatit dubokog korjena.

Nedjelja IV po Bogojavljenju

Danas molimo: »Bože, koji znaš, da mi posred tako velikih pogibli radi ljudske slaboće ne možemo odolijevati: daj nam zdravlje duše i tijela, da što trpimo za grijehe naše, s Tvojom pomoću nadvladamo.« — Razlog toj molitvi je današnje evanđelje. — Učenici su molili za pomoć na moru, ali nema odgovora. Bog ćuti, Bog spava, gdje sve stoji na kocki, Njegova čast, Njegova Crkva i spas duša!

Bog spava i kao da se ništa ne brine za svoju čast i slavu. Dà, ali kad su Ga probudili, sve je umirio, i ukorio učenike: što se bojite, malovjerni! Takvi su ljudi svih vremena. Htjeli bi Boga, koji uvijek bdije, miče se, koji na svako pitanje odmah odgovara; za svaku nevolju odmah pomoć; za svaki grijeh odmah kaznu, svaku nepravdu odmah zapriječuje.

Ne, takav Bog, bio bi mali Bog, kad bi se morao uvijek za riječ javljati, da ljudi vide, da je On tu. — Naš Bog ne

spava, već sve vidi i čuje, samo moramo doći k Njemu sa pouzdanjem kao učenici. Samo Ga tražimo, On je ovdje u Svetohraništu, gdje se čini da spava. Sakrijmo Ga u čamac srca svoga, sve učinimo ovisnim o Njemu. Tad će se On probuditi i nastat će tišina.

Zašto Isus spava u lađi? Bio je potreban, tražila je Njegova narav. I učenici su pospani, ali se ipak morali mučiti, da čamac doguraju na drugu obalu. — Svaki naš život je sličan ovoj lađi u nevolji. Predani smo burama napasti i strasti. Vjera drži pravi pravac u vječnu luku, ali čamac ne će da sluša, i čovjek mora da se bori. Ili jasnije, čovjek se ispovijeda, pričešćuje, kaje za svoje grijehe, i opet pada u stare grijehe, da sav zdvojan mora zavapiti: »Gospode, spasi me, jer ću propasti«. A Bog se ne miče, spava.

Ne, Bog ne spava, nego ti spavaš. Još se nisi probudio iz tvoje bezbrižnosti i mlakosti. Zato se dovoljno strastima ne opireš.

Probudi i oživi u sebi svu mržnju na grijeh i Gospodin će se probuditi. Doživjet ćeš što i učenici: i nastala je velika tišina.

Isus svojim spavanjem nije ništa zanemario. Sad je bio još veći pred učenicima i narodom. Povikali su: Tko je ovaj, da zapovijeda vjetrovima i moru! I na nama nije ništa zanemario, još je uvijek kod nas i radi o našem spasenju.

Zato usred svih pogibli za spasenje sačuvajmo čvrsto ufanje unatoč svih naših slabosti. Kad bude Božja volja, doživjet ćemo, da će nastati velika tišina.

Svijećnica

Svijećnica je Isusovo prikazanje u hramu i Marijino očišćavanje. Danas je blagdan Gospodnji: Isus je svijetlo — Božić, svjetlost, koja svijetli u tami; Bogojavljenje, svijetlost, koja svijetli nad Jeruzalemom; svijećnica, kad Gospod dolazi u hram, mi Mu idemo ususret, svijetlo dolazi k nama. Danas je prelaz u uskrsno doba: već je dijete prikazano za žrtvu, već počima svijeća gorjeti, i kad izgori, zasjat će novim svijetlom, uskrsnim. — Isus *je svijetlo*, koji rasvjetljuje svakog čovjeka, što dolazi na ovaj svijet. U današnjoj

procesiji ide Crkva Mariji ususret, koja nosi Kralja slave, novo svijetlo. U evanđelju Ga Simeon drži na rukama kao svijetlo pogana. Svijeće naznačuju Isusa, svijetlo svijeta. Svi drugi, koji nam se nuđaju za svijetlo mimo Krista, jesu lažna svijetla.

A ko nosi to svijetlo, nosi u hram, prikazuje Ga, da tu svijetli i izgori? *Marija*, prečista. Tu stoji kao svećenica već u bolovima, koja očišćavanja nije trebala. To je bilo Marijino prikazanje: Primi, sveti oče, ovu neokaljanu žrtvu, koju ja službenica tvoja, prinosim tebi svomu živomu i pravomu Bogu. To je danas u drugom redu Marijin blagdan. Kao što svijeća ne stoji bez svijećnjaka, tako ni Isus bez Marije, mile Majke svoje. Marija je sa Isusom sama gorjela, to j. sebe prikazala: Čula je: tvoje će dijete umrijeti; tvoju će dušu probosti mač; On je znak, kome će se protiviti. Marija postaje majka boli.

Danas kod procesije primamo svijetlo od Crkve: Isus je to svijetlo — i mi moramo biti svijetlo. Ako svijeća u ruci naznačuje Isusa, tad mora biti svijetlo i u tvojoj duši, biti svijetlo sebi i drugima, moraš biti Majka Božja, Isusov svijećnjak, i ti da izgoriš, to j. sve, sebe i svoje žrtvuješ, daruješ Bogu, da ti srce uvijek iskreno može kazati: budi volja tvoja.

Svu ozbiljnost doziva nam u pamet ljubičasta boja kod blagoslova svijeća. Ta procesija sa svijećama je vrlo stara, kršćani su je metnuli na mjesto stare poganske raspuštene noćne procesije sa svijetlom. Ljubičasta boja je pokornička, pa sjeća na pokoru sve one, koji još uvijek ljube više tamu nego svijetlost; opomena za nas, da budemo svijetlo, jer još nismo onako svijetlo, kakvo bi morali biti, nad čijom koljevkom je gorjela krsna svijeća.

Tako slavimo Svijećnicu: Isus je svijetlo, Marija nosi svijetlo. Mi to svijetlo primamo veselo i zahvalno, jer smo pozvani iz tame na svijetlo; da ga primimo ozbiljno, da sami moramo biti svijetlo, koje se troši tiho i neprestano kao svijeća. Naš život mora biti svijeća, da izgori na slavu Božju. Uvijek ćemo se toga sjetiti, kadgod ugledamo da gore svijeće na oltaru, dok nam ne zapale smrtnu svijeću, da ćemo moći moliti: Sad otpuštaš u miru, Gospode, slugu svojega, jer vidješe oči moje spasenje tvoje. Amen.

Nedjelja Sedamdesetnica

Ako ti je teško izvršiti ono što čuješ na propovijedi ili u ispovjedaonici, pođi k Jednomu, koji će ti pomoći! — Jednog dana dođe k sv. Filipu Neriju mladić, sav u suzama, da je opet pao u ružan grijeh. Mladić reče: kajem se od svega srca, ali napasti su velike, pa popustim i padnem u grijeh. Sv. Filip mu reče: Pođi 14 dana svaki dan na sv. Pričest i bit će bolje! Mladić je to učinio, sklonost na grijeh je oslabila, volja ojačala, i više se mladić nije vratio u grijeh. Tvoj Spasitelj je tvoj pomoćnik i prijatelj, koji će ti pomoći, koji će načiniti, da će te dobro veseliti, da ćeš početi novi bolji život. — Gledaj kako je u prirodi sve pusto i prazno. Za dva mjeseca bit će sve u cvijetu i zelenilu. Tko će to proizvesti? Sunce. — Što je sunce vani u prirodi, to je Isus u vašem srcu, ako Ga često ali dostojno primate. Isus će rastaliti led zlih želja, pa će u vašem vrtu, u srcu niknuti cvijeće kreposti. — A što Mu vi zato dugujete? Zahvalnost. Da na to mislite, onda vaš pozdrav »Hv. Isus« ne bi bio vikanje nego molitva. — Djeco! U jednom gradu vladala priljepčiva bolest. Jedna sestra milosrdnica ide u bolnicu, putem moli krunicu. Sastane je bezbožan čovjek i počne je ružiti i psovati na sve moguće načine. Drugi dan tog istoga čovjeka donesu na pol mrtva u bolnicu. Nije bilo mjesta i nisu ga htjeli primiti. Tad baš dođe ona sestra, koju je on jučer grdio. Što mislite, što je uradila? Molila je ravnatelja, da primi bolesnika, dala mu je svoj krevet, a ona spavala na podu, njegovala ga svom ljubavi, dok nije ozdravio. A sestra dobivši bolest od njega umrije. Poslije iz zahvalnosti nosio je svaki dan svježe cvijeće na njezin grob. — Dr. djeco! Nije li dirljivo vladanje ove sestre spram neprijatelja, koji ju je dan prije grdio. Ali ja poznam, djeco, Jednoga, koji je mnogo plemenitiji, svima nama još bolji, nego što je bila ova sestra; mi smo Ga ružili, grdili, psovali, tukli, na križ pribili, gdje je dao svoje tijelo kao žrtvu za nas! Tim nas je sve spasio, ne samo od vremenite nego i od vječne smrti, i priskrbio nam novi vječni život, i taj život on hoće u nama hraniti i uzdržavati, da se dao za hranu duši našoj! — I kad na sve to promislimo, zar ne ću reći: o kako sam dužam Isusa uvijek

ljubiti! Zar Mu ne ćemo svaki donositi svježe cvijeće kreposti iz našeg vrta, našeg srca?

Isuse dobri! Žao mi je, da sam te grijehom zlobno ostavio, molim Te, oprosti, dođi opet k meni! Dragi Isuse Kriste, učini nas blage i čiste, učini nas slične sebi, da dođemo na nebo k Tebi. Amen.

Nedjelja Šezdesetnica

Jedan čovjek imao vrt, svaki najmanji drač ili korov je odmah iščupao, da povrće i cvijeće nesmetano raste. Jednu malu gredicu prepustio svojoj djeci; tu mogu raditi što ih volja. I sa trudom iskopaju i posade lijepo cvijeće pa veselo čekala da se pokaže nježna zelen. Nešto je počelo iz zemlje provirivati, što nije izgledalo kao cvijeće. Pitaju oca, koji im reče: Niste još gotovi, mislim, da na vašoj gredici ne će ništa izrasti osim drača, jer ne pljevite. Pa odakle to, mi smo posijali dobro sjeme? E djeco, otkad je Bog prokleo zemlju radi čovjeka, od onda raste drač. Nemojte par dana doći u vrt, pa ćete vidjeti, kako će biti velik. Nu, to baš nije najveće zlo. Gori korov je grijeh, koji hoće da raste u vašem vrtu, u vašem srcu. — Vi svi nemate kod kuće vrta, ali vrt srca ima svatko. Sam Duh Sveti na sv. krstu je posijao uz milost velike kreposti, vjeru, ufanje i ljubav. Najprije su roditelji, onda učitelji, morali čuvati taj vrt. A kad ste veći, sami se morate brinuti za vaš vrt, da u njemu drače ne naraste.

Jednoga dana će G. Bog poslati svojeg glasnika, smrt, da vam javi, da će On doći posjetiti vaš vrt. Tad ćete vidjeti, da li ste se dobro brinuli za vaš vrt. Da li ste iščupali oholost, posadili poniznost; iščupali bludnost, posadili čstoću, iščupali lijenost, da može uzrasti marljivost. O kako ćete se tada veseliti svakoj molitvi, ispovijedi i Pričesti, svakoj sv. misi, svakom vjeronauku u školi, jer je tim vaše sjeme u srcu, vjera, postala jako drvo, koje ne će biti posječeno i u vatru bačeno. To se može dogoditi samo onom djetetu, koje se ništa nije brinulo za molitvu i sv. Misu, jer je njegova vjera zakržljala, neplodna, zrela za u peć baciti. — Zato, djeco, uvijek svladavajte zle želje; čupajte drač iz vašeg srca —

i nikad na veče ne zaboravite: Bože, vjerujem u Te, jer si nepogriješivo istinit; Bože ufam se u Te, jer si neizmjerno milosrdan; Bože ljubim Te, jer si neizmjerno dobar.

Nedjelja Pedesetnica

Pepelnica je pred vratima. Tad ćete sigurno i vi doći u crkvu i dati si glavu posipati pepelom. Nekojoj djeci se to čini jako veselo i ne mogu se od smijeha uzdržati. Ali ako malo mislimo, onda vidimo da je to ozbiljna stvar. Svećenik kod pepeljenja govori: Spomeni se, čovječe, da si prah i u prah ćeš se pretvoriti! Sjećamo se osude, koju je Bog izgovorio nad prvim grijehom; sjeća nas, da nismo ništa do rpa pepela, pa si ne trebamo ništa utvarati, već s Abrahamom govoriti: Govorit ću mojem Gospodinu, premda sam prah i pepeo. — Znate li, odakle je taj pepeo, što će vam u srijedu svećenik sipati na glavu? Dolazi od grančica, koje su prošle godine na Cvjetnicu bile blagoslovljene. Pred godinu dana bile su svježe i zelene, sad su pepeo. Kako je to ozbiljna propovijed za nas ta šačica pepela! Sad si još mlad i veseo — a sutra, što možeš da budeš?

I ta šačica pepela, koja se zove čovjek, usudi se stupiti pred dragog Boga i drzovito kazati: Ja Te neću slušati; ja radim, što ja hoću. To je ipak malo previše bezobraznosti od toga pepela, što se čovjek zove. O kad bi ljudi htjeli razumjeti, što si sve dozvoljavaju prema Bogu Svevišnjemu! Tad bi se žalostili rad svojih grijeha kao nekoć Židovi, kako piše u Bibliji: Sjedjeli su stari ljudi na podu, riječi nisu progovorili, glavu su posipali pepelom i obukli se u odijelo od proste dlake. Molili bi Boga za oproštenje, kao nekoć grad Ninive, kad je propovijedao prorok Jona. Kralj je zapovjedio: Svi neka se glasno Bogu mole i odvrate se od svojih zlih puteva. Možda će Bog oprostiti i zaboraviti na svoju srdžbu.

Dr. djeco! U ova tri dana dolaze dobri ljudi u crkvu pred Presveti olt. Sakramenat i u prahu klečeći mole velikog Boga i priznavaju, da su prah i pepeo, mole milosrdnog Boga za oproštenje, što su oni i svi ljudi, teško uvrijedili svetog Boga.

I vi se njima priključite; da se dragi Bog ne srdi na nas, već da nam pokloni svoje milosrde. Amen.

Nedjelja I Korizmena

Dr. djeco! Prošla je Pepelnica i vi ste na glavu dobili pepela. Svećenik je kod toga govorio: »Spomeni se, čovječe, da si prah i u prah ćeš se obratiti«. Čemu to? Zar to znači, da tijelo nema vrijednosti? O ne, ali nad tijelom stoji duša. Zar to znači, da tijelo i zemaljski život moramo malo cijeniti? O ne. To je sve od Boga. *Pa što ste vi, i što iz vas može i mora biti?* Što ste vi? Stvor Božji. Točno. Ali još više. Kako kaže Biblija? Stvori Bog čovjeka na sliku i priliku svoju. Dakle, što je čovjek? Slika Božja. Već tvoje tijelo je velika umjetnina. Bog je od vijeka znao, kako će izgledati čovjek, da će biti gospodar i kruna svega stvorenja. Još nije stvorio ni Adama i Eve, i već je znao za tvoj rođendan. Ti si više, nego sve biserje, sve cvijeće, više nego mjesec, sunce i zvijezde. To je sve mrtvo, nema duše, nema u sebi kao ti daha Božjega, razuma i slobodne volje. Cijeli svijet ne vrijedi toliko, koliko naš mali Kruno, koji sad mene promatra svojim očicama. — Čovjek je slika Božja. Od Boga je i pripada Bogu. — Jedan umjetnik gradi kip od mramora već 20 godina. Dođe luda — i razbije ga. Da li je to umjetniku pravo?

Jedan umjetnik je dao tebi prekrasnu sliku. Vrijedi više nego cijeli svijet. A ti pustiš, da se pokvari. Dođe umjetnik, gleda sliku — sigurno će se razljutiti, kad je nađe pokvarenu.

Razumijete li ovo? Vi ste ta slika — živa slika... ne smijete pustiti, da se pokvari! Da tu sliku uprljate u sebi ili u drugima — grijehom! — Još više! Tu živu sliku u sebi morate napraviti još ljepšom! Usavršiti je! I tijelo i dušu! Jedan je dobar športaš, ali inače lijenčina; taj je nakazio sliku Božju u sebi. I dušu moraš usavršiti. — Misli, što može iz tebe postati? Jedan je kazao: Ja, koji jesam, žalosno pozdravljam onoga, koji bi ja morao biti. — A mi ćemo kazati: Ja, koji jesam, veselo pozdravljam onoga, koji ću ja biti. — Dakle pazi, sad je vrijeme rada, da tvoja duša, slika Božja, postane sve ljepša i ljepša.

Bori se protiv đavla, koji hoće u tebi razoriti sliku Božju; kazuj sa Isusom: odlazi sotono, Bogu moram da služim. Svaku napast i zlo društvo izbjegavaj, pa ćete čuvati anđeli Božji.

Na dane Bl. Dj. Marije

2 februara

Svijećnica

Kad se ispuniše dani očišćenja Marijina.
Lk. 2 22

Odredivši, bogoljubni slušaoci, govoriti vam o otajstvu očišćenja bl. Dj. Marije, što ga danas sv. Crkva štuje, čini mi se najzgodnije, da se poslužim riječima sv. Luke, koje malo prije čuste iz sv. Evanđelja. Cijenim, da vam ne bih dostojno prikazao slavu bl. Djevice, kad bih se odalečio ili drugovačije govorio, nego li današnje sv. Evanđelje kazuje. Sve, što se je kreposna ukazalo u bl. Dj. Mariji, sve, što se sveta djelovalo u crkvi, kad je u njoj prikazala djetića Isusa, sve nam se tu po redu opisuje i kazuje. Zato se nadam, da ćete najbolje upoznati slavu Majke Djevice i njezina Božanskog Sina, ako vam malo opširnije protumačim ono, što se u današnjem sv. evanđelju ukratko napominje. Poslušajte me, dakle.

1. *»Kad se ispuniše dani očišćenja Marijina, po zakonu Mojsijevu«*, ovo su prve riječi Evanđelja. U Starome Zavjetu zapovijedi Bog, da se svaka žena poslije muškoga poroda ima smatrati kao nečista 40 dana, poslije ženskoga poroda 80 dana. Kroz to joj vrijeme nije bilo dopušteno unići u crkvu niti se dotaknuti ičega sveta. Poslije toga vremena bila joj je dužnost doći u crkvu, te prikazati Bogu svoje rodenče i priniti kao žrtvu janje i golubića, ili ako bi bila siromašna, barem dva golubića ili dvije grlice. Prikazavši ovu žrtvu svećenik bi nad njom izrekao obrednu molitvu i poslije toga držala se je za očišćenu.

Ovo, rekoh, bijaše Božja naredba u Starome Zavjetu. Nu bl. Dj. Marija nije bila dužna ispuniti tu naredbu, jer ona nije začela i porodila Isusa naravnim načinom, kao što začimlju i porađaju ostale žene, nego vrhunaravnim, t. j.

po kreposti Duha Svetoga bez ikakve oskvrne, pa zato poslije poroda ne bijaše nečista kao ostale žene, nego je vazda ostala kako u začetku, tako u porodu i poslije poroda, čista i bez ljage. Ipak htjela je i Ona, poput ostalih žena, ostati 40 dana u očišćenju i poslije zajedno sa svojim sinom Isusom u crkvi prikazati posvetilište, kakovo joj je to dopuštalo njezino siromaštvo. A to je bl. Djevica učinila iz poniznosti, da iskaže svoje poštovanje i pokornost prema Božjemu zakonu i sa činom, na koji nije bila obvezana, a to zato, da drugima ne da zao izgled i uzroka mrmljanju, koje bi se moglo poroditi, da nije ovu naredbu izvršila. Eto vidite, kršćani braćo, kako nam lijepih pouka daje Bl. Dj. Marija sa svojim očišćenjem. Uči nas najprije *poniznosti,* jer se je O na toliko ponizila, da se je izjednačila ostalim ženama, koje su bile dužne, na čišćenje, dočim Ona, jer je bila prečista i neoskvrnuta djevica, nije na to bila obvezana. Prikazala je žrtvu kao siromašica, i ako je bila majka Boga, Gospodara neba i zemlje. A mi jadni crvi i nevoljni grješnici, koji nemamo ništa svoga osim grijeha, mi hoćemo, da se oholimo i uzdižemo, mi hoćemo, da se prikazujemo za ono, što nijesmo. Nama je puna glava oholosti i nadutosti, te mislimo, da smo, Bog zna šta, a kad tamo baš smo ništa. Poznajmo, braćo, našu slabost, ne utvarajmo se ono, što nijesmo, već, po izgledu bl. Dj. Marije, ponizujmo se, ako želimo omiliti Njoj i Njezinu božanskome Sinu i zaslužiti njihove milosti.

Uči također bl. Dj. Marija izgledom Svoga očišćenja, kako *imamo vršiti Božje i crkovne zapovijedi.* Njoj je bilo veoma teško i nezgodno s djetetom Isusom u naručju učiniti dugi i rđavi put do Jerusalima; bilo joj je teško kao Majci Božjoj i vazda prečistoj Djevici uvrstati se i u broj drugih žena po dostojanstvu neopisivo nižih i grijehom okaljanih, nu ipak je to učinila. Kolika je ovo sramota i prijekor za nas, dragi kršćani, koji, kad smo dužni izvršiti, koju Božju ili crkvenu zapovijed, uvijek nalazimo neke izlike i malovrijedne ogovore. Sramota nam je tim veća, što ne nalazimo teškoće u grijehu, nego samo, kad imamo činiti dobro. Na ovaj način kakvi smo mi kršćani? Mi smo sjena kršćana, kao što veli Tertulijan, a pravi kršćani nijesmo.

Uči nas jošte Bl. Dj. Marija izgledom Svoga očišćenja, da, kad čast Božja i korist bližnjega iziskuje, ne zadovoljimo se učiniti samo ono, što smo pod grijeh dužni, nego da *učinimo kadkada i ono, na što nas zakon ne obvezuje.* I zbilja, to sama pravednost od nas iziskuje, jer kad je Bog prema nama toliko dobar i milostiv, da nam sveđerno dijeli dobra, koja nam nije dužan davati, zar ćemo mi prema Njemu biti tako lakomi, da ćemo, poput zlih dužnika, činiti samo ono, na što nas sili Njegova zapovijed? Zašto ne bismo, u koliko možemo činili i druga dobra djela, na koja nijesmo obvezani, da tako Bogu bolje ugodimo i našim dušama zaslužimo veće dostojanstvo?

Uči nas napokon Bl. Dj. Marija svojim očišćenjem, da pomnjivo pazimo, *da ne bismo drugome dali zao primjer* ili uzrok mrmljanja, pa ni onda, kad s naše strane ne činimo nikakova grijeha. Promislite samo, koliko je Ona u tome bila pomnjiva. Druge žene ne znajući za njezinu čistoću i otajstvo Božjega u Njoj djelovanja, kad je ne bi vidjeli, da poslije poroda opslužuje dane očišćenja i prikazuje dar posvetilišta, mogle su se stoga smutiti i potvoriti je, da ne opslužuje Božjega zakona, te se i one povesti za njezinim izgledom. Da se pak to ne dogodi, Ona se je podvrgla naredbi očišćenja. Kamo sreće, da ovaj nauk svi primite i djelom ga izvršite, osobito vi, koji ste svojim grdnim grijesima i nevršenjem Božjih zapovijedi bilo kad svome iskrnjemu dali zao primjer i na grijeh ga navukli, pa i vi, koji svojim sumnjivim ponašanjem drugome dajete povoda, da o vama zlo sudi, misli i govori. Ne koristi izgovor, da vašim grijesima ne gledate drugoga zavesti na grijeh, niti što u vašim sumnjivim djelima ne činite nikakova grijeha, jer Bog traži, da ne date nikome povoda da sagriješi ili da o vama zlo sudi. Ovako se vladajući nasljedovat ćete primjer Bl. Dj. Marije, koja se je podvrgla naredbi očišćenja, premda na to nije bila obvezana, samo zato, da ne da drugima zla izgleda niti povoda da o Njoj zlo sude.

2. Navršivši, dakle, 40 dana poslije poroda, uzimlje Bl. Dj. Marija u naručaj svoje božansko Dijete, te ide sa svojim zaručnikom sv. Josipom u Jerusalem, gdje pristupivši k vratima hrama s ostalim ženama, koje su također radi očišćenja i posvetilišta došle, čekaše Božjega svećenika. Pa gle čuda! Nadahnut Duhom Svetim dotrča u hram veliki sveće-

nik starac Šimun, kome davno bijaše Bog obećao, da ne će umrijeti, nego vlastitim očima vidi Spasitelja svijeta. Čim starac Šimun dođe pred hram, odmah ugleda, kako neke sjajne zrake nebeske svjetlosti izbijaju iz lica djetešca Isusa i Njegove sv. Majke, što ga napuni veseljem u srcu i jakošću u duši i tijelu, jer iz toga poznade, da je ovo upravo onaj dan, za koga mu je Bog bio obećao, da će ga dočekati. Radi toga razigra se od radosti srce u starca i mladenačkom hitrošću pritrča Bl. Dj. Mariji,, pada na koljena i poklonivši se svome Stvoritelju i Otkupitelju Isusu, uzimlje Ga iz majčina naručaja, ljubi Ga i grli, radosno uzdiše i obilnim suzama obljeva Njegove povoje. A da pokaže i drugima neizrecivu sreću, što je osjeća u srcu, zavika starac na vas glas: »Sada je vrijeme, Gospodine, da po obećanju Tvome pustiš slugu svoga u miru: sad sam posve zadovoljan i zasićen te mi ne ostaje drugo, nego da veselim srcem zatvorim svoje oči i dovršim svoj život, jer sam vidio blagoslovljenog Otkupitelja svoga«. Pa, kako piše Nikefor, starac je bio i uslišan, jer poslije nego je Isusa Boga prikazao za posvetilište na oltaru i povratio Ga Njegovoj majci, istog je dana preminuo u Gospodinu. Oh, sretna li i blažena ovoga starca, koji je malo prije smrti vidio Bl. Dj. Mariju i svoga Spasitelja Isusa i od njih primio blagoslov za dobru smrt! Oh, kako bismo i mi, dragi kršćani, bili sretni, kad bi na čas smrti vdjeli Isusa i Mariju i od njih primili blagoslov! Ali takovoj se smrti mogu nadati samo oni, koji, po izgledu Starca Šimuna živu pravedno i sveto, jer sretna i blažena smrt slijedi samo za pravednim i svetim životom. Tko je za života služio Bogu vjernim opsluživanjem Njegovih zapovijedi, taj će i na smrti imati Boga za pomoćnika, te će sveto umrijeti i postignuti vječnu slavu; a tko za života služi vragu i svojim zlim požudama, mučno će ga se i na smrti osloboditi, te će biti strmoglavljen u pakao. Mislite, kršćani moji, dok je na vrijeme, kako ćete se ukloniti ovakovoj nesreći, te nastojte dobrim i svetim življenjem postići dobru smrt.

3. Čim je sveti Šimun dovršio svoje riječi i uzdisaje, evo odmah zatim pristupi k crkvi neka sveta žena imenom Ana, te i ona nadahnuta i prosvijetljena od Duha Svetoga, prikaza hvalu i slavu Onome božanskome djetetu Isusu proglasujući Ga pred svima za od Boga obećanoga, a od ljudi toliko željno očekivanoga Otkupitelja svijeta. Na takove glasove i hvale začudiše se svi, koji su bili tu oko hrama sakupljeni, te dođoše bliže, da vide Onoga, o kome se tako slavno i dično govori.

4. Međutim Bl. Dj. Marija pred hramom blagoslovljena od svećenika Šimuna, predavši mu posvetilište, uniđe u hram s mnoštvom puka, da i tu na oltaru prikaže svoga sina Isusa. Tko može razumjeti onu goruću ljubav, kojom Ga je Ona prikazala Vječnome Ocu na posvetilište za otkupljenje ljudskoga roda; tko li može iskazati veselje svećenika starca Šimuna, kad je po drugi put primio na ruke djetešce Isusa i postavio Ga na oltar kao posvetilište! Oh, kako obojica veselo uzdisahu i od milinja prolijevahu suze prikazujući Bogu ovo najsvetije posvetilište! Bili mi željeli da budemo sretni kao starac Šimun, da možemo primiti Isusa na ruke, grliti Ga i ljubiti? Ne smućujmo se, jer nam Gosp. Isus daje još veću sreću. Evo Ga na oltaru, gdje stoji vazda među nama i bolje nam se daruje, nego li starcu Šimunu, jer nam dopušta, da Ga nesamo uzmemo na ruke, grlimo i ljubimo, nego da Ga i u svoje prsi i dušu primamo i to ne jedan put, nego kolikogod hoćemo. Primajte Ga, dakle, moji kršćani, dostojno i ljubezno, grlite Ga i milujte u vašim srcima, te nastojte, da se nigda od Njega po grijehu ne odijelite. Držite ovu milost za najveći dar Božji i za najveću vašu sreću, kao što je i sv. Šimun držao svojom najvećom srećom to, što je mogao samo da na ruke primi Spasitelja svijeta. Ali kratko bijaše veselje i uživanje ovoga starca, budući da je za kratko mogao gledati i držati na rukama dragoga Isusa, jer Ga je tražila natrag Njegova božanstvena majka, otkupivši Ga, po Božjemu zakonu, za pet sikla (neka vrst novca onoga vremena), te tako Isus opet se povrati Svojoj Majci i darova se za otkupljenje i spas svih ljudi. Nu i ako je starac Šimun predao djetića Isusa Njegovoj božanskoj Majci, da se žrtvuje za otkupljenje ljudskoga roda, on Ga ipak nije izgubio svojom krivnjom, ali vi, o grješnici, koji po grijehu izgubiste Isusa, predobroga svoga Spasitelja, vi Ga izgubiste svojom krivnjom. Promislite, dakle, koliku ste štetu sebi nanijeli i u koliko ste neizmjerno zlo upali po to-

me gubitku! Ah, tužnih i nevoljnih vas! Kome se dobru možete nadati i koga se zla nemate bojati, kad ste Isusa izgubili? Ali ne zdvajajte i ne gubite ufanja, jer vam milostivi Bog daje način, kako Ga opet možete zadobiti. Ne traži od vas mnogo, nego platite samo pet sikla, t. j. da učinite sv. ispovijed s pet potrebitih priprava, i eto opet ste Ga zadobili. Traži samo to, da pomnjivo ispitate svoju dušu i skupite sve svoje grijehe na pamet, da se za njih od srca pokajete i stalno odlučite na njih se više ne povratiti, da ih pak zatim pravedno i ponizno ispovjedite pred zakonitim svećenikom i zadanu vam pokoru izvršite. Ovo učinivši, pa da su, ne znam kako mnogobrojni i teški vaši grijesi, koji su vas s Bogom zavadili i činili da izgubite Isusa, ipak će vam se Bog smilovati i oprostiti vam ih, s vama će se pomiriti, Isusovu ćete milost iznova zadobiti i postići spasenje svojim dušama. Ima li tko među vama, koji je toliki neprijatelj svoje duše, da ne će nastojati da s tako malom cijenom popravi štetu, koju je grijehom sebi nanio? Ah, ako bi se tko našao, koji ne bi za tim nastojao i ne bi mario za Isusa, neka zna, da će se na njemu ispuniti proročanstvo sv. Šimuna, koje predajući Isusa Njegovoj presv. Majci reče: »Positus est hic in ruinam . . .« t. j. da će Isus, za tvrdokorne grešnike, koji ne će da se obrate i pomire s Bogom, biti na njihovu propast.

Doista, vi otvrdnuti grešnici i grešnice, koji ne tražite Isusa i Njegovu sv. milost pravom pokorom i obraćenjem, nego trpate grijehe svrhu grijeha, znajte, da onaj Isus, koji je sišao s neba na zemlju za otkupljenje ljudskoga roda i koji želi, da se svi ljudi spase, vama će biti na vječno osuđenje. Istina, On je sada vas milosrđe i ljubav, podnosi ustrpljivo uvrede, koje Mu se nanose, čeka grešnike na pokoru, jer ne će, da se itko izgubi i osudi, ali doći će vrijeme suda, vrijeme srdžbe i osvete Njegove, kada će osvetiti sve Mu nanesene uvrede i poruge, osuđujući sve tvrdokorne grešnike i grešnice u vječne paklene muke. »Positus est hic in ruinam.« (bit će ovaj na propast mnogima) To navješćuje svim tvrdokornim griješnicima prosvijetljen duhom Božjim starac Šimun.

Vama pak pokornim i obraćenim grešnicima, koji ste po nesreći sagriješili, ali ste nastojali, da se po pravoj i istinitoj pokori te po skrušenom obraćenju od zla povratite na dobro i izmirite sa svojim Bogom, vama navješćuje sv. Šimun, da ćete u Gospodu Isusu slavno uskrsnuti i na vijeke biti blaženi; (»Et in resurrectionem multorum«). U Isusu je sva vaša sreća i dobro, što ga možete želiti i postići. Ljubite Ga, dakle, iz svega srca, služite Mu u poniznosti i podložnosti, izvršujte vjerno Njegove sv. zapovijedi, pa ćete primiti od Njega svako dobro i na ovome svijetu, a vječno blaženstvo na drugome, što vam, po zagovoru Bl. Dj. Marije, od svega srca želim. Amen.

Fra Stanko Borić

11 februara

Gospa Lurdska

Blizu rijeke Gave, što se pušta sa gordih Pirineja stoji jedna špilja u izbočini gore. Pred onom špiljom, kojoj je s desne strane cvjetala divlja ruža, nalazi se 14-godišnja djevojčica Bernardica Soubirous. Bilo je to na današnji dan a god. 1858. Sve je bilo mirno naokolo, kad najednom začuje Bernardica veliki šum, kao da je provalila nenadna oluja. Djevojčica podigne svoje oči, no sve je opet mirno a nijedna se grana nije tresla na topolama uz rijeku. Opet začuje šum, šum opet zanijemi, a samo se grm divlje ruže giba, kao da ga jaki vjetar njiše. Zlatni oblak ukaza se na otvoru stijene, kojom je divlja ruža širila svoje grane i u pećini iznad grma ukaza se mlada prelijepa žena. Niz njezinu bijelu haljinu spuštao se je plavi pojas do nogu. Bijela koprena pokrivala je njezinu kosu i padala na leđa . . . Na njezinim bosim nogama, koje su većim dijelom zastirali nabori haljine, cvjetala je na svakoj po jedna zlatna ruža. U desnoj ruci držala je krunicu sa bijelim zrnima, a zlatni lanac krunice blistao se kao i ruže na njezinim nogama.

Od tog sretnog dana, koliko puta nije pred ljudskom pameću lebdjela ova divna slika? Od tog sretnog dana, koliki i koliki nijesu pali na koljena poput Bernardice pred

tu sliku i žarkim čustvima svoga srca molili onu Djevicu, što se ukazala u Lurdu? Od tog sretnog dana, koliko puta nije pokazala presv. Majka Marija svoju moć i svoju dobrotu na dobrobit jadnog čovječanstva, kojemu je ona bila kroz vjekove ufanje i pomoć, kojemu je bila bajna zvijezda nad smućenim valovima njegova života?

Sl. mili, ja bih želio da budemo svi poput nevine Bernardice kojoj se bl. Djevica prikazala. Poput Bernardice gorimo ljubavlju prema Mariji a da što veća vatra ljubavi plane u našem srcu promotrimo moć i dobrotu naše mile nebeske Majke, onu moć i dobrotu, koju je ona pokazala svojim prikazanjem, onu moć i dobrotu, koju je ona i poslije pokazala a pokazuje i dandanas u čarobnom Lurdu, u gradu čudesa.

I.

Komu nije poznato jadno duševno stanje čovječanstva prije Krista? Jedan moderni pisac kaže, da je naše doba još gore nego li je ono bilo. On kaže da je poganstvo sa smetišta svoje pokvarenosti tražilo pravog Boga, a naše Ga zabacuje. I doista nigda nije bezvjerstvo preuzelo toliko maha kao baš u prošlom stoljeću, a i njegove se tmine još steru nad nama. Bezvjerstvo XIX v. to je posljedica francuske revolucije i bezbožnih pisaca enciklopedije. Poklik zloglasnog Voltaire: Uništite Crkvu bio je poklik njegovih potomaka u bezvjerstvu. Uništiti Crkvu? Ludost, koju može izreći samo onaj, koji ne pozna Isusa i Njegova obećanja, da je vrata paklena neće nadvladati. Voltaire, a kasnije Fichte, umrli su upravo onih godina, za koje su oni proricali. da će tada nestati Crkve sa svijeta. Bezvjerstvo neće uništiti Crkve, kao što neće uništiti Boga. Ono ipak uništuje ljubav k Bogu i privrženost Crkvi u toliko ljudskih pameti. XIX vijek pokazuje nam na žalost u svakom društvenom staležu osobito među učenjacima kobne posljedice bezvjerstva. I ovi jadni umovi, koji se diče svojim napretkom u znanostima, koji se ponose, da su otkrili skoro sve tajne prirode, ne poznaju Onoga, koji je sve stvorio. Pare i magle bezvjerstva podigle se iznad njihovih pameti, zastrle su joj gustom koprenom obzorje, oči se već ne dižu k nebu, ne zna se već za raj za Boga. Ah, tko će pomoći jadnom XIX vijeku?

Gdje je ona dobrota, koja će se ganuti na njegovu bijedu, gdje je ona moć, koja će raspršiti tmine i pokazati mu prstom prema raju i prema Bogu? Eno je, slušaoci, u Lurdu. Na ružičinom grmu stoji bijela prikaza, obasuta svijetlošću. Ova je svijetlost prodrla magle i otvorila nebesko plavetilo, prema kojemu pirinejska prikaza diže oči i pokazuje raj. Kao štono fenjeri — svjetionici po noći pokazuju lađama put, da ne zalutaju, kao što kameni stupovi pokazuju stazu zalutalom putniku, na ružičnom Masabjelskom grmu stoji Marija: ona pokazuje raj zalutalom XIX vijeku. Svijet ne sluša glasa svećenika po Božjim hramovima, jer već ne ulazi u crkvu, a Marija u svojoj dobroti silazi s neba, u osamljenoj krasoti prirode propovjeda svojom pojavom o Bogu, žarom svoga srca zapaljuje na novo žižak vjere, što se gasi u tamnoj noći bezvjerstva.

Osobito u Francuskoj vladao je silni nemoral. U zemlji gdje se negda kadila na oltaru božica razuma, pokvareni su pisci sa svojim zloglasnim romanima bili sasvim otrovali srca i tu je umirala krepost, ljiljan nevinosti venuo. Pokvarenost je bila uzdrmala obitelju i društvom. Polovicom prošlog stoljeća, kobne god. 1848 u Francuskoj je opet bjesnila revolucija i kao silna oluja brujila je pariskim ulicama razjarena prevratna svjetina a u predgrađu Saint Antoine gruvao je top. Baš u to doba ležao je na smrtnoj postelji slavni pisac »Genija Kršćanstva« revni katolik Chateaubriand. Slavni starac, koji je za svog dugog života čuo toliko puta bijesne valove političkih borba, slušao je na umoru još jednom buku prevrata. Podigne se tada na svojoj postelji i uprijevši pogled na raspelo, što je na zidu visjelo, usklikne: »Evo Onoga, koji može da spasi moderno društvo!«

Chateaubriand nije predviđao, da je već blizu ono doba, kad će ruka s neba pridignuti čovječanstvo i pokazati mu, da samo uz Isusa cvijeta krepost, a uz krepost sreća naroda. Prošlo tek 10 godina a na ružičnom grmu pokraj Gave ukazala se Neoskvrnjena Djeva. Noemova golubica strašila se spustiti na zemlju, koja je sva bila u glibu, Marija se ne straši, blato ne može da okalja sunčane zrake. Marija silazi na zemlju, jer ljubi čovječanstvo, silazi na zemlju, da ljude podigne k raju. O predivne dobrote, koju bi tek sv.

Bernard lijepo opjevao. Na zemlji punoj gliba pokvarenosti cvjeta ružična stabljika a na njoj se diže Ona, koja je bjelija od ljiljana.

Kao što dah svježeg pramaljeća budi zemlju iz zimskog sna i čini, da je brijegovi i dolovi zaodjenu mirisnim cvijećem, Marija će učiniti da procvate krepost u ljudskim dušama.

Negda je Isus u Galileji navjestio nove istine ljudskom razumu, a u srca posadio nebeske kreposti, u XIX stoljeću kad je čovječanstvo opet palo prikazuje se Marija u Lurdu da svlada bezvjerstvo i pokvarenost, da pokaže opet čovječanstvu sjaj Isusovih istina, da probudi na nov život krepost. I k Njoj bez grijeha začetoj, k Njoj uzoru svake kreposti, podiglo je čovječanstvo svoje oči.

No Marija je htjela u svojoj dobroti da i dalje čovječanstvo drži k Njoj upravljen svoj pogled i novim dokazima svoje moći, novim izlijevima svoje dobrote pokazuje svoje materinsko srce.

Slušaoci! nestalo je bijele pojave sa Masabjelskih ruža, no tu je ostala Marijina moć i Marijina dobrota. Ne govori li o tome onaj izvor, koji je čudesno potekao i čudesnu moć u sebi nosi, koja ozdravlja najednom najteže bolesti? Ne govore li o Marijinoj moći i Marijinoj dobroti one stotine i stotine bolesnika, koji dolaze u Lurd? Eno, okupaju se u čudesnoj vodi, koju je Marija poklonila ljudima, i najednom ozdrave. Tu dođu oni, kojima već ne može pomoći ljudska znanost, koje može tek smrt osloboditi od boli. U Lurdu oslobađa ih od svake bolesti, zacjeljuje im svake rane Marijina moć. Kao što u okrilje smrti hrle sa ljudskih patnja zadnje želje, ljudske patnje dandanas hrle u Lurd i vraćaju se odanle ljudi sa smiješkom uskrsnuća, sa rumenilom zdravlja. Neću da vam govorim dalje o tome, to vam je poznato. Poznato vam je kako hiljade i hiljade hodočasnika polaze sa svih krajeva svijeta svake godine u Djevičin grad. Ondje Marija tvori svakovrsna čudesa i tim istim čudesima, tim svjedocima svoje moći i svoje dobrote, i dalje tvori ono što je učinila svojim prvim prikazanjem, obara naime bezvjerstvo, raspaljuje vjeru, raspršuje pokvarenost, goji krepost. Ljudskom razumu pokazuje da obstoji moć, koja nadilazi prirodne sile i on mora da se pokloni svemogućem Bogu. U Lurd hrle i bezvjerci; među istim liječnicima, koji stoje u Uredu za konstatacije ima dosta bezvjeraca. Oni se muče, da na svaki način protumače nagla ozdravljenja, jer ne će da pripoznaju čudo, no sve bez uspjeha i napokon moraju kliknuti: Pobjedila si Marijo! Poput Dr. Lagasse-a, morali su toliki i toliki uskliknuti: »Ja vidjeh, ja vjerovah!« Jest, vidjeli su činjenice, koje ne može ništa da protumači na ovome svijetu; sama ih Marijina moć tumači. I tako Marija ozdravlja u Lurdu svakojake bolesnike, ozdravlja i njihove liječnike, koji ih nijesu mogli ozdraviti. Ove ozdravlja na duši, ovima otvara duševne oči, u koje opet ulaze zlatne zrake vjere, koje im pokazuju Crkvu, raj, Boga. Sa suncem ističe svjetlost, sa vjerom procvjeta krepost. Potpunim je pravom mogao Dr. Bertrin nazvati Lurd školom vjere, ljubavi, bogoljubnosti.

Kršćanska ljubav procvala je u Lurdu tako, da se ponavljaju prizori, što su prodičili prvo doba kršćanstva. U Lurdu dođe na godinu do pet tisuća bolesnika, koji nemaju dovoljno srestava, da bi mogli boraviti u gostionici. I oni se siromašni bolesnici besplatno primaju u bolnice, koje se uzdržavaju milostinjom. Dvore ih, — tako piše Dr. Bertrin, gospođe i gospodične, — koje su same naučene, da ih poslužuju drugi. Mnoge su između njih dika najsjajnijih salona i potječu iz viših društvenih krugova.

Cvijet društva tu dragovoljno služi siromaštvu, koje je još težim učinila bolest, pa i onda, kad je bolest najstrašnija. A ovih požrtvovnih bolničarka, ovih milosrdnih sestara, kojima fali još samo bijeli veo, ima čitava vojska. Gospođama pridružuju se i gospoda, što više mladi ljudi, koji bi lako mogli drugdje uživati, prevažaju u malenim kolicama bolesnike ili ih nose u nosiljkama.

A kako neće procvasti i druge kreposti u Lurdu, gdje je tako živa i gorljiva ljubav prema Bogu i prema iskrnjemu? Jest sve kreposti niču u Djevičinom gradu, u gradu vjere, u gradu ljubavi. Na zemlji nastao je novi zemaljski raj, novi Eden u kojemu kraljuje Marija i dijeli svoje milosti čovječanstvu.

II.

Prem. br. tko se ne bi sretnim smatrao da može boraviti u Djevičinom kraju, da može uz hiljade hodočasnika pjevati pred Gospinom špiljom: »Ave Maria?« No ako to ne možemo, možemo nešto drugo. I izvan Lurda grade se umjetne špilje nalik na Lurdsku i tu pred Marijin kip dolaze ljudi da se mole. Nad našim srcem, slušaoci, nek se diže Marijina bijela prikaza kao na grmu rujnih ruža. Naše srce nek ljubavlju plamti prema ovoj miloj Majci i Nju prosimo u svakoj duševnoj i tjelesnoj potrebi. Njezina moć i Njezina dobrota nije se ograničila na Lurd, ona svagdje vlada, ona će svagdje priskočiti u pomoć, gdjegod je čovjek dubokom vjerom zazove. — A Ti, premila majko Marijo pogledaj milostivim okom na ovu Tvoju milu djecu, koja kleče pred Tobom. Oni Te ljube iz svega srca, oni Te dubokom vjerom prose. Učini, da Ti oni što prije zapjevaju pjesmu zahvalnicu da i oni oduševljeno kliknu poput bolesnika u Lurdu, kad ozdrave: Ave Maria — Zdravo Marijo!

Don Ivo Petković
župnik u Čari

NA DANE SVETACA

15 januara

Sv. Anastazija muč.

»Ženu jaku tko da nađe?«
Priče 31 10

Na sveti dan Božića slavi se u crkvi velikom svečanosti uzvišeno otajstvo Porođenja Gospoda i Spasitelja našega Isukrsta. Redovno kad se slavi u crkvi uspomena kojega otajstva iz života božanskoga Spasitelja, nema toga dana u crkvenom bogoslužju nikakove uspomene kojega sveca, pa bio on i među većim svecima. Zvijezde se ne vide, kad sunce sjaji. Jedinu iznimku čini slavna matrona, sveta mučenica Anastazija. Jer i ako je sv. Crkva na Božić sva zaokupljena promatranjem i slavljenjem uzvišenog božićnog otajstva, ipak na drugoj božićnoj Misi, spominje se u molitvi i sv. Anastazija, koja je onaj dan, kad se Isus za nas rodio, podnjela mučeničku smrt za Njega. Doduše to je samo kratka uspomena, ali koja pokazuje koliko Crkva štuje ovu sveticu, kad dopušta da ju se spominje na drugoj Misi velikoga Gospodnjega blagdana.

I ne samo na taj svečani dan, nego svakoga dana preko godine spominje se sv. Anastazija preko sv. Mise, u molitvi poslije posvećenja, sa još sasvim malim brojem svetaca i svetica. Gdje se pak ova svetica na posebni način štuje kao zaštitnica mjesta ili biskupije, (kao što je to slučaj u bivšoj zadarskoj nadbiskupiji, a sadašnjoj apostolskoj administraturi, Ninskoj-Biogradskoj, čija je ona nebeska zaštitnica i u čiju čast su podignute krasne crkve, ona velika katedrala u Zadru i župna u Biogradu na moru), to se njezin blagdan štuje svečano na današnji dan i njoj je posvećeno svekoliko crkveno bogoslužje današnjega dana.

Sv. Anastazija uistinu i zaslužuje da ju se štuje. Ona je od onih rijetkih žena, koje su za života svoga pokazale

neobičnu duševnu jakost. Tu jakost davno je već tražio mudri Salamun pitajući: »Ženu jaku tko da nađe?« A naša svetica za života svoga pokazala je neobičnu duševnu jakost:

1 u sreći;
2 u nesreći, te je
3 u tom za sve nas svijetli primjer.

I.

DUŠEVNA JAKOST SV. ANASTAZIJE U SREĆI.

a) Sv. Anastazija živjela je u trećem vijeku po Isusu. Bila je kći uglednog i bogatog Rimljanina i za svog djetinstva u očinskoj kući imala je svega na izobil. Ali bogatstvo nije zasjenilo njezino srce, niti je raskoš pokvarila njezinu dušu. Odgojena od svoje dobre majke po nauku kršćanskom u iskrenoj pobožnosti i bogobojaznosti provodila je sveto djevojačke dane moleći se Bogu i čineći dobro. Dok su se njezine vršnjakinje, mlade bogate Rimljanke, podavale uživanjima i nasladama ovoga svijeta, njezina naslada je bila da sa svojom dobrom majkom prisustvuje službi Božjoj, koju je potajno vršio pobožni svećenik Hrizogon i da od njega sluša spasonosne pouke kršćanskoga života. Pa i kad joj majka umrla, ona je nastavila tim svetim životom prepuštajući se vodstvu svetoga svećenika Hrizogona, koji ju je u vjeri i pobožnosti sve više utvrđivao.

b) Po volji očevoj još posve mlada udala se Anastazija za mladića Publija od veoma bogatoga i plemenitoga roda. Tu ju je okruživao sjaj još veći nego u očinskom domu, ali se ni tu sveta žena nije ponijela, nego je ostala skromna i pobožna, spravna na svako dobro djelo, osobito na pomaganje siromaha. Dok su druge bogate rimske žene trošile grdne pare u isprazne naprave i nakite, kojima će uresiti svoje smrtno tijelo, dotle je sv. Anastazija obilne milostinje davala, kojima je zaštitila od zime gola tjelesa tolikih siromaha. Znala je ona dobro što Sveto Pismo kaže: »Ljupkost je prijevarna i ljepota tašta, žena koja se boji Gospoda zaslužuje pohvale« (Priče 31 30).

Tako se eto naša svetica pokazala duševno jakom u sreći.

II.

A TAKOVOM SE POKAZALA I U NESREĆI.

Teški oblaci nadvili se nad njezinom glavom, silni udarci stali su padati na nju, baš zbog njezine vjere i pobožnosti; ali ti udarci, ako su i skrhali nježno tijelo, nijesu mogli oboriti njezin snažni duh.

a) Počela je trptjeti već u kući svoga muža. On je bio poganin, a vodio je život razuzdan i raskalašen. To je Anastaziju vrlo boljelo, pak je poniznom i revnosnom molitvom pribjegavala Bogu i strpljivošću i blagošću gledala predobiti muža. Ali on je prema njoj bio sve grublji. U duši okorjeli poganin, kad dozna da je kršćanka, silno se na nju razljuti, baci je u kućnu tamnicu, gdje ju je morio glađu i žeđom i svakom mukom.

Sveta žena iz ljubavi prema Isusu sve je to strpljivo podnosila razgovarajući se u samoći tamnice sa božanskim Spasiteljem i moleći se za obraćenje zločestoga muža. Ipak je našla prilike da iz tamnice obavijesti svetoga svećenika Hrizogona o svojem stanju, te od njega primi utješnih pisama. Sveti svećenik dozivao joj u pamet, da su muke i nevolje na ovom svijetu dio pobožnima i pravednima i da njima Gospod kuša svoje vjerne sluge, koje će obilato nagraditi na drugome svijetu.

Nije doživjela radost da joj se muž obrati na kršćanstvo, nego je dočula žalosnu vijest da je umro na putu u Persiju. Za neko doba uživala je opet slobodu, koju je upotrebila zato da pohađa Kristove mučenike i da ih novcem i drugim dobrima pomaže. Kad je začula da je i njezin duhovni otac Hrizogon bačen u tamnicu zbog vjere Kristove i odveden po zapovijedi okrutnog cara Dioklecijana u Akvileju, otišla je i Anastazija onamo i dvorila svetog mučenika sve dok ga ne pogubiše 24 novembra. Tada ona proda sve svoje imanje a novac upotrebi za izdržavanje siromašnih kršćana.

b) Osobitu jakost duha pokazala je ova sveta žena, kad jez bog vjere Kristove bila uhvaćena i pred rimskog namjesnika u Iliriji na sud dovedena. Mnogo puta preslušana, nagovarana da se odrekne Krista, mučena na razne načine,

ostala je nepokolebiva u vjeri i odanosti raspetome Spasitelju. Za Njega je junački i smrt podnjela, strohovitu smrt, koja bi i muško srce ustrašila, ali njezino nije: svezaše ju krvnici za tri kolca, naložiše oganj oko nje i tako spališe. To se dogodi na sveti dan Božića, na otoku Palmariji, kamo je bila izagnana sa 200 ljudi i 70 žena, koji se svi na razne načine mučeni proslaviše. Bilo je to na početku 4 vijeka, za vladanja rimskog cara Dioklecijana. Poslije mnogo godina njezini sveti ostaci biše preneseni u Carigrad, gdje se pohraniše kao dragocijeni zaklad. Nešto pepela od njeznoga svetoga tijela bilo je donešeno u naš Zadar gdje se čuva u velebnoj katedrali njoj u čast podignutoj. I u Rimu bila joj je podignuta lijepa bazilika, u kojoj su neko doba rimski Pape služili drugu svetu Misu na svečani dan Božića.

III.

TREBA DA I MI BUDEMO JAKI DUHOM.

Eto smo vidjeli kako je današnja svetica pokazala veliku jakost duha i u sreći i u nesreći. U dobru se nije ponijela, u zlu se nije poništila. U sreći i bogatstvu činila je dobro ubogima, u nesreći i tamnici strpljivo je trpjela, a u jednom i drugom stanju Bogu se molila i Njemu vjerna ostala.

I u našem životu, predragi, često se izmjenjuje sreća i nesreća, radost i žalost. Kao što na moru počešće nastane velika plima, pak poslije opet velika osjeka, tako i u našem životu imade dana obilja i sreće, a nakon tih nastanu dani oskudice, nevolje. Već je strpljivi patnik Job kazao, da je naš život na zemlji vječita borba. A naš slavni dubrovački pjesnik Gundulić veoma zgodno poredio ga je ladi na uzburkanom moru, koju gone valovi i vjetrovi.

Primjer današnje svetice neka nam bude pred očima. Kad smo u dobru dijelimo ga s onima, koji nemaju; kad smo u nestašici i nevolji nemojmo proklinjati sudbinu, nemojmo se tužakati protiv Boga kao da nas je On ostavio, nego se sjetimo pouke, koju je dao sveti Hrizogon svojoj duhovnoj kćeri, današnjoj svetici: Mukama i nevoljama na ovome svijetu kuša Bog svoje vjerne sluge, da ih pak obilatije nagradi na nebesima. A sjetimo se i riječi sv. Pavla Apostola: »Kroz mnoge nevolje valja nam ući u kraljevstvo nebesko.«

Pokažimo se jaki duhom napose kad nam ko hoće da ugrabi najveće blago, svetu vjeru. A nažalost danas ima neprijatelja svete katoličke vjere ne manje nego u doba svete Anastazije, podmuklih neprijatelja, bilo pod plaštem komunizma, bilo socijalizma, i sličnim. Kao što je sv. Anastazija radije život svoj dala, nego da je vjerom prevrnula, pak zato ju danas slavi nebo i zemlja, tako i radije sve žrtvujmo, nego da Isusovu vjeru ostavimo. »Braćo, opominje nas prvak apostolski sv. Petar, bdijte, jer protivnik vaš đavao kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre; njemu se tvrdi u vjeri opirite!« (I. Petr. 5 ₈).

---

20 januara

Sv. Sebastijan muč.

»I bićete mi svjedoci u Jerusalemu i po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje«.

Dj. Ap, 1 ₈

Danas se u crkvi slavi spomen dvaju svetaca: sv. Fabijana i Sebastijana. Obojica su slavni mučenici iz prvih vremena kršćanstva, koji su istoga dana, i ako ne iste godine, krvlju svojom posvjedočili pred poganstvom vjeru u Krista. Obojica su svjedoci za Krista u Rimu i po svoj Italiji i sve do kraja zemlje. Fabijan je bio papa i umro je kao mučenik u Rimu pod carom Decijem, 20 januara god. 250. Od njega nam je poznato da je imenovao u Rimu 7 đakona da se brinu za siromahe i 7 podđakona da sabiru spise o Mučenicima. Sebastijan je pak bio visoki časnik Diokleci janove tjelesne garde a podnio je mučeničku smrt također na današnji dan, ali godine 288.

Uspomena obiju svetih mučenika časna je u crkvi od davnih vremena. Njih zazivljemo u Litanijama Svih Svetih: »Sveti Fabijane i Sebastijane, molite za nas«. Napose je mnogo štovan još i danas svukuda u kršćanskom svije-

tu sv. Sebastijan. Njemu su mnoge crkve ili oltari posvećeni, ubraja se među 14 svetih pomoćnika u nevolji, a zaštitnik je napose protiv kužnih bolesti. Kao takova svetog Zaštitnika i mi ga danas svečano štujemo i njegov zagovor zazivljemo, pak zato promotrimo:

1 njegov sveti život;
2 moć koju ima kod Boga, i
3 kako ćemo zadobiti njegov sveti zagovor.

ŽIVOT SV. SEBASTIJANA.

Sv. Sebastijan se rodio od uglednih kršćanskih roditelja u Narboni u Galiji, (sadašnjoj Francuskoj), a bi odgojen u Milanu u Italiji. Već se kao dijete odlikovao nježnim srcem, u kojemu je mogla lako da uzraste svaka krepost.

U madosti odluči da se posveti vojničkome staležu, najviše radi toga da može u poganskoj rimskoj vojsci širiti vjeru Kristovu i da može biti na pomoći progonjenim i potlačenim kršćanima. Hrabrošću svojom, poštenjem i urednošću brzo steče štovanje u drugova i priznanje poglavara; penjući se od časti do časti postane, još dosta mlad, pukovnik u vojsci rimskoga cara Dioklecijana, a malo kašnje zapovjednik tjelesne garde careve.

Drugi bi se bio na tako visokom i časnom položaju ponio i bio bi upotrebio svoj visoki položaj na ličnu korist. Sebastijan nije to učinio, nego je iskoristio priliku da kršćane u tamnicama pohađa, da ih tješi, da im donosi darove, da ih utvrđuje u vjeri, nastojeći pri tom da i pogane obrati na pravu vjeru.

Evo samo jedan primjer Sebastijanova apostolskog djelovanja. U tamnici su ležala dva brata okovana u verige Marko i Marcelin. Bili su kršćani. Njihova ugledna obitelj izmolila je dopuštenje, da im se smrtna kazna odgodi za 30 dana. Tada dođe u tamnicu sva obitelj mučenika, da ih sklone na otpad od vjere. Došli su im stari roditelji, došle se obadvije žene vodeći sa sobom nejaku djecu, svi rastuženi i zaplakani... Mladim je mučenicima pucalo srce od boli. U najtežem času dođe k njima Sebastijan te ih stade poticati vatrenim riječima na postojanost: »Braćo, budite

hrabri! Borioci Kristovi, osvijestite se! Ne dajte, da vam vjeru uskolebaju suze ovih ljudi. O kad bi oni znali, kakvo slavlje čeka na drugom svijetu vjerne sluge Kristove, i oni bi svim srcem željeli da budu kršćani. Ostanite vjerni Gospodinu Isusu, sjajna vam je kruna na nebu pripravljena, ako u vjeri ostanete stalni i vjernost zasvjedočite svojom krvlju i životom. Ostanite postojani, vrijedno je boriti se za Isusa, našega Gospodina i Spasitelja«.

Tako je Sebastijan djelovao u više zgoda i vršio blagotvoran utjecaj, da ga je papa sv. Kaj prozvao »braniteljem sv. vjere«.

Sebastijanova široka djelatnost nije mogla ostati u tajnosti. Bio je optužen kod cara radi kršćanske vjere. Car ga oštro ukori radi nezahvalnosti i nevjere u službi. Sebastijan se branio da nikad nije zanemario ili zaboravio carske službe, i još danas, da je spreman krv svoju proliti za cara i sve za nj učiniti, što je u skladu s voljom Božjom. Dioklecijan ga na to preda svojim afričkim strijelcima. Ovi ga svežu za drvo i isprobadaju strijelicama. Tako ga obično i vidite naslikana. Ali od ovih rana Sebastijan nije umro. Našli su ga kršćani još živa te ga brižno njegovali, dok nije ozdravio. Prijatelji su mu onda savjetovali, da bježi iz Rima i da se tako spasi. »Što Bog hoće, to ću učiniti«, odgovori im Sebastijan. I ostao je nadalje u Rimu i pokazivao se slobodno i otvoreno po gradu. Jedanput je stao na vrata hrama kuda je car imao proći. I dok je car u pratnji ulazio u hram, poviče mu Sebastijan: »Care, ne daj se više zaludivati od poganskih svećenika; znaj, da samo molitve kršćana štite tebe i tvoje carstvo«. — Dioklecijan se iznenadi i zapita ga: »Nijesi li ti Sebastijan, kojega sam nedavno predao strijelcima?« — Tada izda nalog, da ga batinama ubiju na mrtvo.

Tako je Sebastijan sveto završio život kao postojani mučenik na današnji dan godine 289.

II.

MOĆ SV. SEBASTIJANA.

Bog je svome vjernom slugi dao veliku moć nad bolestima, još dok je bio u životu na svijetu.

Jedanput mu se u tamnici dogodilo ovo: Dok je on utamničenike bodrio i veselio srdačnim riječima i oni svi duboko ganuti bili, pristupi k njemu Zoe, žena tamničara, koja je odavno radi teške bolesti bila izgubila govor. Neobično dirnuta Sebastijanovim ganutljivim riječima baci se k njegovim nogama i moleći diže ruke prema njemu. Sebastijan diže oči prema nebu i sa svetim poštovanjem izusti: »Ako sam sluga Božji i ako moje riječi naviještaju Božansku istinu, onda Ti, Isuse, otvori usta ovoj ženi«. U isti čas povrati se Zoi govor i ona usklikne: »Blagoslovljen bio glasniče Božji!« Ovaj je događaj čudesno djelovao na prisutne. Svi povjerovaše i pokrstiše se.

Tako je i poslije smrti sa nebesa činio i čini mnoga čudesa. Godine 680 silna je kuga morila ljude u Rimu i bilo se bojat da će sav grad opustjeti. U toj nevolji Rimljani sazidaše oltar na čast sv. Sebastijana i prosiše ga za zagovor kod Boga. I odmah kuga presta. Na spomen toga čudesnoga događaja na današnji dan se u nekim katoličkim mjestima drže procesije, da Gospod Bog po zagovoru sv. Sebastijana milostivo odvrati od nas kugu i druge kužne bolesti.

III.

KAKO ĆEMO ZADOBITI ZAGOVOR SV. SEBASTIJANA.

Možemo i mi, predragi, punim pouzdanjem zazivati zagovor ovoga moćnoga Sveca, da nas sačuva od strašnoga zla kuge i od svake druge bolesti. Ali da budemo dostojni njegovoga zagovora budimo

1 *nepokolebivi i ustrajni u onoj vjeri* koju je on priznavao i za koju je krv svoju prolio, a to je naša sveta kršćanska katolička vjera. Danas ih ima dosta, koji bi nas htjeli od te vjere udaljiti, danas je nažalost zahvatio val komunizma i bezboštva i naše hrvatske krajeve, koji su se inače vazda do sada isticali svojom jakom kršćanskom vjerom i nažalost vidimo tolike sinove našega naroda, gdje se kolebaju u vjeri, samo ako je — što je još gore — nisu možda već i izgubili. I nama kao i onim kolebljivim kršćanima u rimskim tamnicama dovikuje hrabri vitez Kristov sv. Sebastijan: »Braćo! Ostanite vjerni Gospodu Isusu, sjajna vam je kruna na nebu pripravljena, ako u vjeri ostanete stalni. Ostanite postojani, vrijedno je boriti se za Isusa, našega Gospoda i Spasitelja«.

2. Da budemo nadalje dostojni zagovora sv. Sebastijana, te nas on sačuva od kuge i svake druge bolesti, *čuvajmo se grijeha*, jer je grijeh duševna kuga, još strašnija, još pogubnija od tjelesne kuge. A tjelesna kuga i uopće tjelesne bolesti ne rijetko su baš posljedica duševne kuge, grijeha ili kazna za iste, kako se sam Bog prijeti u Starome Zavjetu sinovima Izraelovim: »Dokle će me vrijeđati taj narod?... Zato ću ih udariti pomorom i istrijebiti « (IV. Mojs. 14 11).

3. Napose se čuvajmo *nemile psosti*, grijeha nažalost dosta raširenog u našem narodu, a koji je među grijesima jedan od najgorih, najtežih. Istrijebimo tu kugu psosti iz naših mjesta, pak ćemo zagovorom sv. Sebastijana biti pošteđeni od tjelesne kuge i svakoga drugoga zla. Amen.

---

21 januara

Sv. Agneza (Janja) Djev. i Muč.

»O kako je krasan čist naraštaj«.
Mudr. 4 1

Milina je čovjeku zaći iz zagušljivih gradskih ulica u lijepo uređeni perivoj, promatrati ono ljupko cvijeće i udisati blagi miris što se iz njega diže. Milina je napose tu promatrati onaj prekrasni cvijetak, koji se među drugima ističe bijel kao snijeg, sjajan kao što nije bio ni Salamun u svoj slavi svojoj.

Ne manja je milina duši pored tolikog blata grijeha na svijetu naići na čistu dušu neokaljanu grijehom, koja se sva blista anđeoskom čistoćom i nevinošću. »O kako je krasan čist naraštaj« uskliknuo bi mudrac, kad bi tu čistu dušu vidio.

Evo, predragi, danas pred našim očima tako čista duša, evo jedna prebijela golubica, jedno anđeosko biće u ljud-

skome tijelu, naša sveta Zaštitnica, ljupka i mila mala sv. Agneza, bezazleno nevino janješce, što joj i ime kaže. Veoma je zgodno i korisno napose u naše dane gledati ovu milu sveticu, promatrati njezin nevini čisti život, zgodno je i korisno za svakoga a napose za vas, draga omladino, za vas, mladići i djevojke. Za vas bi ona uorala biti ogledalom u koji ćete se često zagledati, uzorom, koji biste morali slijediti.

Slaveći danas njezin sveti blagdan promotrimo:

1 koliko je sv. Agneza cijenila anđeosku krepost, sv. čistoću;

2 što je sve da ju sačuva pretrpjela i,

3 koliko treba da je i mi cijenimo i gojimo.

I.

KOLIKO JE SV. AGNEZA CIJENILA SV. ČISTOĆU.

Sveta se Janja rodila godine 290. u Rimu od kršćanskih i vrlo imućnih roditelja. Već je kao malo djevojče bila vrlo pobožna i sveta. U srcu je brižno gojila krepost sv. čistoće i nježnu ljubav prema Isusu, tako da je već u desetoj godini života zavjetovala vječno djevičanstvo.

Osim duševne ljepote bila je obdarena i izvanrednom tjelesnom ljepotom. Zbog toga su je mnogi mladići voljeli i zatražili njezinu ruku. No ona ih je redom odbila, čak i sina poganskoga gradskog prefekta Simfronija. Ovaj se razljuti, a jer je u to vrijeme vladalo Dioklecijanovo progonstvo protiv kršćana, prijavi je, da je kršćanka.

Janja bi dovedena pred sud. Sudac je ispočetka nastojao, kako bi je laskavim riječima i obećanjima nagovorio da se odrekne svete vjere Isusove. Ona neustrašivo pogleda suca i reče, da se nikada neće odreći ovako svete vjere, jer je *Isus njezin zaručnik*. Sada je sudac prijeteći zahtijevao, da žrtvuje bogovima.

»Nijedan kršćanin«, reče Janja, »neće se ispraznim bogovima klanjati pa makar za sve blago ovoga svijeta.«

Po zapovijedi sučevoj donesoše sada sluge razna mučila i naložiše vatru. Janja je mirno pratila užurbanu priredbu krvnika i neustrašivo je čekala na osudu.

Razljuti se sudac poradi njezina neustrašiva nastupa i prezira mučila pa reče:

»Jer se ne bojiš ovih mučila i jer veselo iščekuješ sjedinjenje sa zaručnikom, to znaj, da nećeš sada umrijeti. Čuj, jedno ili drugo biraj! Ili žrtvuj bogovima pa ćeš postati svećenicom božice Veste, ili ćeš k nečistima.«

Dubokim stidom odgovori Janja: »Kristova sam zaručnica, služim vječnom Bogu i poznajem Njegovu svevišnju moć. Prezirem tvoje prijetnje i neću tvojim idolima da žrtvujem. Ne straši me, što moram k nečistima. Isus Krist nije zabrinut za čistoću onih, koji su mu se posvetili. Uza se imam anđela Gospodnjega, koji me zaštićuje moćnom rukom. Isus Krist mi je pomoćnik, koga ti, poganine, ne poznaješ, a tvoji su idoli, bogovi iz kamena ili iz željeza. Možeš me po volji mučiti, možeš me ubiti, ali nikada nećeš biti u stanju, da dadneš moje tijelo, koje sam Gospodinu posvetila, na sramotan način oskvrnuti.«

Sudac dade Agnezu otpremiti među nečiste. Čim je prekoračila prag, zamolila je od Boga jakost u borbi. Nebeska svjetlost obasja je, a anđeo stade uz nju. Prvi, koji je pristupio pade kao mrtav o tle, jer ga je anđeo ošinuo. Drugi su od straha pobjegli i po svemu gradu razglasili, da je ona vještica. A ona je rekla, da nije nikakova vještica, već je Gospod poslao anđela, koji je ovoga nesretnika sa zemljom sravnio. Čuvši ove riječi, bojali su se mnogi i zamoliše Agnezu, neka zamoli svoga Boga, da oživi mrtvaca. A Agneza vična zlo dobrim uzvratiti, poklekne i žarko se Bogu pomoli, kako nam opisuje Prudencije. Ustade i dodirne mrtvaca, gle — on se uspravi i bio je zdrav. Silno je narod bio ganut ovim čudom, i sudac htjede Agnezu osloboditi od kazne. Čuvši to poganski svećenici, zaprijetiše mu se, da će to caru reći. Ona je pogrdila bogove i stoga se imade ubiti, da se na taj način nanese zadovoljština uvriježenim bogovima. Prepade se sudac i osudi djevicu na muke. Toliko je eto sv. Agneza cijenila anđeosku krepost sv. čistoću. A sada da vidimo

II.

ŠTO JE SVE SV. AGNEZA PRETRPJELA ZA SV. ČISTOĆU.

Kad je čista djevojčica bila osuđena na smrt, sudac dade prirediti lomaču, i kad je bila u najvećem plamenu, baciše krvnici Agnezu u nju. Vatra ugasnu, a djevica ostade neozlijeđena i glasno je hvalila svemoć Isusa Krista. Sada su usijali gvozdenu kolijevku i u nju položili sv. mučenicu. Radosno je uskliknula: »Sada opet postajem djetetom, a djeci pripada kraljevstvo nebesko.« Ali kad nije Agnezi ni usijana kolijevka naškodila, zaviče jedan od krvnika: »Suče, daj, da joj se odrubi glava pa da vidiš, kako će to pomoći!« Sudac tako i osudi. Ugledavši sv. Agneza krvnika uzradova se i reče mu: »Dođi i požuri se, ti si mi draži nego oni, koji su od mene zatražili ruku.« Ona kleknu po posljednji put i pomoli se Bogu. Lice je njezino zasjalo. Sijevnu britki mač, i glava ode s ramena — a duša se sjedini s Isusom. To je bilo godine 304.

Roditelji pokopaše njezino tijelo na svome polju uz Nomentansku cestu, nedaleko od Rima. Mnogi su se kršćani molili na njezinu grobu, jer se događahu velika čudesa i mnoga ukazanja. Jednom su se tu molili njezini roditelji do kasne noći. Najednom se ispuni tmina nebeskom svjetlošću i ukaza im se njihova kći, sveta Janja. Njoj je s desne strane bilo bijelo janješce, a iza nje mnogo djevica. Janja je tješila svoje roditelje. Za ovo ukazanje čula je poganka Konstancija, kćer Konstantina Velikog, i otišla je na njezin grob, da joj se preporuči, eda bi joj izmolila od svoga Boga zdravlje. — I gle — molba joj bi uslišana; Konstancija je zdrava otišla s njezina groba. Poslije se je pokrstila. Car Konstantin Veliki sagradi na Agnezinom grobu crkvu, koju je papa Honorije I. obnovio u 7. stoljeću. I danas još opstoji ta crkva izvan rimskih zidina. Poslije je papa Pavao V. dao njezine moći prenijeti u sam Rim, a papa Inocencije X. podigne njojzi u čast velebnu crkvu. Njezino se ime sa čašću spominje svakoga dana preko sv. Mise u molitvi poslije posvećenja.

III.

KOLIKO TREBA DA MI CIJENIMO SV. ČISTOĆU.

Današnja svetica već se u djetinstvu zaljubila u prekrasnu krepost čistoće i Bogu zavjetovala svoje djevičanstvo. Odbila je najbogatije prosce, hrabro nadvladala sve napasti i zasjede proti ovoj kreposti, pa radi nje i iz ljubavi prema nebeskom Zaručniku Isusu i mladenački život svoj žrtvovala.

Moj Bože! Kad bacimo pogled na današnji naraštaj, kad zagledamo napose život današnje naše mladeži, bilo muške bilo ženske, koliko ogromne razlike između njihova života i života sv. Agneze, kako se danas malo cijeni biser krepost, kako ju na laku ruku mnogi i mnogi gube! Strah me je o tome i govoriti.

A ipak, moja draga braćo, čistoću smo dužni svi obdržavati. Neoženjeni i neudate u cijelom njezinom opsegu i značenju, oženjeni i udate bar u ženidbenoj vjernosti. Malo je koja krepost toliko slavljena u Svetome Pismu kao krepost čistoće. »O kako je krasan čist naraštaj u slavi, neumrla je uspomena njegova, jer je poznat Bogu i ljudima« kliče mudrac u Starome Zavjetu. A na drugome mjestu opet čitamo: »Nema cijene, kojom bi se mogla procijeniti vrijednost čiste duše« (Crkv. 26 [20]).

I sveti Oci u velike uznose ovu anđeosku krepost. »Ona je u nebu iznikla i sa neba na zemlju presađena« govori sv. Ambroz. Sv. Ćiril Aleksandrijski ju nazivlje »anđeoskom krunom i nadčovječanskom krasotom« a sv. Ciprijan »najljepšim cvijetom u crkvenom perivoju«.

Cijenimo zato svi i gojimo ovu prekrasnu krepost; cijeni ju i goji napose ti, draga mladeži, mladići i djevojke, i izbjegavajte sva ona mjesta, sva ona prikazivanja, sve one razgovore, sve one misli, koje bi mogle zasjeniti blistavu snježnu ljepotu čistoće vaše duše. Ubrojite se među onaj čisti naraštaj, toliko slavljen u Svetome Pismu i u crkvi Božjoj, kojemu pripada današnja mila svetica. Budite vazda čisti, jer koji su čista srca, čiste duše, oni će, po riječima božanskoga Učitelja, Boga vidjeti i uživati.

3 februara

Sv. Trifun Muč.

»Umrijevši za rana ispunio je mnogo vrijeme«.
Mudr. 4 13

Na ovaj dan, treći februara, u koji se slavi časni starac Biskup i Mučenik sv. Blaž, koga napose velikom svečanosti slave Dubrovčani, pod imenom Sv. Vlaha kao zaštitnika nekadašnje dubrovačke republike i sadašnje biskupije, slavimo i jednoga mladoga sveca, hrabroga Kristova viteza sv. Trifuna Mučenika. Njega napose grad Kotor i čitava Boka od davnina slavi kao svoga slavnoga Zaštitnika.

Malo je vremena sv. Trifun živio, kojih 16 godina, ali je kroz to kratko doba stekao velikih zasluga pred Bogom, dostojan da ga još i danas nakon toliko stoljeća nebo i zemlja slave. Na njega se mogu punim pravom primjeniti riječi Svetoga Pisma: »Umrijevši za rana, ispunio je mnoga vremena«.

Promotrimo u kratko:

1 nevino djetinstvo sv. Trifuna;
2 njegovo mučeništvo;
3 čemu se napose imamo mi od njega učiti.

I.

NEVINO DJETINSTVO SV. TRIFUNA.

Sv. Trifun se rodio u Kampsadi u Maloj Aziji u 3 vijeku po Isusu. Roditelji su mu bili dobri i pobožni kršćani pak i maloga Trifuna odgojiše u kršćanskom duhu. A mali Trifun već za rana pokazivao je neobične znakove svetosti. Bio je pobožan, poslušan, umiljat, tih, čedan, resila ga ljepota anđeoske čiste naravi. Bog ga je već u djetinstvu obdario darom čudesa. Na njegovu molitvu bi ozdravljeno jedno dijete, koje je na smrt bila ujela ljutica zmija.

II.

MUČENIŠTVO SV. TRIFUNA.

God. 249 po Isusu popne se na carsko prijestolje u Rimu krvolok Decije. On stade strahovito progoniti kršćane.

Izda bezbožnu naredbu, da se svi kršćani pohvataju i pred sud dovedu, pak ko ne zataji Krista i ne žrtvuje krivim bogovima ima biti bez milosrđa bačen u tamnicu i stavljen na muke. Tko i dalje ustraje u vjeri Kristovoj ima se pogubiti.

Doznaše i za mladoga Trifuna da je kršćanin, pak ga uhvatiše, svezaše u okove i pred sud dovedoše. Mislili su: mlad je, nježnog je sustava, lako ćemo ga zastrašiti ili obećanjima predobiti i od Krista odvratiti. Ali, kako se grdno prevariše! Mladi šestnaestgodišnji Trifun pokazao je muževnu jakost. Niti ga prijetnje zastrašiše, niti ga obećanja predobiše; niti ga tamnice oslabiše, niti muke slomiše. »Ja sam kršćanin« odgovarao je snažnim glasom, i ostajem kršćanin do zadnjega daha moga života. I ostao je.

Starodrevni grad Niceja u Maloj Aziji, gledao je udivljenja vrijedan prizor. Pred silnog rimskog suca Akvilina dovode mladoga, tijelom slaboga Trifuna. Oholi sudac sjedi na povišem prijestolju, mladi priznavalac Kristov stoji na podnožju prijestolja vezan u okovima. A naokolo sva sila svijeta poganskoga i kršćanskoga, koja raznolikim čustvom čeka ishod toga zanimljivoga suđenja.

Uzalud se Akvilin trudi da mladoga kršćanina odvrati od Kristove vjere. Uzalud ga straši carskim naredbama i kaznama, mladi vitez Kristov ostaje nepokolebiv. Zastiđen i razbješnjen sudac baca mladog kršćanina na muke. Strašne su te muke bile. Bičima mu kidaju mladenačko tijelo, o stablo ga vješaju i nemilo konopima potežu, gvozdenim čaporcima grebu mu rumeno lice, o rep pomamna konja ga privezuju i po ulicama Niceje vuku, u smradnu tamnicu bacaju te gladom i žeđom more. A Trifun svejedno ne izdaje svoga Spasitelja, na bijes pogana, na udivljenje kršćana.

Svevišnji je u ovim teškim časovima mučeništva više puta pokazao svoju jaku desnicu i pomogao svome vjernome vitezu. Žestoki potres uzdrma čitavu Niceju, kipovi lažnih bogova bijahu na zemlju oboreni, mnogi se pogani na kršćansku vjeru obratili. Ali okrutni sudac neće da u tom vidi prst Božje desnice. Zasramljen što ne može pobjediti jednoga slaboga mladića, naređuje da mu se odrubi glava. I krvnik diže oštru sjekiru i otsjeca glavu hrabrog Kristovog Mučenika, koga anđeli na nebesima okruniše krunom neuvele sla-

ve. Duša mladoga Trifuna uživa zasluženu slavu na nebesima, njegove svete moći, donesoše god. 809 u naš Kotor, gdje se još i danas pobožno štuju u velebnoj katedrali njemu u čast podignutoj.

III.

ČEMU SE IMAMO UČITI OD SV. TRIFUNA.

Pristupimo pobožno danas tim svetim moćima. Cjelivajući ih imajmo u vidu nevino djetinstvo i mladenačko mučeništvo ovog svetog Kristovog viteza. Pak se zagledajmo u sebe, i isporedimo svoj život sa životom Trifunovim.

Nadasve zapitajmo se, što smo mi za života svojega uradili dobra, kako smo proveli svoje mladenačke i kasnije dane? Jesmo li mladost proveli onako nevino kako ju je proveo ovaj sveti mladić, koji je inače živio u veoma izopačeno pogansko doba?

Jesmo li bili vazda postojani i neustrašivi u ispovijedanju svojih kršćanskih načela, u vršenju kršćanskih dužnosti kao što je sv. Trifun bio? On je i zadnju kap svoje krvi prolio za svoju vjeru, a jesmo li mi spravni za nju i najmanju poteškoću ili neugodnost podnjeti?

Oh sramote! Ako život svoj, već u odmaknutoj dobi, gledamo i isporedimo sa životom današnjega sveca, koji je samih 16 godina živio, koliku ćemo razliku opaziti. Kod svetoga mladića Trifuna puno kreposti, puno svetosti, puno zasluga, kod nas puno grijeha, puno nesavršenosti, puno praznine dobrih djela. Za svetog Trifuna može se punim pravom kazati: »Umro je rano, ali je ispunio mnogo vrijeme«, za mnoge od nas jednom će se kazati: Umro je kasno, ali je vrijeme uzalud potratio.

Da se to ne dogodi, preporučimo se današnjemu svecu, neka nam isprosi od Boga milost, da vrijeme vazda dobro upotrebimo na slavu Božju, na spas svoje duše i na korist bližnjega.

---

5 februara

Sv. Agata Djev. i Muč,

»Što je slabo pred svijetom ono odabra Bog da zastidi jako«
I. Kor. I 28

Nije se čuditi što vjetar ne može oboriti stari hrast. Njegove su žile duboko ukorijenjene u zemlji, a grane su debele i čvrste. Ali se je čuditi što snažni vihor ne može skršiti maleno stabalce, koje se samo malko izdiglo nad zemljom a grane su mu još tanke i slabe.

Tako isto u duhovnom pogledu nije se toliko čuditi snažnim muževima, prokušanim u borbama, što junački odolijevaju napastima i srčano podnose najveće muke za svoju vjeru, ali se je uistinu čuditi kad to čine malena djeca ili nježne, po naravi plašljive, djevojčice.

A evo danas mjesta takovome udivljenju na maloj, tijelom slaboj djevojčici, sv. Agati, Djevici i Mučenici. I ne samo što ima mjesta udivljenju, nego i zastiđenju. Jer ova mala djevojčica ne samo što je junački svladala napasti proti čistoći i hrabro podnjela grozne muke za svoga nebeskoga Zaručnika Isusa, nego je srčano i bez oklijevanja prezrela svaki ljudski obzir, kad se radilo o izvršenju kršćanske dužnosti, o ispovijedanju svoga kršćanskoga uvjerenja, i time zastiđuje tolike i tolike današnje kršćane, puno od nje starije i tijelom jače. Tako se na njoj uistinu ispunilo što govori sv. Pavao Apostol: »Što je slabo pred svijetom ono odabra Bog da zastidi jako«.

Slaveći danas njezin blagdan promotrimo:

1 kako je sv. Agata prezrela ljudski obzir;
2 kako ju je Bog zato proslavio;
3 kako smo mi u tom pogledu slabi.

I.

KAKO JE SV. AGATA JUNAČKI PREZRELA LJUDSKI OBZIR.

Agata je grčka riječ, koja na našem hrvatskom jeziku znači: dobra. To ime, koje je ona na krštenju dobila, punim

je pravom nosila svega svoga, inače kratkoga, života, jer sav život ove djevice bio je život anđeoske dobrote.

Rodila se je na otoku Siciliji. Bila je daleko na glasu zbog stidljivosti i ljepote. Za progonstva rimskoga cara Decija zavoli je Kvincijan, poglavar Sicilije. No ona osta vjerna Isusu i svetoj Njegovoj vjeri. Zato je optuži da je kršćanka i predaje je nekoj opakoj ženi da se kod nje pokvari. Sve je bilo uzalud. Na to je dozove k sebi i stade joj se rugati: »Nije li te stid da ti, plemkinja, pristaješ uz kršćanstvo?« Ali će mu svetica: »Mnogo je časnija kršćanska poniznost i podložnost nego kraljevsko blago i slava!« Kad nije mogao riječima, mislio ju je predobiti mukama te joj i prsi otsiječe, dok mu ona predbaci: »Okrutni zlotvore, zar se ne stidiš jednoj ženskoj otrgnuti ono što si u majke sisao?« Tako izmrcvarenu i osakaćenu baci u tamnicu, gdje joj se ukaza sv. apostol Petar te joj iscijeli sve rane. Drugi dan je zdravu izvedoše iz tamnice i položiše na oštre crijepove i u žeravicu. U isti se čas zemlja jako potrese, zid se poruši i ubi nekoje glavarove prijatelje. Sad Kvincijan još više pobijesni; no bojeći se da se građani ne pobune, dade mučenicu odvesti natrag u tamnicu. Svetica se na to pomoli za sretnu smrt, izruči Bogu dušu, a kršćani joj pokopaše sveto tijelo!

Njezina je uspomena ostala časna među kršćanskim narodima u crkvi Božjoj. Ime sv. Agate spominje se svakoga dana u sv. Misi poslije posvećenja sa još malim brojem samih sv. Djevica i Mučenica. U Rimu su dvije crkve u njezinu čast podignute. U Siciliji se njezini sveti ostaci drže u velikoj časti. Viteški red malteški ima ovu sveticu za svoju Zaštitnicu. I kod nas je sv. Agata mnogo štovana, još od starinskih vremena; mnoge ženske nose njezino ime, Jagata, Jaga, a ima i hrvatskih prezimena, koji na nju potsjećaju: Agatić, Jagatić, Jagić.

II.

KAKO JE BOG PROSLAVIO SV. AGATU.

Kad su Saraceni udarali na Siciliju, ostaci sv. Agate bili su odneseni u Carigrad, a poslije okolo godine 1126 preneseni su natrag u Siciliju u grad Kataneju. Kod toga prijenosa

svetih moćiju Agatinih slegla se silna svjetina s cijeloga otoka Sicilije u Kataneju i dogodila se očevidna čudesa na mnogim koji su sa štovanjem i pouzdanjem prizivali pomoć sv. Agate. Tadašnji biskup u gradu Kataneji, imenom Mauricije, pripovijeda kako je sam vidio da je nekakva slijepa, kljasta i hroma djevojka, moleći pred tijelom sv. Agate njezinu pomoć, sasvim ozdravila; da je više bjesomučnih i bijesnih bilo od duha zloga izbavljeno; da je jedna majka sina od rođenja nijema u molitvi preporučila sv. Agati, i sin je progovorio; a da su i drugčije svakojake bolesti bile u trenutak iscijeljene, kad su bolesnici sv. Agatu s pouzdanjem prizivali. Poznato je da je sv. Agatu molila za svoju bolesnu majku sv. Djevica Lucija, kašnje također mučenica, i Agata se tom prigodom Luciji prikazala. Tako je Bog proslavio na nebu onu koja se nije stidjela Njega priznati na zemlji.

III.

KAKO SMO MI SLABI U ISPOVIJEDANJU SVOJE VJERE

»Nije li te stid, da ti, plemkinja, pristaješ uz kršćanstvo?«

Ovako je rimski namjesnik u Siciliji upitao mladu djevojčicu Agatu, hoteći je strahom od ljudskog obzira odvratiti od Krista. Jer u ono pogansko doba smatralo se sramotom biti sljedbenikom propetoga Isusa. Ali hrabra djevojka hrabro je odgovorila i riječima i djelima, da se ona ne stidi Krista, nego pače da se ponosi što je Njegova sljedbenica.

Koliki prijekor ova mlada djevojčica daje tolikim i tolikim današnjim kršćanima i kršćankama puno starijim od nje! Koliki i kolike se danas u javnom životu stide pokazati se otvorenim kršćanima katolicima! Koliki i kolike u razgovorima slušaju svakojake napadaje na kršćansku vjeru, na katoličku Crkvu, na Papu, biskupe i svećenike, i nimalo se ne bune, nimalo ne prosvjeduju, ni jednom riječju; pače, ne rijetko, vanjskim načinom, smiješkom, ili na drugi način odobravaju. Boje se da ih ne proglase tobožnjim klerikalcima ili sličnim kakovim nazivom.

Koliko ih ima koji zapuštaju slušanje sv. Mise u nedjelje i zapovijedane blagdane, godišnju ispovijed i uskrsnu pričest, samo da im ko ne rekne da su bogomoljci!

Koliki se u društvu mrse u petak i u zapovijedane poste i ako znadu da se ne smiju mrsiti, samo zato jer i drugi jedu mrsno, pak neće da u njih kao u kakove pokornike prstom upiru!

Koliko bi mladih djevojaka bilo čednijih, pristojnijih, skromnijih, koliko bi ih više pazilo na čistoću duše, da nema nesretnog ljudskog obzira. Boje se da im ko ne kaže da su Časna Sestra ili što slično!

Koliko bi mladića bilo ozbiljnijih, pažljivijih u govoru i u svemu svome vladanju, da nema nesretnog ljudskog obzira, da se ne boji da njegovi drugovi ne pokažu prstom u nj i nazovu ga sv. Alojzijem ili slično. Kao da bi što sramotno bilo.

Da, moja mila i draga braćo, mnogo i mnogo se danas popušta od vršenja kršćanskih dužnosti baš zbog nesretnog ljudskog obzira. A ipak naš božanski Učitelj je kazao: »Koji god prizna mene pred ljudima, i Sin čovječanski priznat će njega pred anđelima Božjim«. (L. 12 8). Molimo današnju sveticu da nam isprosi milost da poput nje srčano, junački, zgazimo i preziremo ljudski obzir.

---

6 februara

Sv. Doroteja Djev. i Muč.

»Nitko ne može dva gospodara služiti«.
Mt. 6 24

U prekrasnom vijencu mirisavoga cvijeća koje je cvalo u perivoju Crkve u prvim vjekovima kršćanstva, zadivljuje nas napose ono koje se ističe sniježnom bjelinom i ružičastim crvenilom, a koje pretstavlja one svete djevice, koje su svom brižljivošću čuvale svoje djevičanstvo za nebeskog Zaručnika Isusa, za koga su i svoju krv prolile. U nizu tih udivljenja vrijednih junakinja kršćanstva spada i današnja Djevica i Mučenica sv. Doroteja.

Zaljubljena u Isusa nije htjela znati za drugoga davajući tako i nama primjer da, upoznavši Boga samo za Njega živimo, jer — prema riječima božanskoga Učitelja — nitko ne može dva gospodara služiti.

Razmotrimo danas:

1 kako je sv. Doroteja samo Isusu služila;

2 kako je za Njega i život žrtvovala;

3 kako treba da i mi samo jednom gospodaru Bogu služimo.

I.

KAKO JE SV. DOROTEJA SAMO ISUSU SLUŽILA.

Sveta se Doroteja rodila u Cezareji od bogatih i vrlo pobožnih kršćanskih roditelja. Imala je i dvije starije sestre, Kristinu i Kalistu, koje su je jako voljele. Već u ranoj mladosti zavolila je krepost i bila je uzorom svim kršćanima. To je čuo namjesnik Kapadocije, poganin Sapricije, koji je bio kleti neprijatelj i mrzitelj svega, što je kršćansko. Sv. je Doroteja ispovijedala svoju vjeru riječju, primjerom i djelom. Zato je namjesnik Sapricije pozove na odgovornost.

Kad je došla pred njega, on joj zapovjedi, da po carevoj zapovijedi žrtvuje bogovima. Ali ona odgovori: Bog je svojim ispovjedaocima zapovjedio, da se samo njemu poklone, i toga radi stoji pisano: »Nitko ne može dva gospodara služiti.« Uostalom prosudi sam, kojega gospodara treba da slušamo, zemaljskog ili vječnoga — Boga ili čovjeka. Zar nije i car smrtni čovjek!? Namjesnik joj se nato zaprijeti svim mogućim mukama, ako ne izvrši carevu zapovijest. No, ona odvrati: »Usprkos tvojih mučila pokazaću svima, kako treba da se bojimo pravoga Boga, a ne ljudi, koji uludo bjesne. Prolazne su muke i mučila, kojima mi prijetiš, ali paklene muke nijesu prolazne. One su vječne. Njima ću se ukloniti, ako pretrpim ove prolazne muke. Moj mi Gospodin dovikuje: »Ne boj se onih, koji tijelo mogu uništiti, već Onoga, koji može tijelo i dušu u pakao strovaliti!«

II.

KAKO JE SV. DOROTEJA ZA ISUSA ŽIVOT ŽRTVOVALA.

Zbog ovih se riječi namjesnik tako naljutio, da je zapovjedio da je muče. Strpljivo je podnijela muke, ta još je i molila, da joj povećaju muke pa da tako što prije ugleda Spasitelja.

»Tko je taj, za kim toliko čezneš i gdje se on nalazi?« — upitaće je sudac. A djevica odgovori: »To je Isus Krist, Sin Božji, moj Otkupitelj, koji je po svojem božanstvu svugdje nazočan, a po čovječjoj naravi uzašao na nebesa, gdje sjedi o desnu vječnoga Oca«.

A kada djevica nije htjela ni sada da žrtvuje bogovima, zapovjedi Sapricije da je bace u vrelo ulje. No ona ostade netaknuta i zdrava je izašla iz kotla vreloga ulja hvaleći i slaveći svemogućnost Božju. Ovo je čudo tako djelovalo na druge, da su se mnogi obratili i pokrstili. A sudac držeći to za čaroliju dade je otpremiti u tamnicu, gdje je proboravila 9 dana, a da joj nije dao ni jela ni pila. Međutim dade zgotoviti jedan stup i na njemu lik boga Apolona. Izvukoše Doroteju iz tamnice i dovedoše je pred kip, da mu se pokloni. Ona reče: »Ja se samo Bogu klanjam, a ne vragu.« Međutim pala je na koljena, podigla ruke i oči k nebu i zavapila, neka svemogući znakom pokaže, da je on jedini Bog i gospodar neba i zemlje. Netom je izrekla — pade grom iz vedra neba na Apolonov kip i pretvori ga u prah. I opet su se mnogi obratili vidjevši ovo. Sada su je iznova šibali i onesviještenu odvukli u tamnicu.

Zatim su je odveli na glavni trg, gdje je morala umrijeti. Mnogo se svijeta skupilo. Namjesnikov tajnik Teofil dobaci joj porugljivo ove riječi: »Pošalji mi ruže i jabuke iz vrta tvojega zaručnika.« — Svetica mu to obeća. Još je jednom poklekla i Bogu se molila. Najednom stvori se pokraj nje izvanredno lijep dječak, koji joj pruži košaricu s tri mirisne ruže i tri crvene jabuke. Ona mu reče: Dragi brate, odnesi to tajniku!« Krvnik joj iza toga odrubi slavu. To je bilo 6. veljače 288 godine.

III.

TREBA DA I MI SAMO JEDNOM GOSPODARU BOGU SLUŽIMO.

»Ne može se dva gospodara služiti«, kazao je božanski Učitelj. To je ponovila i današnja svetica pred poganskim sucem, koji ju je navraćao na poklon krivome Bogu. Ona je zato cijeloga svoga života samo za Boga živjela.

Nažalost, danas imade kršćana, koji bi htjeli, neću reći, sasvim, ali bar djelomično riješiti se poslušnosti Bogu; htjeli bi svoju službu podijeliti s Njime i sa svijetom. Oni bi htjeli vršiti zapovijedi višnjeg zakonodavca, ali bi istodobno htjeli kušati sve naslade pokvarenoga svijeta. Ne bi htjeli Boga uvrijediti, ali čine i sve ono čime će ugoditi svijetu.

Koliko takvih primjera danomice! A da ne prosuđujemo svoga bližnjega pogledajmo na same sebe: koliko ćemo na sebi naći ukora zaslužno u ovom pogledu! Koliko puta i u nama privlačivost svjetskih naslada nadvlada i u nama želju da omilimo Bogu!

Sveti primjer današnje svete Djevice i Mučenice neka nas potakne da samo jednoga gospodara višnjega Boga služimo. To je i sasvim razložito: Od Boga smo postali, od Njega imamo sve što imamo, Njegovo smo stvorenje, Njemu dakle sasvim pripadamo.

Prigodni govori

Na Papin Dan

Danas slave po cijelom svijetu katolici Papin dan godišnjicu krunisanja slavno vladajućeg Pape Pija XI. To je za sve nas, koji pripadamo sv. rimokatoličkoj Crkvi prava obiteljska svečanost, jer je sv. Otac Papa naš zajednički otac, vrhovni glavar Crkve Isusove na zemlji. Njegovo je dostojanstvo uzvišeno, jer je On Namjesnik Isusov na zemlji, zakoniti nasljednik poglavice apostolskoga sv. Petra. I jer se u ovo posljednje sa stanovite strane sumnja ili se pače niječe, hoću da vam danas na Papin dan baš ob ovome progovorim i da vam dokažem, kako je i današnji sv. Otac Papa uistinu zakoniti nasljednik sv. Petra Apostola u upravi Crkve Isusove na zemlji.

* * *

Isus je Spasitelj svega svijeta, svih ljudi, koji su bili od početka svijeta i biti će do svršetka njegova. U tu svrhu ustanovio je svoju Crkvu, da se po njoj mogu spasavati i postati dionici spasenja. Ta crkva Njegova dosljedno mora opstajati do svršetka svijeta i kao savršeno od Boga ustanovljeno društvo mora imati i svoga glavara. Stoga na pitanje je li Isus postavio Petra glavarom crkve samo onog vremena, dok je Petar živio u korist dakle Petrovu i onodobnih kršćana ili u korist crkve svih vremena, svak koji razumno misli i sudi mora odgovoriti bez ikakve sumnje, da je to glavarstvo, jer je postavljeno u korist crkve svih vremena, poslije Petra imalo opstojati i poslije smrti njegove, inače moralo bi se reći, da se Isus nije pobrinuo i providio dovoljno za crkvu svoju, a to se nesmije ni pomisliti o sveznajućem i premudrom Bogu. Isus je dakle htjeo, da sve dostojanstvo, sva preimućstva, sva vlast, koju je predao Petru, prede u crkvi Njegovoj i po smrti Petrovoj, a na koga nego na njegove zakonite nasljednike. Ta tako i sa svakom baštinom biva. Ovako tumačenje potpuno odgovara Sv. Pismu i riječima Isusovim malo prije navedenim. Jer doista, reknemo li, da će zgrada crkve Isusove stajati do svršetka svijeta, ustvrdimo li, da će braća Petrova svojoj uzvišenoj zadaći zadovoljavati do sudnjeg dana, dopustimo li, da će ovčarnica Isusova brojiti uvijek pravih janjaca, t. j. pastira i pravovjernika, dok ne zasja u oblacim znamenje suca živih i mrtvih, ako velim sve ovo reknemo — a reći moramo poslije navedenih riječi Isusovih —: sad moramo priznati, da će zgrada duhovne crkve, neprekidno počivati na svom duhovnom temelju Petru, da će braća njegova imati uvijek koji će ih utvrđivati u vjeri, da će uz ovce i janjce neprestano biti Petar, koji im je za pastira t. j. naučitelja i vladara opredijeljen od Isusa Krista. Po riječima dakle Isukrstovim kako crkva Njegova tako i Petar žive uvijek i živjeti će dok bude živjeti i opstojati crkva t. j. do svršetka svijeta.

A tko je taj sveučitelj živući Petar? Simun Jonin — kako se je zvao prije promjene imena od Isusa u Petar — umro je istina prije hiljadu osamsto i više godina, on je svršio svoj vijek 67 godine po Isusu za caraNerona, ali ostaje i nadalje Petar — stijena, na kojoj počiva crkva Isukrstova, ostaje vrhovni pastir živućih ovaca, on žive u Linu, poslije Lina u Kletu, poslije Kleta u Klementu i tako naprijed preko devetnaest vjekova, te i danas žive i upravlja crkvom Božjom u osobi Pape Pia XI. Petar dakle žive u nasljednicima svojima u rimskim biskupima. Rimski biskupi su zakoniti nasljednici Petrovi: u Rimu je Petar najposlije postavio svoju stolicu, kao rimski biskup vascijelom crkvom upravljao i kao takav svršio u Rimu svoj tjelesni život. Po tomu su samo rimski biskupi jedini zakoniti baštinici njegove biskupske stolice i sve vlasti i preimućstva njegovih, t. j. prvenstva kao glave crkve vrhovne, vidljivog namjesnika Isukrstova, i tu vlast po riječima Isusovim niti: *»I vrata paklena* — t. j. najmoćnija sila vražja — *neće nadvladati«.*

Da su pako rimski biskupi zakoniti nasljednici i baštinici sv. Petra, to su priznavali pravi sljedbenici Isusova nauka kroz sva vremena. Ne dopušta mi vrijeme navoditi sva o tomu sjajna svjedočanstva kršćanske predaje; dosta je da ponovim riječi štono ih izusti Filip rimski poslanik na tre-

ćem općenitom saboru držanom u Efezu g. 431. proti krivovjerniku Nestoriju rekao: »Svih je vjekova jednodušna izjava, da sveti i preblaženi Petar sve do najnovije dobe u svojim nasljednicima i po njima žive i sudi.« Reče i svi oci sabora potvrdiše.

Da završim. Papa je dakle nama katolicima nasljednik sv. Petra, u njemu žive Petar — stijena. Štujmo stoga Papu i slušajmo kao namjesnika Isusova, jer štogod on nalaže u vjerskom pogledu i ćudoređu neprevarljiv je, nezabludiv, jer ga u tomu prati i upravlja Duh Sv. ne radi njegove osobe, nego radi crkve Isusove — to jest vjernika da se očuva istina evanđelja.

Ne mogu, da završim današnji ovaj moj govor, a da ne spomenem, kako su protivnici prave crkve Isukrstove svi krivovjerci uvijek na nišan uzimali najviše Papu u svojim napadajima, da tobož opravdaju svoje zablude. A zašto to? Jer je eto baš Papa po riječima Isusovim temelj crkve Njegove kao nasljednik Petrov i namjesnik utemeljitelja Isusa Krista, pak u misli zaslijepljeni, da će srušiv temelj srušiti i velebnu božansku zgradu. Ali zaslijepljeni svojim raspuštenim životom, ne mogu da prozriju, kako je to zgrada velebna božanska, koja svojom prostranošću, čvrstoćom nadilazi svako ljudsko djelo, koje je staro, srednje i najnovije vrijeme podiglo i u budućnosti podići bude, jer se crkva Isukrstova rasprostire po svim krajevima svijeta, svuda bo nalazimo pristalica ili članova ove crkve. Ona ne dopire samo do neba, nego zalazi i u samo nebo, jer broji svoje članove i svete u nebu. Crkva bo Isusova čvrsto stoji već skoro devetnaest vjekova, niti ju mogoše u temelju njezinu pokrenuti. Koliko puta su vrata paklena otvorila i nauškala bijesne neprijatelje, da sruše crkvu. Najprvi su bili Židovi, a za njima moćna poganska carstva, pa razni krivovjerci svih vrsta, pa i sami zli članovi crkve, koji su radili za njezinu propast, kao i današnji svih vrsta bezbožnici, koji bi htjeli veliko sunce Božje objave da uguše, e da iskru razuma njihova ne rasvijetli mrak njihovog opakog življenja. Ali im je sve uzalud. Crkva Isusova stoji i stajati će, jer *niti sile paklene neće ju nadvladati* po riječi njezina božanskog svemogućeg utemeljitelja. Pače ona će još veća biti — jer će svi Židovi pogani i krivovjerci jednom u nju pristupiti jer treba da bude po riječima Isusovim *jedno stado i jedan pastir.* »Sagradit ću crkvu na stijeni i vrata paklena neće je nadvladati.« Amen.

O. Daniel Dr. Ban, franjevac

Na dane Klečanja

za euharist. triduum, za I petak u mjesecu itd.

O vjeri

Sjeo je na prijestolje ljubavi svoje kao na prag doma otac izgubljenog sina i nad ljudima, među kojima mio mu je boravak tuguje: »Puče moj što učinih tebi ili u čem te ožalostih, odgovori meni!« Tri mane kaljaju te: Meni ne vjeruješ. Od mene se ne nadaš. Mene ne ljubiš. Zar si mudrujući otkrio da je moja istina lažna? Da su prazna moja obećanja? Da ja, Bog tvoj nijesam tvoje ljubavi vrijedan? Radi tebe i tvojega spasenja siđoh s nebesa i bijah zublja tvojemu umu, jakost tvojoj volji i uzor uzoriti tvojemu srcu. Razotkrih ti nebesa i naučih te da njihova i vasione Svedršca nazivlješ svojim ocem. Javio sam ti se siromašan u špilji i sav moj zemaljski život bio je daleko od traženja zemaljskih dobara. Pribi me nezahvalan na križ i kada na njemu visjeh umoren moja Božanska ljubav reče suncu: Svijetli! Oblaku: Ne udaraj gromom! Zemlji: Ne razleti se! Ti si još protiva meni ... »Puče moj! ...«

Slušaoci, među kojima čast mi je da govorim kako odjekuju u vašim ušima, kakvu jeku imaju u vašim srcima ove, na moja usta izrečene riječi, euharistijskog Isusa? Blago vama ako ste umom, srcem i djelima odvojeni od onoga svijeta kojemu Isus gornju tužaljku upravlja! Možete li Isusu vjerni reći sa sv. Petrom: »Ti si Krist Sin Boga živoga...« Ti riječi života imaš? S Davidom: »Nada je moja u Gospodinu« ili sa sv. Pavlom: »Tko da me rastavi od ljubavi Kristove?« Tada bih vam govorio samo kao svjedok vjere, nade i ljubavi vaše. Ali nu što rekoh? Oprostite sl! Sa lica vam

čitam da su vas vjera, nada i ljubav dovele u ovaj sveti hram pred Svetotajstvenog Isusa i raspoložile vas na pomno slušanje riječi Božje. Budi slava Bogu da je tako! Ali nema sumnje dr. br. da ste vi u bliskom dodiru sa onim svijetom koji ili gubi ili je već izgubio ove tri bogoslovne kreposti te strahujem kao pastir što čuje riku zvijerke blizu svojega stada i na ušima mi ječe riječi sv. Petra: »Braćo budite trijezni i bdijte, jer protivnik vaš, sotona kruži uokolo kao režeći lav tražeći da koga proždre.« Da predusretnem zlo govoriću vam u ovom euharistijskom triduumu o vjeri, nadi i ljubavi. Prve večeri, u ime Isusovu budi govor:

1 O vjeri;
2 Plodovi vjere i nevjere;
3 Molitva euharistijskom Isusu za vjeru.

I.

Istina koja se nameće našem znatiželjnom umu, a koja je i objavljena jest: »Ti si, Bože, u početku stvorio zemlju i nebesa djelo su ruku tvojih.« Ne samo to nego: »U početku stvori Bog čovjeka.« Čovjek je dakle učinak svoga uzroka, Božji je stvor. Ova istina ima i svoje posljedice: Čovječe ne zalijeći se u prašume da nađeš uzročnika svoga! Ne uranjaj u sebe da nađeš sebe i da kao kamen u moru izgubiš se. »Gore srca!« Priznaj Boga za stvoritelja svoga i ovisnost svoju od njega! Ciceronov zadnji vapaj: »Causa causarum miserere mei!« i te kako da je bio pun naravskog istinskog smisla Čovjek je ovisan od Boga kao što je svaki ovisan od svojega po Bogu oca. Ova ovisnost nije prazna riječ i ako su imena radi stvari, kako veli Petar Lombardo ova je riječ puna sadržine koje istini ne može se nitko oteti. Praktičnih ateista, reakcionaraca i bezumnika može da bude ali »istina Božja prebiva uvijek vijeka« i ona kao ulje nad vodom pliva nad njima. Ona postoji i bez čovjekova priznanja i čovjek ako u svome prosudivanju hoće da bude na visini svojega dostojanstva mora tu istinu priznati i svoju volju i sve moći svoje ličnosti tako udesiti da po njoj i za nju živi. Mnoge izreke sv. Pisma u tom su smislu a tvrde nego utvrda, grad utvrđuju je životi svetaca. Istinito jer naravno i svaka protivna tvrdnja neosnovana je i lažna. Vjera je duc čovjekove

naravi Bogu. Svi slobodnjaci, bezvjerci i razni bezumnici prave čovjekovoj naravi nasilje. Svako je nasilje bolno. Ogledaj se, čovječe što si i kakvi si bez vjere! Tvoje tijelo toliko paženo i maženo zemlja je. Medvjed i mnoge životinje od tebe su veće i jače, slavuj i kanarinac miloglasniji su od tebe. Tvoja mladost istina naliči šarenoj bašti ali nad kojom ne smiješi se sunce već je u bezutješnoj sjeni i u neprestanome cvilu. Tvoja je muževnost tolikim trnjem opletena da je od tog trnja ne oslobađa ni časna starost koja nogom nad grobom žudi mir i pokoj groba ali da je barem istinita utvara: U grobu svršava sve! Ne! Smrt je istom prva od četiriju najposljednjih stvari. »Određeno je ljudima jednom da umru, poslije toga sud.« itd. Kad si dakle, čovječe, svukao vjeru i odbacio je od sebe kao poderanu kabanicu gore po tebe nego da si svukao kožu sa tijela. Duša ti u svojim dubinama plače i nemaš čime da je u naknadu vjere utješiš. Plače za istinom Boga i sebe, cvili za dobrotom kojom joj ti i najbolji tvoj prijatelj nijeste dobri, kuka za ljepotom ali što može duši biti lijepo kad nema Boga svoga? Drugačije je sa pravednikom. »Nasitiću se kad se očituje slava tvoja.« To pravednika čeka u vječnosti ali i u vremenu on je s vjere u tu istinu utješen. Poplavljen najvećim nevoljama i napastima sv. Pavao veli: »Preobilujem radošću u svakoj svojoj nevolji.« Ništa sl. ne može ispuniti ta tri velika zijeva duše ako ne: vjera u Boga. Nek je bezvjerac svakodnevno na zabavama, neka bude istaknuti učenjak i izumitelj najvećih izuma i neka znanstvenim djelima kao Tolstoj i izumima kao Edison bogati čovječanstvo, neka bude bogat kao Krezo i neka kao vjeverica od grane do grane vjeveri svijetom i kao pčela peludom neka se zasićuje na sva čutila dobrima ovoga svijeta, — ronuo dubinama ili letio visinama bolno mu je bez vjere uspinjanje i silaženje stepenicama života. »Ispraznost nad ispraznostima i sve je ispraznost« rekao je mudro mudri Šalamun. Kao što ne ispuni duboki gorski jaz padajući u nj lišće tako i najdublji jaz, čovječju dušu ništa ne može ispuniti i smiriti nego istiniti, dobri i lijepi Bog. Augustinova: »Nemirno je srce naše dok ne otpočine u Tebi« i Preradovićeva: »Ljuskom srcu uvijek nešto treba«, podudaraju se. Nemam li dakle razloga sl. da vam doviknem:

Čuvajte vjeru svoju! Kao što u vedrini dana sja zemlji sunce tako će vama u vjeri sjati duši vašoj njezin Bog, Bog Otac stvoritelj svijeta, Bog Sin otkupitelj svijeta, Bog Duh Sveti njegov posvetitelj i ljepše nego u ogledalu svoje lice vidjećete sebe i znaćete ocijeniti djelove svoje ličnosti tijelo svoje i dušu svoju i sve što vas okružuje biće vam jasno. Čuvajte vjeru svoju! Ona vam je najljepši dar Božji. Sotona zasjeda i izagnanim sinovima Eve i te zasjede tako su obsjenjujuće i mnoge da treba uistinu i Pavlov vapaj: »Tko će me očuvati od tijela smrti ove?« i milost Božja da ne budemo njihove žrtve. Uši vam zaglušuje šum letećih svakojakih knjiga, poglede vam sablažnjuje nečednost izloga. Bili ste na zabavama i prestavama i ako vam nijesu bile po volji i po vašem kršćanskom prosuđivanju, sablazniše vas kao i još mnoge stvari i društvene pojave koje su u protimbi sa zakonom Božjim, moralnim zakonom u vama i vjerom vašom. Riječju: U svemiru svijetle i ugašene zvijezde, u svijetu vjera i nevjera. »Dok imate svijetlosti vjerujte svijetlosti da budete sinovi svjetlosti.« Budite kovači vlastite sreće! U ruci vam je čekić i zlato. Kujte da konačno skujete sreću svoju! U veselju i radovanju. »Služite Gospodu u veselju!« »U trudovima«, u dokonicama »sa hvalospjevom uz citru«.

II.

Zmija je u procijepu nesretna. Ako se ona, jer nema razuma ne može nesretnom zvati nesretan je bezvjerac. On se je protegnuo i zastao svojom dušom u procijepu, u kome, nakon što ga je izdalo ono u što se ufao, snatri o provalijama, o smrtonosnim otrovima, o oštrim noževima i puščanim zrnima. Na svakoj stvari omeđašen i ograničen prostorom i vremenom čita: »Zašto?« Prirodne pojave nejasne su mu. U poplavi fizičkih i moralnih zala kao onaj koji ne zna plivati a uranja u debelo more, guši se. On je pospanac koji sanja o jutru a zora je već oronula i sunce već otskočilo. Nije takvi pravednik. »Nasitiću se kad se očituje slava Tvoja«. To pravednika čeka u vječnosti ali i s vjere u tu istinu on je miran i spokojan i u vremenu. U istini Boga njemu je sve jasno. On je miran u duši kao za vedra dana rijeka u svome koritu. I noći njegove ne poznaju tame. Koliko u vjernika uštedenog umnog naprezanja. Rado i predano prijanja uza sve što je Bogu na slavu, duši na spas i čovječanstvu za boljitak i napredak. Zna da je njegov um ograničen te ga ne mjeri sa neograničenim umom Božjim. Zna da ne može naći u svijetu savršene dobrote ali Bog je savršena dobrota. Smiren je i u čežnji za ljepotom. Za sada slavi svaki lijepi stvor, od cvijeta do svega što je lijepo, on ali vidi na svijetu krasnu postepenost te je Bog stvoritelj sviju ljepota kao njihov tvorac mnogo od njih ljepši. Vidi li vjernik Boga? Ne vidi ga ali ga po stvarima nazrijeva. »Nebesa očituju slavu Božju . . .« »Milosrđa Gospodnjega puna je zemlja.« »Vidimo sada kao u ogledalu i kroz tajnu, poslije ćemo vidjeti licem u lice, kako jest« veli sv. Ivan. Bog i njegove istine sada su predmet naše vjere, kad smrt preobrazi našu ličnost i oslobodi dušu od sjetilnosti tijela biće maknuto ispred očiju našega uma to ogledalo zamjeniće vjeru i nadu ljubav i mi ćemo tada ljubiti, bezgranično ljubiti ono u što smo prije vjerovali i u što smo se nadali. Tako nas uči sv. Pavao, tako će br. i biti.

Vjera ne samo osvijetljuje razum i miri srce već čeliči i volju i čini da čovjek bude karakterniji i dosljedniji. Veliku sam br. stvar spomenuo i nužno bi bilo da je osvijetlim posebnim govorom, naime: Koliko je vjera bila djelotvorna na prosvjetnom, karitativnom, narodnom i opće kulturnom polju. Uistinu spomenuo sam vam zlatna brda, na koje je izvela ljude kršćanska vjera, ali prije nego vam i ono malo o njima progovorim ne puštam nevjernika s vida, jer ne ću da s vida pustim vas. On vam je mnoge rane zadao i još ih zadaje. Vi ste u mnogočem njegova žrtva. Često vodite među sobom razgovore kako je tko koga prevario, nasamario pa i vas iste. Čuli ste, čitali o krađama, o pljačkama i o svačemu ružnom. Možda ste i sami bili kadgod žrtva! Tome se čudite? Ne čudite se, br. Krist kaže: »Po plodovima njihovim poznaćete ih.« Učinci vode k uzrocima i ako je nevjera uzrok što može nego da nevjeru stvara? Čovjek koji u svome djelovanju nije vođen od vjere može da se nagrdi sa svih sedmoro smrtnih grijeha i može da bude počinitelj svakoga zla i krivice. Unutarnje uzde nema, jer se ne boji Boga. Moralni zakon leži mu u duši kao blago potopljene

lađe na dnu mora. Nema od njega osvijetljenja nikakvog poticaja. Jedino što ga kadgod drži na uzdi jest kazneni zakon ili obzir ljudski, ali gdje se on može i kroz tu mrežu provući: Bježi čovječe od takva čovjeka kao od gladna vuka!

Čudite se sl. kako su nekoji beznačajni, kako se kao vode u plimi i oseci i kao mjesec u svojim mijenama mijenjaju. Ne čudite se ni tome! Čovjek koji je načelno sve podredio svojoj ličnoj koristi taj će se mijenjati u mislima, dosljedno i u djelima kako se okreće oko njega sreća. Danas mu sreća nudi novac, on će za blistavi srebrnjak da bude i Efijalt i Juda. Drugi put nudi mu slučaj časnije i unosnije mjesto, on će pokušati da ga se domogne bilo kojim srestvima. Treći put eto ti treće i biva: Koliko je dana u godini toliko je mijena u duši bezvjerca.

Blago li bi bilo svijetu kad bi vjera sve ljude osvijetljivala i prožimala! Budući vjera praktična sila ona ne samo što osvijetljuje razum već i priginje volju na rad. »Ljubav nas Kristova sili.« Ljubav što je upaljuje vjera. Prignuta volja, na djelu je i čitav čovjek sa svim moćima svoje duše te eto čovjeka da ne izgubi ni jednog časka za sebe, za narod i čitavo čovječanstvo. Njegovi se časovi redaju kao na nebu sjajne zvijezde i jer su djela vjernika učinjena i Bogu na slavu Bog se njima kruni i ponosi kao okrunjeni kralj alemovima, svijetu su na diku i Crkva ukazuje na njih kao Kornelija na svoje sinove. O pravednici gdje ste? Bili ste i još ste u našoj sredini. Kao izabrana pšenica među kukoljem. Vidim vas dobročinitelji čovječanstva, čujem tihe stupaje vaše, koji su lijepi kao oni vašeg Uzora koji je zemljom prošao samo čineći dobro. Vi ste spasili toliku siročad, ublažili bol siromaštva, razdriješili lance sramotnog ropstva, podigli kule znanosti i svakog lijepog umijeća. Ali nu što rekoh? Tko da dostojno i po pravici ocijeni djela pravih vjernika? I da bih hotio ne bih mogao. »Stavio se grješnik protiva pravedniku da ga ocrni, ponizi i da ga trapi,« govori sv. Pismo. Istinitost ovih riječi potvrdila je povijest, potvrđuje je i sadašnjica. Sveci su tihi i ne vješaju sebe o veliko zvono. Ne prave reklamu svojim djelima »Neka ne zna tvoja ljevica što radi tvoja desnica«, krasna je Isusova riječ. Oni su kao

kišnati oblak što žednoj zemlji donese kišu pak umine. Pravednici dakle ne slave svoja djela a zli, jer su ta djela njima na osudu, još manje. Naprotiv: ocrnjuju ih (Bezvjerac i zao čovjek dva su sinonima). Rijetki su bezvjerci koji su dostojno ocijenili rad milosrdnih sestara a uzvisuju djela i geste onih koji, jer mogu i kapom i šakom ne poznaju ni samoprijegora ni žrtve. Crkva je majka znanosti i umjetnosti, ona je ukinula ropstvo i u ime Kristove ljubavi proglasila sve ljude braćom kojima je jednak cilj i koji imadu zajedničkog Oca na nebesima i osim što je Crkva djelo Božje, ipak je bezvjerci zovu kulom mračnjaštva i nevaljanom ustanovom. Bezvjerac slavi duše sebi srodne, prema onoj: »Simile simili gaudet« a njegov »simile« nije pravi vjernik. On i bezvjerac protivni su jedan drugome kao dan i noć kao bujno raskošno ljeto cičoj i goloj zimi. Zato je Isus kazao svojim učenicima i svima koji djeluju po vjeri: »Vi nijeste od ovoga svijeta«. Od svijeta čiju mudrost stavlja sv. Ivan u opreku sa pravom mudrošću koja osvijetljuje i vodi Kristove sljedbenike. Koji čovječanstvu veći dobročinitelj od Isusa? Ipak ga ljudi razapeše među zlikovcima. Sličnu sudbinu prorekao je Isus i svojim učenicima koja ih je i snašla kao što je snašla i snalazi kroz vjekove Njegove vjernike. Pred našim su očima uistinu dva svijeta koja se međusobno bore i biju. Biju se istina i laž, ljubav i mržnja, vjera i nevjera. Biju se svuda i na razne načine: u kućama i školama, u podzemljima i sjajnim dvoranama, na ulicama i trgovima, u kinima i kazalištima, riječju svuda gdje je čovjeku pristupačno. A zar i crkvu Božju oskvrnu noga nevjernika? Tko ono žurnim korakom ulazi u nj i grči pesti i nadimlje grudi da ugasi vječno svijetlo e da Isusu bude mračno među nama? Vjernici, što bježite iz svetog mjesta? Da nije to vizija što je mojem gledu pakao dariva? Ne, nije! Mnoga je crkva u plamenu. Mnoga se ruši. Veliki Petak sred bijela dana suče svoj mrak. Bježanje, kajanje ali i u tom mraku: grčenje pesti protiva Bogu i Kristu njegovu . . .

Budite oprezni sl.! Recite Kristu Bogu sa sv. Petrom, sa mnoštvom mučenika: »Ako ustreba i umrijeti ne ću te zatajati« i borba neprijatelja promašiće svoj paklenski cilj. I svi oni koji, kao Sodomite i Gomorani pođoše za putenim

pohotama. I svi oni što plešu oko zlatnoga teleta. I svi koji vas kao praktične vjernike nazivlju mračnjacima i natražnjacima, nedostojnim sinovima vijeka u kome živete kao oblaci raspršaše se. »Služiti Bogu jest kraljevati«. Vjera je uvijek savremena. Temelji se ne na prohtjevu već na naravi Boga i čovjeka i ne uči ništa, što nije u skladu s pravom znanošću. Površna znanost, umišljeno znanje mogu čovjeka da odaleče od vjerskih istina, prava znanost dovodi čovjeka k njima. Tko mudriji od Krista? Tko pametniji od crkovnih naučitelja? Tko sjajniji od tolikih zvijezda što sjahu ili sjaju na nebištu Crkve? Biti njima sličan to je ponos i dika, ne klipsati za onima koji će i u svoju sjenu kao Zola, u fatalni broj 13 i u druge ispraznosti vjerovati, samo neće u skup istina što nam ih nameće i naravska i vrhunaravska vjera. Ne sl. nije vjera nikakvi teret, nikakvo zarobljivanje čovjeka. Zar su ptici teret krila? »Jaram je moj sladak i breme je moje lako« govori Isus Krist, dok neznanje, sebičnost i tromost volje teški su kao kamen kojim stara maca tone k dnu mora. Ljepši su mučenici vjere od njihovih progonitelja, idealnije su kršćanske djevice od raznih miss ljepotica, hvalevrednije su kršćanski ispovjednici od tolikih tobože filantropa koji, jer mogu, i više nego takvi reklamirani su. Vjera ne oživljava samo jezik čovjeka već upravlja svim moćima njegove duše te čini da čovjek ne samo izgradi sebe po uzoru Kristovu već da se po istome Uzoru žrtvuje iza druge dok bezvjerje ostaje samo na jeziku. Ostalo: čovjek ostaje tajnom koja nas može svakom prevarom, nepravdom i svakim zlom iznenaditi. Spomenuh da bezvjerca kadgod potiče na rad a može kadgod i podmukli glas naravne vjere. »Koji nemaju zakona sami su sebi zakon«. Teško je ubiti čovjeka u čovjeku. Taj glas javlja se zalutalom čovjeku najčešće pri smrti. Smrt često otpuhne slojeve laži i zla što ih je za života naslagao čovjek na svoju dušu. Lupež je istom na križu viseći priznao i požalio svoju zloću. Schopenhauer, otac pesimizma istom je u smrtnim časovima vapio: Bože moj, Bože moj! Volter, u kome je kulminirala laž, pretvaranje i cinizam, kad je uočio smrt, u svijetlu njezinih fosfornih očiju, vapio je svećenika i uzvjerovao je u moć sv. ispovijedi i svećenikova molenja, ali takovo je osvještenje rijetko i rijetko kada a da nije očajno. Stoga sl. neka vas ne obmame

naši neprijatelji! Čuvajte svoju vjeru! Opetujem vam Kristove riječi: »Vjerujte u svjetlost da budete sinovi svijetla!« Vjera je to svijetlo vaše. »Oružajte se štitom vjere!« kako vam dovikuje sv. Pavao pa neka hajči za vama hajka. Ili živi ili mrtvi pobjedićete. Uvažite potrebu vjere ne samo za sebe nego i za sav svoj Hrvatski narod kojega vjeri praotaca mnogi danas toliko zasjedaju. Bezvjerstvo sije samo zlo i izazivlje vrhu pojedinaca i naroda srdžbu Božju. Budite: »fortes in fide« — čvrsti u vjeri — i sretni vi i Hrvatski narod!

III.

MOLITVA EUHARISTIJSKOM ISUSU ZA VJERU.

Euharistijski Isuse! Prije oporuke tvoje divne ljubavi, dok si još govorio i čudesno djelovao među nama mnogo si puta ozdravljenima po Tebi rekao: »Vjera tvoja spasila je tebe.« Nijednoga nevjernika nijesi ozdravio, jer svijetlo što s Tebe dopiraše nije osvijetlilo i ožarilo njihvu dušu. Ti bi opterećen križem bio i Judu bolesnoga u duši izliječio da si vidio da se u njegovim očima stakle suze pokajnice i da je Tebi milosnom upravio riječi pokajanja. Suze živa pokajanja u našim su očima i molitva je naša: »Umnoži u nama vjeru!« Ali molimo Te i za druge naše potrebe. Što je zdravoga u našem tijelu? Ono što sutra može da bude bolesno. Što je zdrava u našoj duši? Mi smo Petar u lađici oko koje bijesne valovi. Mi smo Petar u dvoru Pilatovu, na čije uši padaju riječi iskušenja. Učini stoga da uvijek kao vedri dan sjaji naša vjera! Budi jakost našoj volji i daj da ljubav naša bude uvijek žarka i uredna! Tvoji nas pogledi opliću i prožimlju i kao da čujemo Tvoj glas: »Petre, ljubiš li me?« Svi mi večeras ovdje sakupljeni odgovaramo Ti: »Gospode Ti znaš da Te ljubim«. Pitaj nas tako više puta, mi se nećemo smutiti ni ražalostiti već ćemo Ti uvijek radosno odgovoriti: »Gospode Ti znaš...« da Te svaki od nas ljubi. Ipak poučeni ispunjenjem Tvoje riječi: »Petre... trikrat ćeš me zatajati« molimo Te svemogući, sveznajući Kriste: »Umnoži u nama vjeru!« S vjerom Ti ćeš nam dodati sve ostalo. Nakon svega, Kriste Bože, budi nagrada i plaća naša na nebesima! Amen!

Dr. Don Josip Mijat — Mandalina

Dvanajst misijskih propovijedi

U zadnje doba uvodi se po našim biskupijama sve više običaj, da se uz prave misije drže i tako zvane »duhovne vježbe« za cijelu župu ili za pojedine staleže. Iznosimo stoga 12 propovijedi misijskoga sadržaja. Pisane su izvorno i prema misijskom propovjedniku Toussaintu: »Rette deine Seele!«

1. SPASI SVOJU DUŠU!

Proljeće je. Život se budi. Ptičice su propjevale. Tople zrake sunčane prodrle su na zemlju. Hiljade travčica i pupova čekaju, da ih sunce jače obasja, pa da i one krenu na novi život. A ljudi? Nezadovoljni ovom dugom zimom, koja se tri puta već vraćala izgledaju nestrpljivo ljepše dane, da i oni započnu novi život ove godine. A što bi ljudi? Što im je na srcu? Eno r a d n i k a. Što on čeka drugo nego li posao, onaj sretni, dragi i mučni posao, koji će mu pomoći, da ove godine načini kuću, dovrši zgradu ili kupi komadić zemlje. To mu je najvažnije. S e l j a k — posjednik — eno se dijeli sa braćom, a ove godine upravo čeka završetak te nemile parnice, to mu je najvažnije, a tada će započeti novim životom. Treći je m l a d i ć š k o l o v a n. Svršio je škole, načinio je molbu, a sada čeka namještenje, da stupi u život. Četvrti je u č e n j a k p o v j e s n i č a r. Dočuo je za neko iskopano kamenje sa starinskim natpisima i jedva čeka proljeće, da onamo pođe, da prouči te stare natpise i kaže svojem narodu, tko je u ovoj lijepoj zemlji prije nas stanovao, te kakav im je bio život. Jedan je mehaničar i z u m i t e l j. Baš sada zamišlja novi zrakoplov, koji bi se dizao nebu pod oblake. Onaj z v j e z d o z n a n a c — pronašao je novu zvijezdu i čeka proljetne vedre noći, da je bolje promotri na ogromnim svojim spravama — teleskopima.

Za čim ljudi žude? Što željkuju? Dosta, dosta! Počevši od zemlje pa sve do zvijezda kreću se brige i poslovi ljudski. Hiljade želja, planova i osnova zaokupljuju ljudske pameti.

A mi — oko čega se kreću naše brige? Mi smo se večeras — u vrijeme malo neobično — sastali u crkvi, da Isusu u presvetom oltarskom Sakramentu iznesemo svoje misli, brige i poslove, da ih On sve blagoslovi. A On — naš Isus — naš Bog — kao da nezadovoljno kima glavom. A zašto? Zar Gospodinu nisu po volji naše misli, naši poslovi i naše brige? Ne zato. Njemu nije po volji, što mi tražimo i nalazimo posla, briga i zanimanja od crne zemlje do sjajnih zvijezda, a z a b o r a v l j a m o n a s v o j u d u š u. Isus nama po prilici večeras onako progovara kao nekoć sestri Lazarovoj (Lk. 10 41): »Marta, Marta, brineš se i uznemiruješ za mnogo, a samo je jedno potrebno.« Isus dakle ne osuđuje naše brige i poslove, nego je nezadovoljan, što mi njih naopako postavljamo. Jeste li vidjeli kadgod, da su zidari gradili kuću naopako i da nisu pod kuću stavljali temelj na početku, nego da su temelj ostavili za konac? A mi — kao katolici — često radimo naopako. Brinemo se, pravimo osnove i planove svake vrsti, a najvažniju brigu, brigu za dušu — to ostavljamo za konac.

Seljače, radniče! Za mnogo se brineš, a samo je jedno potrebno. Žene, djevojke, mladići, muževi — za mnoge se stvari brinete, a samo je — jedno potrebno. Obrtnici, trgovci, gostioničari, gospodo — čujte, kako vam Isus kaže: »Samo je jedno potrebno!« Samo je jedno najpotrebnije, a to se rado zaboravlja. Pa što je to tako nužno i potrebno — koje je to jedno?

Ne mogu vam najednom odgovoriti na to pitanje. Bit će za ovih duhovnih vježbi češće o tom »jednom« govora, a za početak vam samo ukratko kažem: ono jedno najpotrebnije i najvažnije jest n a š a d u š a. Ili ako hoćete, da vam govorim još jasnije, tada vam kažem: najvažnije na ovom svijetu jest: *spasiti svoju dušu.* Život i tijelo i imetak smo primili, i to će prestati, ali duša ostaje. Zemlja, more i zrak je nastao i propast će, ali duša ne će. Nebesa sa suncem i mjesecem i zvjezdama će se uzdrmati i propasti, ali duša ne će.

Gospodine župniče!

Vi ste nam danas stavili pred oči Gospodinov križ. Mi smo to razumjeli. Propovijedat ćemo Krista Raspetoga i približavat ćemo Ga dušama. Draga braćo katolici! Otvorite svoje duše ovih misijskih dana i primajte u srca i u duše riječ Božju. Dragi Bog vama daje 52 tjedna u svakoj godini,

a vi poklonite Bogu ovaj nepuni tjedan. Dajte ovaj tjedan Bogu, dajte ga sebi, dajte ga svojoj duši!

I.

U prevelikoj dobroti stvorio je dragi Bog anđele. Kad oni nisu bili pripravni, da se pokoravaju Bogu, istjerao ih je Gospodin i bacio u pakao. Na njihova mjesta u nebu odlučio je Gospodin postaviti nova bića, razumna i pokorna. Tada je Božja ruka stvarala zemlju i nebo, travke i životinje, drveće i zrak. Zrak je mirisao od divnoga cvijeća. Zemlja se uresila zelenim poljima, livadama i šumama. Nebesa su zasjala divnim sunčanim zrakama. Ali sve to ne bi dosta. Gospodin Bog je odlučio udariti jači pečat ljubavi na ovoj zemlji. I čujte! Presveto Trojstvo, tri božanske osobe govorahu među sobom: »Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju!« (1. Gen. 26). Od gliba zemaljskoga načini Bog prvoga čovjeka i — udahne mu dušu u lice njegovo i »postade čovjek živ« (Gen. 2 7). Dakle tako! Tri božanske osobe savjetuju se prije stvaranja duše i zaključuju, da će ona biti stvorena na sliku Božju i tada — sam Bog daje to jest *udahne dušu* prvom stvorenom biću.

O dušo, sliko Božja, od Boga nam dana, kako je velika vrijednost tvoja! O dušo, kako se dragi Bog mnogo brine za te, a mi tako malo.

Duša je slika Božja, pa ju je Bog sam udahnuo, ali ona je i miljenica Božja, pa joj je dragi Bog dao divne darove, a napose milost Božju. Svila, dukati, srebro i prstenje — lijepi ste i krasni, ali je ljepša duša, koju je Bog ukrasio milošću svojom. I vi nebesa lijepa ste i krasna, kad sunašce zasja ili kad se zvjezdice poredaju po vama, ali je ljepša duša u milosti Božjoj. Duša u milosti Božjoj imade sunčani sjaj, ljepotu najdivnijega cvjetnjaka i krasotu, kakva se u anđelima nalazi.

Prvi čovjek primio je od Boga dušu i milost Božju. Dok je on čuvao tu svetu milost, bio je miljenik Božji i ures zemlje. Bogoslovi Katoličke Crkve drže, da je sam Bog dolazio u raj zemaljski, da razgovara s prvim ljudima, dok im je duša u milosti sjala.

II.

Iznenada je došlo zlo i propast.

Đavo, taj nepomirljivi protivnik Boga i ljudi, zavidio je ljudskoj sreći, koju su imali na zemlji i koju su imali primiti u nebu, pa je nagovarao ljude na grijeh. Nije mu bilo teško uvući se i u odurnu zmijurinu, samo da ih zavede. Zaveo ih je lažju i krivim obećanjem, da će biti bliže Bogu, da će biti bogovi, ako budu jeli sa zabranjenoga stabla. I oni su jeli i sagriješili. Po milosrđu Božjem ostali su na zemlji i nisu odmah bačeni u pakao, ali su izgubili raj zemaljski, a i pravo da dođu u nebo. Uz to su izgubili vrhunaravne darove i milost Božju, taj naljepši ures svoje duše. Seljače, što bi ti bio, da ti — ne dao Bog — izgori sve: kuća, marva i hrana. Ali bi ti bio siromah! Djevojko, što bi ti bila, da pokradu sav tvoj nakit, odijelo i ures? Bila bi velika sramota. Još veći siromasi bili su Adam i Eva, kad su po grijehu izgubili milost Božju. Postali su neprijatelji Božji, izgubili su sreću na ovom i na drugom svijetu, a zadržali su samo — golu dušu.

No ta duša je bila još uvijek slika Božja. Bog nije mogao svoju sliku na zemlji zaboraviti. Nakon 4000 godina poslao je Bog Sina svojega, da opet povrati izgubljenu milost ljudskoj duši, slici Božjoj. Sin Božji doista je došao na zemlju, boravio je ovdje 33 godine, trpio je kao najbjedniji čovjek, umro je kao zadnji zločinac — a zašto? Za dušu! Što? Jest za dušu, koju dragi Bog smatra važnijom nego li nebesa i zemlju sa svim neživim stvarima. Zar toliko Bog, zar toliko Isus cijeni dušu? Ako ne vjerujete, a vi poslušajte na vratima betlehemske štalice! Šta čujete iz nje — plač. Pogledajte na brdo Maslinsko! Što vidite — krvavi znoj. Promotrite Križ na Kalvariji. Pogledajte i zaplačite. Tamo se Isus dao osramotiti i razapeti, a sve za našu dušu! Čujte napokon, što Isus sudi o našoj duši: *»Što ti koristi, ako cijeli svijet zadobiješ, a izgubiš svoju dušu?«* (Mt. 16 26). Zato i kaže sveti Ivan: »Toliko je Bog ljubio svijet, da je Sina svojega jedinorođenoga dao . . .« (Iv. 3 16).

I sam đavo, koji je izgubio pravo na nebo, ali je zadržao veliko svoje znanje, i on znade i pozna cijenu ljudske duše. Sjećate li se, kako smo u prvoj korizmenoj nedjelji čitali, da

je Isus bio napastovan od đavla. I đavo je ponudio Isusu, da od kamenja načini kruh, zatim da skoči sa vrh hrama, a tada mu pokazuje sva kraljevstva svijeta i veli: »Sve ovo dat ću tebi, ako padneš, pa mi se pokloniš!« (4 12 Mt.) A što znači drugo: pasti i pokloniti se đavlu, nego li: sagriješiti. Za jednu dušu dakle, koja bi htjela sagriješiti, dao bi đavo sva kraljevstva ovoga svijeta.

ZAKLJUČAK.

Kao što uhvaćena i u kavez zatvorena ptičica čezne za zrakom i slobodom, tako i naša duša — ptičica Božja — teži za Gospodinom. Ptičica leti po svojoj krletki i udara krilima. Duša se uznemiruje i trza se od lanaca grijeha. I ona bi htjela poletjeti Onome, koji ju je za se stvorio. I gle — doći će čas smrti i sud Božji. Duša će se osloboditi tijela i pokucat će na vrata vječnosti, ali mnoga ne će moći unići u nebo, jer će biti svezana lancima teškoga grijeha. Kakav će to biti očaj!

Evo vam prilike, draga braćo, da ovu misao zadržite u kroz cijele ove duhovne vježbe. U njima će nam mnogo toga doći pred oči, što smo davno čuli, a nikada nismo o tom ozbiljno mislili. A među svim tim mislima ne smetnimo s uma misao o spasenju duše. Pred sve zaključke, koje ćemo stvoriti ovih dana, stavimo odmah danas prvi: ja ću nastojati, da spasim svoju dušu. Oslobodit ću je u svetoj ispovjedi od svih grješnih spona, nek i ona uživa slobodu djeteta Božjeg. Ta sloboda duše djelovat će korisno i na naš svakidanji život, da budemo vedriji i spremniji za život, rad i borbu.

Pripovijedaju, kako je njemački car Oton pošao u pustinju, da ondje zamoli za savjet nekoga pobožnog pustinjaka. Našao ga je. Razgovarao je s njim i bio je utješen. A na koncu reče car čovjeku Božjem: »Imaš li kakovih želja ili molba, da ti ih ispunim.« »Nemam« odgovori pustinjak. »Rado bih i ja tebi učinio uslugu, kad si me tako lijepo savjetovao « opet će car. Pustinjak je šutio. »Slobodno reci, ako što imaš na srcu« potakne ga car. »Da« reče pustinjak »ipak imam jednu molbu, kad već hoćeš, da mi se zahvališ: Care — spasi svoju dušu!« Pustinjak je rekao svoju molbu i povratio se u svoju kolibicu. A car je zamišljen krenuo kući. Oko ušiju zujale su mu riječi čovjeka Božjeg: »Spasi dušu svoju!« Ova riječ, ova misao, ova želja, da i vi zajedno s nama spasite svoje duše, dovela nas je, draga braćo u vašu sredinu. Ništa nam nije više stalo, nego to, da spasite svoje duše. To je najvažnije. Radi toga smo došli, a vi nas ovih dana poslušajte, da čujete: kako ćemo spasiti svoje duše — Amen.

2. Duša u milosti i grijehu

Prebogati kralj načinio je sjajnu svadbu (Mt. 22 2-14), kad je ženio svoga sina. Pozvao je sve odličnike svojega kraljevstva. A mnogi između njih nisu htjeli doći. Tada kralj pozva male ljude: seljake, građane i radnike. No još je bilo mjesta. Tada kralj pozva siromahe, ubogare, slijepe, hrome i kljaste. Ali odakle sirotinji odijelo, da bi se usudili sjesti za kraljev sto? No kralj se pobrinuo i za odijelo, za kupke i za kraljevske urese. Svi su se gosti okupali, divno spremili, a tada su posjedali za kraljev sto.

U podne evo i kralja. Išao je od stola do stola, iz sobe u sobu. Svagdje su ga dočekali klicanjem i pjesmom, od svakuda su ga pozdravljali i domahivali. Ali što je to? Kraljevo se čelo smrklo. Naišao je u jednoj sobi na gosta odrpana i prljava. Ukaljao je stolicu, na kojoj je sjedio i sto, na koji se naslonio. Svi su se od njega izmicali. »Zašto si došao na svadbu bez kraljevskoga odijela?« pitao je kralj. A on je oborio glavu i šutio. Dobri i pravedni kralj dao ga je baciti u najkrajnju tamnicu.

Ovu lijepu priču Isusovu zabilježila su dva evandelista: Matej i Marko. Ona je veoma utješna za naše duše, jer nam Krist Gospodin u njoj očito kaže, da nas sve Bog dragi toliko voli, da nas sve pozivlje na slavu u kraljevstvu nebeskom. No u isto vrijeme nam ta priča unosi zabrinutost u dušu, jer — gle — na svadbi se našao i takav uzvanik, koji nije bio dostojan dobrote kraljeve, pa ga je Božja pravda bacila u paklene muke. Dakle: Bog nas toliko voli, da nas sve na svadbu i slavu poziv lje, ali duša naša može postati Bogu

toliko odurna, da je Bog ne će zadržati u nebu, nego će je baciti u pakao.

A razlog? Radi čega postaje jedna duša blažena, a druga osuđena? Zašto Bog neke duše odurava i odbacuje? Razlog je: g r i j e h . Čista duša milošću Božjom urešena jest najdivniji pojav među stvorenjima na zemlji i Bogu najmiliji. A duša grijehom ukaljana jest najveća strahota, Bogu se gadi, našu zemaljsku i nebesku sreću upropašćuje. I kao što smo sinoć čuli, da je *»ono jedno potrebno«* na svijetu: spasiti svoju dušu, tako vam danas dovikujem: *jedno i najveće zlo* na svijetu jest s m r t n i g r i j e h .

Čujte vi, djeco i mladići! Čujte vi, žene i muževi! Grijeh je jedino zlo. Čujte vi siromasi i bogataši! Čujte ratari, obrtnici i gospodo! Grijeh je najveće zlo. Baš zato ćemo u ovoj propovijedi promatrati; kako:

1 Duša živi po milosti Božjoj, a

2 Milost u duši umire po grijehu.

Propeti Spasitelju, Isuse Kriste! Pomozi nam po milosti svetoga Križa svojega, da upoznamo grijeh u svoj njegovoj zloći i da ga zamrzimo za cijeli život!

I.

DUŠA U MILOSTI.

Š t o j e m i l o s t ?

Milost je nezasluženi dar Božji, darovan našoj duši za spasenje. Kao što se u običnom životu nenadani i nezasluženi dar zove: milošta ili milost, koju nam daruju rođaci, susjedi i prijatelji iz ljubavi i naklonosti naprama nama, tako nam i dragi Bog podjeljuje stanovite milošte, milosti ili darove, koji nam pomažu i koriste za spasenje. Gospodin Bog je sam stvorio naše duše, a prvome čovjeku povrh toga sam je udahnuo dušu. Tu dušu uresio je Bog velikim darovima.

Od čega se sastoje darovi Božji ili milost u našoj duši?

O tome ćemo dobiti najbolji pojam, ako usporedimo milosne darove recimo sa svjetlom. Jeste li gledali kadgod praznu flašu, u koju smo stavili svijeću? Ili ste promatrali ruku, kojom smo uhvatili zapaljenu jaku bateriju električnu? Jelte, kako je tamna flaša dobila krasnu boju, a ruka naša kako je postala sjajna i prozirna. Jeste li vidjeli vojnički reflektor, koji baca mlazove svjetla u zračne visine ili ste vidjeli barem automobil, koji nenadano obasja put pred sobom? Kako najednom sve prosja divnom bojom, kako cijeli kraj dobije najednom zanimivu ljepotu i čar! Tako po prilici možemo shvatiti milost Božju kao neko svjetlo, koje Bog dragi pušta u našu dušu. To svjetlo nije vidljivo za naše zemaljske oči, ali ono je toliko jako i tako lijepo, da obasja našu dušu najljepšim sjajem. I kad bi mi tu ljepotu duše mogli primjetiti očima zemaljskim, tada bismo vidjeli, da svaka ljepota ovoga svijeta zaostaje za ljepotom duše, koja je obasjana milošću Božjom. Za tom ljepotom zaostaje bjelina snijega, zelenilo šuma, šarenilo trava i cvijeća, pa i sama divna nebesa sa zvjezdama, mjesecom i suncem zaostaju za ljepotom duše — milošću Božjom urešene.

Takvu presjajnu milost dobiva svaka nevina dušica, koja je netom došla na svijet, a kum ju je odnio u crkvu, da joj glava bude polivena svetom vodom u sakramentu krštenja. I ako tijelo novorođenčeta umre nakon krštenja, duša njegova poletjet će smjesta u visine nebeske, jer je urešena milošću p o s v e ć u j u ć o m . Ona će se u nebu pridružiti krugu anđela nebeskih, jer ona tome društvu pripada po krštenju odnosno po posvećujućoj milosti, koju je na krštenju primila. Nauka je svete majke crkve, da Bog dragi daje svoju milost kome On hoće. Bog daje ne samo posvećujuću milost u krštenju, nego On daje i m i l o s t d j e l u j u ć u i to ne samo krštenom čovjeku nego i poganinu, ne samo pravedniku nego i grješniku. Sjećam vas samo na Savla Taržanina, koji je s drugovima putovao iz Jeruzolima u Damask, da progoni kršćane (Dj. Ap. IX). I gle najednom obasja njega i njegove drugove neobično svjetlo, a Savao pade na zemlju i začu glas: »Savle, Savle, zašto me progoniš?« »Tko si Ti, Gospodine?« pitao je Savao. I doznavši, da mu se javio sam Isus, reče: »Gospodine, što hoćeš, da činim?« Šta se to dogodilo? Savao ide progoniti Krista u Njegovim vjernicima, a jedva ga je svjetlo obasjalo, on Krista prepoznaje i priznaje i stavlja mu se u službu: Što hoćeš, da činim? Tko je to učinio, da je od Savla postao Pavao, od progonitelja kršćana apostol Isusov? Koliko je trebalo vremena za to posvemašnje obraćenje? Baš onoliko, koliko auto treba, da

osvjetli cestu. Pritisne puce, elektrika zasja i cio put je svjetao. Tako je u jedan čas sveta milost djelujuća obasjala Savlov razum, pa je on prepoznao Krista, obasjala je i njegovu volju, te je on bio pripravan učiniti za Isusa — što On hoće.

Pitam vas, draga braćo, što je drugo nego milost djelujuća potakla Blaženu Djevicu Mariju, da je ona u jednom času upoznala volju Božju, te je pristala na Majčinstvo Božjega Sina! A tko je nego milost djelujuća ponukala *razbojnika na Križu*, da se on — zločinac — na križu obratio Kristu? I tko je — pitam vas dalje — djelovao drugi na *svetog Petra*, da se rasplakao i pokajao, pošto je sramotno i pod zakletvom Isusa zatajao, što ga je na pokajanje potaklo, ako ne milost Božja? Sveti Augustin to lijepo tumači, kad piše: »Petar je Isusa zatajio i nije plakao, jer ga Gospodin nije pogledao. I drugi puta Ga je zatajio, ali nije plakao, jer ga Gospodin nije gledao. Treći puta je zatajio Isusa, ali — Gospodin ga je pogledao i Petar se gorko rasplakao . . .«

Eto vidite, draga braćo, Bog dragi daje svoju milost ljudskim dušama, da ih potakne na rad i brigu oko spasenja. Nauka je svete vjere i ovo: Bog dragi daje svakome čovjeku dovoljno milosti za spasenje. To je još veselija vijest za čovječanstvo, kad znamo, da će svako primiti onoliko milosti, koliko mu je dovoljno za spasenje duše. Tu milost zaslužio je nama sam Isus, Bl. Djevica Marija, sveci, pravednici i pokornici, a mi se njihovim preobilnim zaslugama koristimo. I još jedno! Katekizam nas uči, da mi bez milosti ne bismo mogli ni vjerovati ni spasiti se. Bez milosti bi bila naša duša pusta i prazna i bez vrhunaravnoga života bila bi onako pusta kao nepregledna pustinja Sahara, u kojoj nema vode ni zemlje, nego samo pijesak i žarko sunce, te je rijetko naći drvo ili travku u onoj beskrajnoj pustinji. Naša duša imade dakle zapravo svrhu i budućnost samo onda, dok u njoj vlada i kraljuje milost Božja, jer po milosti postaje duša prijateljica Božja, sreća naša i hram Duha Svetoga. Za takvu dušu kaže sveto Pismo: »Kako je ugodno stanovati među sinovima ljudskim!« (Prov. 8 31).

Sada možemo razumjeti: odakle apostolima — ribarima znanje, odakle mučenicima snaga, odakle svetim djevicama

i udovicama ustrajnost, — donijela im je to milost Božja, taj divni i nezasluženi dar, koju Bog daje našoj duši, da nam osigura spasenje. S pravom smo stoga rekli na početku, da duša zapravo živi po milosti, milost daje duši ljepotu i snagu, a mi smo dužni, draga braćo, da milost od Boga primljenu sačuvamo i da molimo Gospodina, da nam svetu milost svoju ne uskrati do naše smrti.

II.

DUŠA U GRIJEHU.

Čovjek se sav zanese, kad govori o duši i njenoj ljepoti, dok je duša u milosti Božjoj. Ali kako je neugodno i teško, kad treba govoriti i svrnuti misli svoje s puta nebeskoga i obratiti pogled svoj onome zlu, za koje smo već u početku ovoga razmatranja rekli, da jedino i najveće zlo na svijetu, a to je grijeh.

Što je grijeh?

Grijeh je odvraćanje od Boga i priklanjanje stvorenjima. Grijeh je svaka uvreda, koju nanosimo Bogu. Sagriješiti znači: hotimice prekršiti zakon Božji. Već iz ovih prvih riječi o grijehu vidimo, kako je grijeh veliko zlo. Ali zamislimo se malo dublje u grijeh i u život grješnika!

Tko griješi? Čovjek. A tko je taj čovjek? Stvor Božji, zemaljski crv, koji je po volji Božjoj postao od praha i u prah će se obratiti. Što je čovjek? Čovjek se još nije ni popeo na vrhunce bregova niti se spustio na dno mora. Čovjek nije sposoban život svoj produžiti, zrakom po volji putovati. Iz zraka se jedva primjećuju ljudi, koji izgledaju kao mravi, koji po zemlji gmižu. Kad bismo se mogli voziti zrakoplovom kamogod bi htjeli, trebali bismo 100 godina, da dođemo do najbliže zvijezde, a za hiljadu godina ne bismo došli do najdalje. O, kako je velik i veličanstven ovaj svijet, a kako je sićušan i neznatan čovjek . . .

Koga grijeh vrijeđa? Boga, Stvoritelja, dobroga Oca i pravednoga Suca. Čovjek opsuje majku čovjeku, nastaje zamjerka. Opsovao je bilježniku, predstojniku, nadošla je kazna. Opsovao je kralju, smjesta ga zatvore. Ali čovjek opsuje majku — Bogu. To je strašno, jer uvreda se

mjeri po tome, tko je uvrijeđen. A svaki grijeh vrijeđa samoga Boga svemogućega. Jedva je moguće shvatiti, kolika je uvreda Boga uvrijediti. Kako je srcu očevom, kad mu sin prvi puta kaže »Ne ću!« To znači po prilici ovo: »Ti, oče, si ostario i ništa ne znaš. Ja ću raditi ono, što želim, a Tvoje zapovjedi mene se ne tiču!« Kako je istom srcu Oca nebeskoga, kad on veli: idi u crkvu, a grješnik kaže: ne ću. Ne psuj — hoću. Poštuj starije — ne ću. Ne ubij — hoću. Ta i nama se zamrači pred očima gledajući ili slušajući kakav veliki grijeh, pa kažemo: »Ta gdje je Bog, da ga na mjestu ubije!« A kako je Njemu — Gospodinu Bogu!

Grješnik ne samo da Boga ne priznaje, nego Ga on vrijeđa, č a s t i p r a v o B o ž j e u z i m l j e, milost Božju iz duše istjeruje, da je to moguće, on bi Boga uništio. *Strašan primjer:* gospodar je dao prosjaku milostinju, a prosjak je otišao u dućan i kupio nož, da ubode onoga, koji mu je podijelio milodar. Nije li grješnik sličan tome nesretniku? Bog je dao čovjeku jezik, ruke, oči, misli i t. d., a grješnik te darove Božje upotrebljava protiv Stvoritelja vrijeđajući Ga mislima, riječima i djelima. Slušaj samo onoga nesretnika, slušaj, kako škripi zubima i ludo govori: »Uh, da je Bog tu...« Taj Boga ne priznaje. Kad je *Mojsije* tražio od Faraona u ime Boga Izraelskoga, da pusti Izraelce iz ropstva misirskog, tada Faraon kaza strašnu i bogohulnu riječ: »Tko je Gospodin, da Ga poslušam. Ja Ga ne poznam!« (Ex. 5 2). Boga ne poznaje, Njegove zapovijedi ne priznaje. To je strašno. Sveto Pismo kaže (Dj.): »U Bogu živimo, mičemo se i jesmo«, a Gospodin Isus veli: »Ni vlas sa glave ne može vam pasti bez znanja Oca nebeskoga« (Lk. 12). Ali grješnik Ga ne poznaje i ne priznaje. Nebo i zemlja ispisana je rukom Božjom, ali grješnik to ne vidi. Psalam 68. kaže: Obscurati sunt oculi eorum... oslijepile su oči njihove, oči griješnika... Ma čovječe, zar se ne bojiš Boga, zar se ne stidiš ljudi... imetak upropašćuješ, obitelj ti propada, svijet te prezire, djeca će te se i u grobu stidjeti... ništa on ne vidi i ne čuje. Pred njim je samo grijeh njegov: pijanstvo, bludnost, raskoš, to je njegovo zlatno tele, kojemu se on klanja, a drugo — ne vidi. Zaslijepljene su oči njihove...

Đavo je zaslijepio dušu po grijehu i tada je vodi zemaljskoj i vječnoj propasti. Grijeh dušu o r o b i i o s i r o m a š i. Rekli smo već, da je najveće blago duše milost Božja, nju grijeh istjera. Najveća utjeha čovjeka pravednog jest veza s Bogom i s nebom, nju grijeh prekida. Po jednom smrtnom grijehu svojevoljno učinjenom dolazi u dušu takav razor, grdoba i pustoš, da bi nad njenom propasti mogli pjevati tužaljke kao što ih je pjevao plačući Jeremija prorok nad razvalinama Jeruzolima. »Kako si lijepa prijateljice moja, kako si lijepa!« kliče Pjesma nad Pjesmama duši pravednoj, a grješnoj duši dovikuje Bog po Psalmisti: »Prokleti bili, koji se udaljiše od zapovjedi Tvojih!« (Ps. 118 21).

Stanje grješnog čovjeka snizuje čovjeka ispod čovječjeg dostojanstva i često puta takav jadnik postaje sličan — ž i v o t i n j i. Sveti Ivan Zlatousti piše: »Kad mislim na stanje jadnoga i nepopravljivog grješnika, tada mi se čini kao da se on nalazi u jadnijem stanju od životinja.« Kao dokaz svojim riječima navodi on Psalam 148., u kojemu sveti Pisac pozivlje sva stvorenja, da hvale Gospodina: andele, sunce, mjesec i zvijezde, kišu i snijeg, zmije i ptice, mladiće i djevojke, ali grješnika ne. Njegov život manje hvali Boga nego li život nerazumnih životinja. Kao što nam sveto Pismo St. Zavjeta opisuje grješnog kralja Nabukodonozora, koji je kao životinja čupkao travu i jeo, tako nam i u novije vrijeme časopisi pišu za bezvjerca Rusoa, da je rikao kao vol, za Lenjina, da je udaren paralyzom zavijao kao zvijer, te da je četveronoške hodao. Tako prolaze neprijatelji Božji...

Napokon, da slika bude potpuna, sjetimo se, draga braćo, da je plaća smrtnoga grijeha v j e č n a k a z n a u p a k l u. Zima i glad, bolest i žalost može nas na ovome svijetu pratiti tek 50 ili 100 godina, ali jedan jedini smrtni grijeh zaslužuje pakao. A Božja dobrota? U nju neka se ne uzda grješnik, nego radije neka misli na Božju pravednost. A kad na pravdu bude mislio, neka se sjeti, da su anđeli za jedan grijeh pali u pakao da su prvi ljudi za jedan grijeh istjerani iz raja. A svemu tome daje Isus krasan svršetak govoreći: »Što koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a dušu svoju upropasti...« (Mat. 16 26)

KONAC.

Proljeće se budi, zmije izlaze iz svojih rupa. A pred veče uvukla se jedna otrovnica u tvoju kuću. Uplašen potrčiš za kolcem. Dok si se vratio, ona je otplazala u sobu i sakrila se. Ali kamo? Tražili ste svu veče i stvari ste pretresli. Nema je nigdje, ali se bojite leći u krevet — možda je ipak u sobi.

Oče, majko, zmija je u Vašoj kući. Zmija grijeha. Ne znam tko ju je unio, vi ili vaša djeca. Samo jest među vama, a vi, roditelji, bezbrižno spavate, šutite, ne ćete da za to znate — kao da vas sve to ništa ne tiče, kao da o tome ne ovisi vječni spas duša vaše djece. Uznemirili ste se, teško vam je to, što se zmja u vašu kuću uvukla? Blaženi nemir! I nemojte biti mirni, dok se ta zmija grijeha ne iseli iz vas, vaših sinova, kćeri i ukućana. Kad dođete kući, pripovijedajte im taj jezoviti primjer o zmiji, koja se potajno uvukla u kuću. Ali recite im i to, da treba zmiju istjerati ili još bolje ubiti. Sad je krasna prilika za svetu ispovijed. Kakvagod bila velika i otrovna zmija, sveta ispovijed će je uništiti i vašoj duši povratiti milost Božju. A kad se sveta milost opet povrati u našu dušu, čuvat ćemo se od ponovnoga pada, svaki dan ćemo moliti i odlučivati: Bože, volim prije umrijeti, nego li Tebe ikojim grijehom, a osobito smrtnim uvrijediti, Amen.

Bibliografija

JUBILARNO GODIŠTE JERONIMSKIH IZDANJA. Hrvatsko Književ. Društvo sv. Jerohima izdalo je prvi svoj kalendar i prvu svoju knjigu godine 1869., prema tome su izdanja za g. 1939. *sedamdeseto godište.* To godište je stoga naročito birano i ono počinje posebnu skupinu, koja će u roku od narednih pet godina činiti jednu programatsku cjelinu i tako reći: neku pučku enciklopediju. Nove jeronimske knjige se doštampavaju i počinju se raspačavati od blagdana sv. Jeronima (30. IX.), a jer je zbog znatnog poskupljenja papira tiskana odmjerena naklada, mole se gg. povjerenici i članovi, da požure s narudžbama. Jeronimske knjige za g. 1939. jesu ove: 1. Kalendar *Danica* za g. 1939. (Cijena 8 dinara); 2. *»Zvijezde Srca Isusova«*, pjesničke priče o ugodnicima Božjim od Milana Pavelića; 3. *»Jedni grade drugi razgrađuju«* knjiga o današnjim velikim državnicima. (Ove tri knjige zajedno stoje 15 dinara); 4. *»Ispod Garičke planine«* pripovjesti iz Moslavine od seljačkoga književnika Mije Stuparića; 5. *»Kako se hrani bilje«* agrikulturna (ratarska) kemija od dr. M. Mohačeka. (Tih 5 knjiga zajedno stoji 25 dinara); 6. *»Majka priča«*, pripovjesti iz Bosne od V. Grmovića; 7. *»Naša zemlja«* knjiga o postanku zemlje od prof. B. Babića. 8. *»Žrtva Novog Zavjeta«*, prvi dio liturgike od Dr. Kukalja i 9. *»Gospodarski život na selu«* od dr. M. Ivšića. (Svih 9 knjiga zajedno stoji 50 dinara). Knjižarske cijene jesu po knjizi 10 dinara.

ZA POČETAK ŠKOLSKE GODINE. Hrvatsko Književ. Društvo sv. Jeronima izdalo je za puk Deharbov *»Mali rimokatolički katekizam«* po 1 dinar. Duhovne su oblasti to izdanje najtoplije preporučile; a sada je *Ministarstvo Prosvjete odobrilo* taj jeronimski »Mali rimokat. katekizam« kao š k o l s k i u d ž b e n i k. Dalje se preporuča *»Mala Biblija«* sa slikama po 3 dinara od Dr. Lacha; *»Žrtva sv. Mise«* priručnik za zajedničko moljenje i pjevanje (s notama) od Dr. Kukalja po 1 dinar; te crkvena tekstovna pjesmarica i molitvenik (II izd.) *»Anđeosko cvijeće«* priredio Fr. Perše. Cijena 15 dinara.

SVETO PISMO NOVOGA ZAVJETA (I Evanđelja i Djela Apostolska). Pučko ilustrovano izdanje. Prijevod i tumač sveuč. prof. dra F. Zagode. Cijena uvezanom 20 dinara (brošir. 12 dinara).

N. CONVERT: *Euharistijska razmatranja.* Prema sv. Ivanu Vianneyu. — Sarajevo. Cijena 20 din; u platno vezano 30 din. Naručuje se kod Vrela Života — Sarajevo I (pošt. pret. 56).

Ovo je šesta knjiga »Knjižnice za Duhovni Život«. Ova »Euharistijska razmatranja« rađena su prema spisima poznatog svetog župnika arskoga, a sastavljena su većinom od doslovnih citata, ili, kad to nije bilo moguće, posve u duhu njegovih misli i propovijedi. Iz svih njih bukti isti plamen ljubavi, koji je nadahnjivao sv. Ivana M. Vianneya i koji mu je dao nadčo-

vječnu snagu u radu za spas duša. Dao Bog da ovaj prijevod potakne što veći broj srdaca te tu istu snagu i neslomivost u radu izmole od euharistijskog Spasitelja.

KALENDAR SV. ANTE 1939, Sarajevo str. 175, god. XIV; uredio dr. fr. Eduard Žilić. Nova tiskara — Vrček i dr. Cijena 10 din.

Novina u ovogodišnjem kalendaru jesu vinjete nad mjesečnim kalendarem od akad. slikara G. Jurkića. Franjevački samostani Bosne — Srebrene sa svojim povijesnim karakteristikama zamijenjeni su značajnim epizodama iz životopisa Svečeva. Interesantni su kao novina, nu našoj široj čitalačkoj publici sigurno će biti privlačnije stare istorijske vinjete.

Sadržaj kalendara je raznolik. Urednik je uspio da održi na okupu dosadašnje saradnike, a i da prikupi neke nove. Beletristika prevladava nad poučnim dijelom. Liriku pretstavljaju jači katolički pjesnici današnjice. Poučni članci obrađuju građu s raznih područja — crkvenog, povjesnog, socijalnog, literarno-historijskog, arheološkog, etnografskog i medicinskog. Urednik se trudi da taj dio kalendara bude općom pučkom čitankom koja će donositi narodu duševnu hranu sa svih područja života u skladu s naukom Crkve. Uistinu Kalendar vrijedan svake preporuke.

Speculum conscientiae in usum sacerdotum, praesertim eorum, quibus cura animarum est. Autore Aloysio Schlär. Editio secunda Požegae in Slavonia 1938. Naklada Dobre Štampe zadruge u Slav. Požegi. Cijena din. 5. — bez poštarine.

To je naslov knjižici, izašloj netom na 36 stranica finog tankog papira, koja se lako može staviti u svećenički brevijar ili molitvenik a kojom je zadruga Dobre Štampe obnovila nakon više desetljeća jedno izvrsno svećeničko djelce. Narudžbe prima spomenuta zadruga a valja se poslužiti čekom poštanske štedionice broj 39583 kod narudžbe.

Najnovija izdanja Papinske Knjižare Marietti

CASA EDITRICE MARIETTI — Via Legnano, 23 — Torino (ITALIA).

BENEDETTI (Ivo, in S. Theol. Doctor). *Ordo Iudicialis processus canonici super nullitate Matrimonii instruendi*, iuxta Instructionem a S. C. de Sacramentis editam. *Novissma editio* 1938. In—8 max., pag. 220. Lb. It. 12.—

Mi smo jednom već istakli u našoj »Rječi Božjoj« veoma dokumentarno i praktično izdanje sudbenog postupka za bračne parnice, koji je obradio uvaženi advokat Sv. Rimske Rote dr. Ivo Benedetti. Ove godine izašlo je novo izdanje ovog veoma korisnog djela obradeno posebno na temelju instrukcija Sv. Kngregacije Sakramenata, u kojoj se instrukciji auktoritativno izlažu načela i pravila kojih se treba držati pri riješavanju parnica za poništenje braka. Ne smo da su u ovoj vrsnoj knjizi doneseni svi članci one instrukcije, nego su i razjašnjeni, a što je od osobite praktične vrijednosti dodati su formulari za sve pojedine sudske čine. Tako se ovdje nalaze zgodni

formulari za sastav tužbe, za sjednice sudaca, upiti za tužitelja i tuženog, upiti za svjedoke, formulari zakletve itd., te na koncu i formular za sastav presude. Sve će ovo veoma dobro i korisno poslužiti svakom crkvenom sudu, te ni jedan crkveni sud ne bi smio biti bez ovako temeljitog i praktičnog djela

PETRELLI NAZARENUS: *Annus Mystico-Augustinianus*. Edit. 2. pag. 437. Dva sveska. Cijena l. 8, uvez. l. 12.

I ob ovom smo djelu već jednom govorili, kad je izašlo prvo izdanje. Ovo je uprav zlatno djelo mistične teologije, puno dubokih misli i svetih čustava, kakvo se samo od jednog velikog Augustina može dobiti. Iznizano je na pojedine dane godine, za svaki dan po jedno, kratko razmatranje uzeto doslovce iz raznih dubokih djela sv. Augustina. Pred svakim razmatranjem je kratka molitva, a na kraju korisna pouka. Sve također uzeto iz djela sv. Naučitelja. Kratka su ova razmatranja, tako da ih čovjek može pročitati u sama dva tri minuta, ali su zato puna tako dubokih misli da daju gradiva pobožnom razmatranju za čitav dan.

COSTERUS (F., S. J.) *Meditationes de universa Historia Dominicae Passionis*. In—16°, Editio tertia emandata 1938, pag. VII—292. Lib. It. 4.—

Dok su gore prikazana razmatranja sv. Augustina određena za sve dane u godini ova Costerijeva napose su zgodna za korizmeno doba i za petke u godini. Prikazana je ovdje čitava povijest muke Spasiteljeve od izlaska iz cenakula do polaganja u grob. Svako razmatranje dijeli se na tri točke, a podloga svakoj točki razmatranja jest jedan evanđeoski tekst. Na temelju toga evanđeoskog teksta upušta se pobožna duša u promatranje gorke muke Isusove u izlijevanju pobožnih čustava pred nogama trpećeg Spasitelja. Razmatrajući po ovoj knjizi muku i smrt dragoga Spasitelja, nije moguće da se duša neće naći pobuđena da sve više uzljubi Onoga, koji je za nas toliko trpio.

ORDO DIVINI OFICII RECITANDI sacrique peragendi juxta Kalendarium Eclesiae Universalis *pro anno Domini 1939*. In—8°, pag. 137. Lib. It. 5

MORETTI (Sac. Aloysius, Pont. Academiae Liturgicae Rom. Academicus). *CAEREMONIALE IUXTA RITUM ROMANUM seu De SACRIS FUNCTIONIBUS Episcopo celebrante, assistente, absente, in partes septem digestum*. Manuale iuxta novissima decreta S. Rituum Congregationis et Codicem J. C. Vol. IV. *De Sacramentis et de Sacramentalibus*. In—8, 1939, pag. XX—640. L. 40.—

Ovo je peti i završni svezak velikoga i zamašnoga djela o ceremonijama. Djelo je bez sumnje jedno od najvećih i najboljih i najsavremenijih, koja raspravljaju o crkvenim obredima, jer se u svemu temelji na Crkvenom Zakoniku i na najnovijim odredbama Svete Kongregacije Obreda.

U ovom petom svesku raspravlja se o Sakramentima i o sakramentalima te na posljetku o Mrtvačkim obredima. Govor je ovdje kako biskup ima dijeliti Sakramente, napose su opširno prikazani obredi sv. reda. Onda kako obični svećenik treba da dijeli Sakramente a u dodatku prvom odjelu kaže

se kako treba dijeliti Sakramente oboljelom biskupu. — U II dijelu govori se najprije kako biskup ima obavljati Sakramentalije (blagoslov opata, temeljnog kamena crkve, posvetu crkve i oltara, zvona itd.) Onda se govori kako obični svećenik ima obavljati razna Sakramentlija, a na svršetku se kaže, kako se imaju obavljati spravodi djece, odraslih, biskupa ordinarija i drugih. — Sve je to opširno i iscrpljivo prikazano sa naznakom Kanona i odredbe Sv. Kongregacije, koje govore o dotičnom obredu. Kako je to iscrpljivo prikazano vidi se već po tom što sam ovaj svezak ima 680 stranica velike osmine. Na kraju sveska dodat je alfabetski sadržaj svega gradiva u 5 svezaka izloženih, što olakoćuje svećeniku da lako i brzo nađe ono što hoće proučiti. Djelo ovako eminentne vrijednosti preporučuje se za nabavku svim crkvama kao i pojedinim svećenicima.

A CORONATA (P. Mattheus, Doctor et Lector Juris Canonici, Examinator et Judex Synodalis). *Manuale Practicum Juris Disciplinaris et Criminalis Regularium.* In—8, 1938, pag. 276. L. 18.—

Poznati pisac mnogih juridičnih djela izdao je ovo najnovije, uistinu priručno i praktično, o disciplinarnom i kriminalnom pravu redovnika. Naravski sve na podlozi novog Crkvenog Zakonika. Djelo je pisano stručnom spremom a jasnom metodom te odaje svestranog poznavaoca predmeta. Dijeli se u tri knjige: U prvoj se govori o raznim postupcima: o penalnim izvan sudbenim, o kriminalnim sudbenim, te o postupku kojeg se ima držati kad se nekoga otpusti iz reda. U drugoj je knjizi popis krivica zbog kojih redovnički starešine mogu ili moraju nastupiti, a u trećoj su razni formulari pri sudbenom postupku, koji su napose od velike praktične vrijednosti. Za redovničke starešine, napose za redovničke sudove, ovo je djelo neophodno potrebno.

ACTA PONTIFICIAE ACADEMIAE ROMANAE S. Thomae Aq. et Religionis Catholicae. Nova Series, vol. IV. Annis 1936—36. In—4, 1938, pag. 184. Lib. It. 10.—

Ovo je četvrti svezak glasovite rimske papinske akademije sv. Tome Akv. i katoličke vjere. Ugledni pisci kao što su: B. Hiberta, J. Di Somma, J. Credt, M. Grabmann, Gonella i drugi jamstvom su za vrsnost ove znanstvene revije. U ovoj svesci ima 5 filozofsko-bogoslovnih rasprava, četiri znanstvene diskusije o tomističkoj filozofiji i nauci sv. Tome, te onda pregled važnijih događaja u Akademiji u posljednje vrijeme.

OBITELJ U DANAŠNJEM DRUŠTVU. — Izdao Hrvatski Socijalni Tjedan u Zagrebu, Kaptol 31. Ima 256 stranica. — Cijena: broširano Din, 50.— uvezano u platno Din. 65.— — Novac se šalje čekom Poštanske Štedionice broj 31.346.

Drugo zasjedanje Hrvatskoga Socijalnog Tjedna u Zagrebu bilo je posvećeno — obitelji. Ta je tema uvijek aktuelna i uvijek važna, a na ovom zasjedanju H. S. T. obrađena je temeljito i stručno sa svih mogućih gledišta. U tri su alokucije hrvatski metropolita dr Stepinac te biskupi dr Njaradi i Msgr Pušić obradili pitanje obitelji sa ćudorednog i vjerskog gledišta. K tome je održano dvanaest predavanja i govora, u kojima su naši ponajbolji stručnjaci filozofi, sociolozi i ekonomisti iznijeli odnose obitelji prema društvu, državi, potomstvu, odgoju, školi, Kat. Akciji, suvremenom zakonodavstvu i obiteljskoj baštini. Među predavačima ističe se prijašnji rektor zagrebačkog sveučilišta dr E. Lovrić i sadašnji rektor dr A. Živković, zatim sveučilišni profesori i naši javni kulturni radnici. Isto su tako važne konferencije i ankete, koje su obradili vrsni predavači, a koje su razmotrile obitelj prema staležima (seljačku, radničku i građansku obitelj), zatim moralnu i pravno-ekonomsku zaštitu obitelji, odnos obitelji i prosvjetnih ustanova te obitelj i zdravlje. — Sav se taj materijal nalazi okupljen u lijepo opremljenoj knjizi, koju je H. S. T. izdao pod naslovom »Obitelj u današnjem društvu«, a u knjizi se nalazi i kronika o toku Tjedna, te rezolucije i popis učesnika. Knjiga će dobro poslužiti za propovijedi i predavanja, od nje će imati praktične koristi sva društva, a trebala bi da se nađe u biblioteci svake načitanije osobe.

Knjiga se naručuje kod H. S. T., Zagreb, Kaptol 31, a najbolje je novac poslati unaprijed putem čeka broj 31.346.

Podmirili su „Riječ Božju"

Za god. 1933:

Tugari: Klarić D. Duje.

Za god. 1934:

Tugari: Klarić D. Duje.

Za god. 1935:

Carasova: Nemeth Ivan. — *Drohobycz:* Monoštir O. Vasilijan. — *Dubrovnik:* Preuzv. g. Carević Dr. Josip, bisk. — *Milwanke:* Šeparović O. Filip. — *Vrbica:* Brkić Martin.

Za god. 1936:

Carasova: Nemeth Ivan. — *Drohobycz:* Monoštir O. Vasilijan. — *Dubrovnik:* Preuzv. Carević dr. Josip, bisk. — *Milwanke:* Šeparović O. Filip. — *Preko:* Rasol D. Vinko. — *Solin:* Mihanović Matej, I pol. — *Vrbica:* Brkić Martin. — *Vrisnik:* Crkva sv. Ante. — *Zagreb:* Oml. dom. Salezijanaca. — *Zlarin:* Pavić D. Srećko, I pol.

Za god. 1937:

Bajagić: Vezilić O. Metod. — *Baška voda:* Paviša O. Petar. — *Budva* Mušura D. Anto. — *Carasova:* Nemeth Ivan. — *Drohobycz:* Monoštir O. Vasilijan. — *Dubica:* Ž. U. — *Dubrovnik:* Preuzv. Carević Dr. Josip, bisk. — *Đakovo:* Preuzv. Akšamović dr. A., bisk. — *Hvar:* F. S. — *Konjic:* Bubalo O. Božo. — *Koprivnica:* Radoković Stjepan. — *Milwanke:* Šeparović

O. Filip. *Molat:* Lovretić Srećko. — *N. Bukovica:* Ciprijanović Andrija. — *Osijek:* F S. — *Pločice:* Gabrić D. Ivo. — *Popović:* Miletić Petar — *Preko:* Rasol D. Vinko. — *Püspök:* Marović Ferenc. — *Ruda:* Benutić D. Ivan. — *Slav. Brod:* F. S. — *Skoplje:* Ž. U. — *Split:* Preuzv. Bonefačić Dr. K. bisk. — *Split:* Sam. OO. Dom. — *Starčevo:* Rakosi Ivan. — *Sušak:* Ban Baltazar. — *Sv. Ilija:* Gabrijan Josip. — *Travnik:* Jablanović Rudo. — *Valpovo:* Štamberger Franjo. — *Vinjerac:* Sambunjak D. Kažimir. — *Virovitica:* F. S. — *Vrbica:* Brkić Martin. — *Zagreb:* Pernjak Vilim. — *Zagreb:* Oml. dom Salezijanaca. Z *Zagreb:* Zbor Duhovne Mladeži. — *Žažina:* Keretić Ignacije.

Za god. 1938:

Bački Breg: Heck Mirko. — *Beograd:* Ž. U. Bl. D. Marije. — *Bibnje:* Milić D. Mirko. — *Bošnjaci:* Galović Dr. Anđeo. — *Brdovec:* Noršić Vjekoslav. — *Breške:* Mutić Dr. Andeo. — *Budva:* Mušura D. Anto. — *Daruvar:* Ettinger Mijo. — *D. Dubrava:* Knez Ivan, I pol. — *D. Mihaljevec:* Igrec Josip. — *D. Zelina:* Tkalec Vjekoslav. — *D. Stubica:* Govedić Josip. — *Drohobycz:* Monoštir O. Vasilijan. — *Dubica:* Ž. U. — *Dubrovnik:* Preuzv. Carević Dr. Josip, bsk. — *Đakovo:* Preuzv. Akšamović Dr. A., bisk. — *Garešnica:* Halauš Mato. — *G. Bogičevci:* Matica Franjo. — *G. Humac:* Ž. U. — *Jelsa:* Bonacci D. Ivo. — *Jungston:* Stipanović: Ivo (podmirio: 1933, 34, 35, 36, i 37). — *Konjic:* Bubalo: O. Božo. — *Kolan:* Zver Franc. — *Koprivnica:* Radaković Stjepan. — *Lišnja:* Timko O. Onufrij. — *Makarska:* Delić Niko. — *M. Subota:* Igrec Josip. — *Milwanke:* Šeparović O. Filip. — *Našice:* Novak O. Dam. — *N. Bukovica:* Ciprijanović Andrija. — *N. Kapela:* Đurić Antun. — *N. Čiče:* Busija Andrija. — *N. Sarajevo:* Ž. U. — *Pašman:* F. S. — *Popović:* Mihelić Petar. — *Pož. Sesvete:* Stehno Đuro. — *Preko:* Rasol D. Vinko. — *Püspök:* Marović Ferenc. — *Rogoznica:* Nazor D. Dujo. — *Rovište:* Maretić Ivan. — *Slav. Brod:* F. S. — *Slav. Požega:* Lesnij Stjepan. — *Skoplje:* Ž. U. — *Split:* Sam. OO. Dominikanaca. — *S. Dubrava:* Dunko Faros. — *Starčevo:* Rakosi Ivan. — *Starigrad:* Adžija D. Ante. — *Sv. Ilija:* Gabrijan Josip. — *Šir. Kula:* Gabrić Stjepan. — *Topolje:* Ž. U. — *Uzdo:* Jurić Dragutin. — *Vinjerac:* Sambuljak D. Kažimir. — *Virovitica:* F. S. — *Visoko:* Žilić O. Ivo. — *Vođinci:* Ž. U. — *Zagreb:* Zbor Duh. Mladeži. — *Zagreb:* Zvonarić Karlo. — *Žeževica:* Kadić Slavko.

Za god. 1939:

Breške: Mutić O. Dr. Anđeo. — *Püspök:* Marović Ferenc. — *Sestrunj:* Finka O. Leonard. — *Osijek II:* Ž. U.

Za god. 1940:

Osijek II: Ž. U.

rarnog rada, sa knjigom »Hrvati u Rumunjskoj«. Lani nam daje drugo djelo te vrste: »U Svetoj Zemlji«. Ta je knjiga plod njegova boravka na svetim mjestima u 2 maha, god. 1934. i god. 1936. A ova najnovija knjiga jest nadopuna spomenutoga djela o Svetoj Zemlji. Pripovijeda nam tu pisac ono, što je vidio i što iz povijesti, svete i profane, znade o onim gradovima, čijim biskupima progovara sv. Ivan Evanđelist na početku svoje knjige otkrivenja (Apokalipse): o Efezu, Smirni, Pergamu, Tiatiri, Sardu, Filadelfiji i Laodiceji. Knjiga je pisana vrlo interesantno, lijepim jezikom i poletnim stilom, a urešena je i mnogim ilustracijama na finu papiru. Najtoplije je preporučujemo.

»Katolički Tjednik«

Iza knjige »U Svetoj Zemlji«, u kojoj je pisac opisao svoje putovanje po svetim mjestima Palestine, ove godine daje nam novo djelo u kom opisuje putovanje po maloazijskim gradovima Apokalipse. Gradovi Apokalipse znameniti su u povijesti prvih godina Crkve. Uspomena im je zauvijek zapisana u Djelima Apostolskim. O. Vlašić, prof. sv. Pisma, htio je da vidi na licu mjesta gdje su bili ovi stari glasoviti gradovi i šta ima još od njih. Iz opisivanja vidimo ga gdje žive sa svakom stranicom Djela Apostolskih, sa svakim spomenikom, pa i sa svakim kamenom, koji je još sačuvan iz onih davnih dana starih kršćana. Zato je i novo njegovo djelo lijep prilog za bolje razumijevanje nekih poglavlja iz Djela Apostolskih, a spada među najzanimljivije naše putopise.

»Nova Revija«

Upravo sam sa užitkom čitao putopis Vašega putovanja po istočnim krajevima, naročito Vaš posjet Apokaliptičkih gradova. Svaki pojedini grad me je u opisu zanimao, svukud sam Vas duhom pratio i mislio si: »Mili Bože, kako propade sva slava svijeta, ali, kako propadoše toli znameniti gradovi prvoga Kršćanstva, nestadoše, a ostaci ostataka padoše u nevjerničke ruke. Sve je to sv. Ivan Evanđelist u svom otkrivenju biskupima u proročkom duhu opisao i označio, a mi evo već valjda tisuć ljeta historiju njihovu i sudbinu čitamo... Ja sam bio 1900 u Svetoj Zemlji sa Gradačkim hodočašćem, ohodio sveta mjesta, Mrtvo More — kupao se u njemu, pa mi je to najbolja uspomena u mom životu, jer sam, moleći krunicu uvijek duhom tamo. Vama, preč. g. koji ste sve potanko proučili i proputovali i posjetili uz Svetu Zemlju i ova mjesta i gradove biti će Vam uži-

tak duhovni do konca života i na spas duše. Toliko da znadete da imade osoba, koje su pratile Vaš put i opis putovanja.

Ivo Vidras, prepošt Stolnog Kaptola u Senju.

Sa velikim zanimanjem i sa rijetkom nasladom čitao sam one tako zorne i tako pobudne izvještaje o Vašim šetnjama po gradovima Apokalipse. Doista puno ste toga i vidjeli i naučili, što je samo odabranim smrtnicima moguće... Bog dobri samo znade, da li je još gdje na životu ona deva, koja Vas je one kobne noći u onom »hotelu« tako drzovito napadala?

Karlo Teodor Gruber, kateh. u Kalniku.

Uživam i ja i drugi koji čitaju Vaše prekrasne knjige.

Ignac Horat, upravitelj Nadbisk. Konvikta u Požegi.

Knjigu čitam sa velikim interesom i veoma mi se sviđa.

Herbert Medić, župnik u N. Slankamenu.

Knjigu sam pročitao na dušak sa mnogo slasti i duhovne koristi. Ne izgleda mi povjesno-putopisne crtice već zgodna i ugodna knjiga duhovnog razmatranja. Krasno je i zamašito djelo Rottemburgškoga biskupa dr. von Kepplera: »Wnaderfahrten und Wallfahrten in Orient«, koje sam dobio na dar još 1911 i više puta pročitao, ali Vaše djelo pobuđuje jača čuvstva nabožnosti. Zlatno je vaše pero preč. Oče, Bog blagoslovio i nagradio Vaš rad.

Don Ante Mandić, župnik u Kukuljici.

Knjiga »U gradovima Apokalipse«, nabavlja se kod »Dobre Štampe« u Sl. Požegi za cijenu od 20 din. — Kod auktora u Beogradu (Nadb. Duhovni Sud) svećenici je mogu dobiti za misne intencije. Također i putopis »U Svetoj Zemlji« i propovjednička djela: »Ljudski život« i »U Zemlji Otajstva«. Ostala propovj. djela već su sva rasprodata.

Odgovorni Urednik i predstavnik izdavaća: Fra Rajmund Šegula, Šibenik. Ulica Fra Andrije Kačića 97. — Tiskara »KAČIĆ« Šibenik (O. B. Buljević).